

Mikko Honkanen

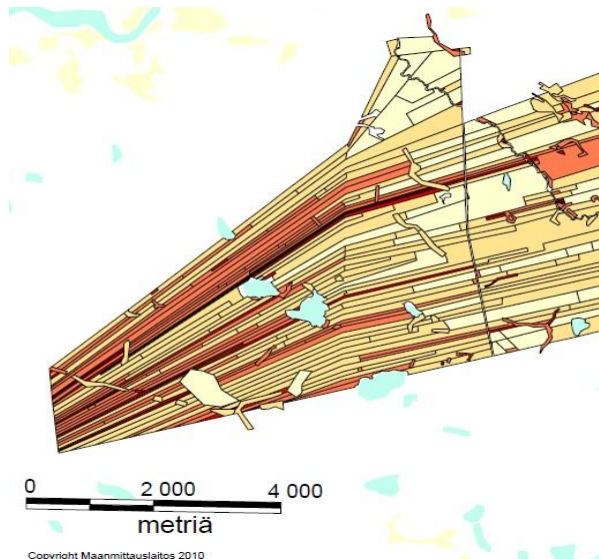
METSÄTILUSJÄRJESTELYT JA YHTEISMETSÄT,

Toimiva metsä -hankkeen tiedottamisen
vaikuttavuus

Opinnäytetyö

Metsätalouden liiketoiminta

ylempi amk-tutkinto

MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU

Mikkeli University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

 MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences		Opinnäytetyön päivämäärä 8.1.2012
Tekijä Mikko Honkanen	Koulutusohjelma ja suuntautuminen Metsätalouden ylempi amk-tutkinto Metsätalouden liiketoiminta	
Nimeke Metsätilusjärjestelyt ja yhteismetsät, Toimiva metsä -hankkeen tiedottamisen vaikuttavuus		
Tiivistelmä <p>Työn tavoitteena oli selvittää Pohjois-Pohjanmaalla käynnissä olevan Toimiva metsä -hankkeen tiedottamisen onnistumista. Hankkeessa tiedotettiin metsätilusjärjestelyistä ja yhteismetsistä. Tiedottaminen tapahtui esitelmien muodossa eri puolilla maakuntaa pidettävissä yleisissä tai kohdennetuissa yleisötilaisuuksissa sekä tilaisuuksissa jaettavien esitteiden ja tilaisuuksiin liittyvien lehtiartikkelien muodossa.</p> <p>Työssä selvitettiin hankkeen alkupuolen tiedottamisen tuloksena käyntiin lähteneitä tilusjärjestelyn tarveselvityksiä, uusien yhteismetsien perustamisselvityksiä ja olemassa oleviin yhteismetsiin liittymisselvityksiä. Samalla selvitettiin millainen kiinnostus metsänomistajilla oli metsätilusjärjestelyihin ja yhteismetsiin. Myös yhteisöomistajien kuten kuntien ja seurakuntien kiinnostusta asiaan kartoitettiin.</p> <p>Toisena osiona työssä tutkittiin hankkeen tiedottamisen onnistumista. Miten tilaisuuksiin osallistuneet olivat kokeneet tilaisuuksien tiedottamisen, miten aiheet kiinnostivat, oliko tilaisuuksien ennakkotiedottaminen onnistunut ja miten itse tilaisuuksien tiedottaminen onnistui.</p> <p>Tilaisuuksien tiedottamisen onnistumista selvitettiin hanketilaisuuksien yhteydessä toteutetulla kyselyllä. Kysely tehtiin kymmenessä vuoden 2010 aikana pidetyssä yleisessä hankkeen tilaisuudessa. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 228 henkilöä.</p> <p>Hankkeen tiedottamisen tuloksena haettiin useita metsätilusjärjestelyn tarveselvityksiä. Haukiputaan ulkopuolelta selvitys johti tilusjärjestelytoimituksen alkamiseen. Yhteismetsäselvityksistä Kiiminki - Ylikiiminki alueelle on muodostumassa uusi yhteismetsä ja Kuusamon ja Pahkakosken yhteismetsät ovat saamassa uusia osakkaita mukaan. Yhteisöomistajat olivat aktiivisesti mukana selvityksissä.</p> <p>Kyselyn vastausten mukaan tilaisuuksien tiedottamista pidettiin hyvänä. Aiheet kiinnostivat. Tilaisuuksista oli saatu ennakkoon hyvin tietoa, tilaisuuksista saatua tietoa pidettiin tarpeellisena ja mielekkäänä ja selkeästi esitettynä. Jaettu materiaali tuki hyvin tiedottamista. Arvosanoilla arvioidessaan vastaajat antoivat tilaisuuksien tiedottamisen onnistumisesta varsin korkean arvosanan. Hanke ja hankeaiheet kiinnostivat tiedotusvälineitä, lähinnä lehdistöä.</p>		
Asiasanat (avainsanat) Hanke, metsätilusjärjestely, tarveselvitys, tiedottaminen, yhteismetsä		
Sivumäärä 73 s. + liitt.16 s.	Kieli Suomi	URN URN:NBN:fi:mamk-opinn2012A8682
Ohjaavan opettajan nimi Johanna Jalkanen	Opinnäytetyön toimeksiantaja Metsäkeskus Pohjois-Pohjanmaa	

DESCRIPTION

 MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences		Date of the master's thesis January 8, 2012
Author Mikko Honkanen	Degree programme and option Master's Degree in Natural Resources Business Operations in Forestry	
Name of the master's thesis Forest land consolidations and jointly owned forests. The effectiveness of the briefing for the project "Toimiva metsä"		
Abstract <p>The goal of the thesis was to assess the success of the briefing for the project "Toimiva metsä" that is taking place in Northern Ostrobothnia. The briefing concerned forest land consolidations and jointly owned forests and it was given in the form of presentations held in different parts of Northern Ostrobothnia for the general public or for targeted audiences. In addition the briefing consisted of brochures that were distributed during the presentations and newspaper articles concerning the presentations.</p> <p>As a result of the briefing in the early stages of the project, assessments concerning the need for forest land consolidations, the founding of new jointly owned forests and new partners joining already existing jointly owned forests were conducted, and these were examined in this study. At the same time the interest of private and communal forest owners' (such as the municipalities and parishes) for forest land consolidations and jointly owned forests was investigated.</p> <p>Another part of the thesis was to find out the success of the briefing for the project: what did the people attending the presentations think about the briefing, were the topics interesting and was the briefing before and during the functions successful.</p> <p>The success of the briefing was studied with a survey, which was answered by people attending the presentations. The survey was conducted in ten functions of the project in 2010. A total of 228 persons answered the survey.</p> <p>As a result of the briefing of the project several assessments for the need of forest land consolidations were done. For the outer area of Haukipudas municipality, the assessment led to the starting of forest land consolidation. As a result of assessments for jointly owned forests, a new one is forming in the Kiiminki-Ylikiminki area and new partners are joining the jointly owned forests in Kuusamo and Pahkakoski. The communal forest owners were actively participating in the assessments.</p> <p>According to the answers of the survey, the briefing of the functions was considered to be good and the topics were interesting. Information about the functions beforehand was good, and the information given in the presentations was considered to be necessary, meaningful and clearly presented. The material that was distributed supported the briefing well. When evaluated with grades the respondents gave a high mark for the success of the briefing. The media, mostly the press, was interested in the project and its topics.</p>		
Subject headings, (keywords) Assessing the need for forest land consolidations, briefing, forest land consolidations, jointly owned forests, project		
Pages 73 p. + app.16 p.	Language Finnish	URN URN:NBN:fi:mamk-opinn2012A8682
Tutor Johanna Jalkanen	Employer of the master's thesis The Finnish Forestry Centre, Northern Ostrobothnia	

SISÄLTÖ

KUVAILULEHDET

1 JOHDANTO.....	1
1.1 Taustaa.....	1
1.2 Työn tavoite	2
2 METSÄTILUSRAKENNE JA METSÄN OMISTUSRAKENNE POHJOIS- POHJANMAALLA	3
2.1 Tilusrakenne	3
2.2 Omistusrakenne	7
3 HANKETIEDOTTAMINEN JA TOIMIVA METSÄ -HANKE	7
3.1 Tiedottaminen.....	7
3.2 Tilusrakenteesta ja yhteismetsistä tiedottaminen.....	11
3.3 Toimiva metsä -hanke.....	15
4 TUTKIMUSAINEISTO JA MENETELMÄT.....	16
4.1 Tiedottamisen tulokset eli tiedotushankkeen tuloksena käynnistyneet ja käynnistyvät hankkeet	16
4.2 Hankkeen tiedottamisen onnistumisen selvittäminen.....	17
5 TIEDOTTAMISHANKKEEN ANSIOSTA SYNTYNEET TILUSJÄRJESTELY- JA YHTEISMETSÄSELVITYKSET	18
5.1 Tulokset tilusjärjestelyjen osalta.....	18
5.1.1 Haetut tarveselvitykset.....	19
5.1.2 Haukiputaan ulkopalstan tarveselvitys	20
5.2 Kiinnostus metsätilusjärjestelyihin	22
5.3 Tulokset yhteismetsien osalta	23
5.3.1 Kiimingin ja Ylikiimingin yhteismetsäkysely	24
5.3.2 Lumijoen ulkopalstan yhteismetsäkysely	26
5.3.3 Pahkakosken yhteismetsän liittymiskysely.....	28
5.3.4 Kuusamon yhteismetsän liittymiskysely.....	29
5.4 Kiinnostus yhteismetsiin.....	30
6 HANKETIEDOTTAMISEN ONNISTUMINEN	31
6.1 Hankkeen tiedottaminen	31
6.2 Kyselyyn vastanneiden taustatiedot.....	33
6.3 Vastausten analysointia	37

6.3.1 Analyysin perusteita.....	37
6.3.2 Tilaisuuksien kiinnostavimmat aiheet.....	38
6.3.3 Tieto tilaisuudesta	41
6.3.4 Tietoa tilaisuudessa.....	44
6.3.5 Tilaisuuksien arviointi	45
6.4 Tekijän ja vastaajien kommentit.....	49
6.4.1 Tekijän kommentit.....	49
6.4.2 Kyselyyn vastanneiden arviot esimerkkitilaisuudesta ja yleisesti	50
6.4.3 Kyselyyn vastanneiden sanalliset kommentit esimerkkitilaisuudesta	51
6.4.4 Vastaajien kyselyvastausten ja tekijän kommentointien vertailu	51
6.4.5 Sanalliset kommentit tilaisuuksista.....	52
6.5 Miten hanke ja sen aiheet kiinnostivat tiedotusvälineitä	53
6.5.1 Lehtien kiinnostus.....	53
6.5.2 Internet	54
6.5.3 Radio	56
6.5.4 Tiedotusvälineiden kiinnostus	56
6.6 Miksi tilaisuuksiin ei tultu	58
7 POHDINTA	60
7.1 Metsätilusjärjestelyjen ja yhteismetsien edistäminen tiedottamalla	60
7.1.1 Metsätilusjärjestelyiden edistäminen	60
7.1.2 Yhteismetsien edistäminen ja kiinnostus niihin.....	61
7.2 Tiedottamisen onnistuminen.....	64
7.3 Työn hyödyntäminen	67
LÄHTEET	68
LIITTEET.....	70
1. Pohjois-Pohjanmaan kuntien metsäpalstojen tunnuslukuja.....	70
2. Pohjois-Pohjanmaan kuntien metsäpalstojen käytettävyys	71
3. Kyselylomake.	72
4. Kyselyaineiston koodit SPSS-ohjelmalle.	77
5. Kiimingin yhteismetsäkyselyn saatekirje	81
6. Esimerkki kutsukirjeestä.....	83
7. Tilaisuuksiin osallistumattomien kyselylomake.....	84
8. Esimerkki hankeartikkelista Haapavesi-lehdessä.....	85

1 JOHDANTO

1.1 Taustaa

Pohjois-Pohjanmaan rannikkoalueelta ja suurten jokien varsilta löytyy runsaasti alueita, joissa maat on aikoinaan jaettu pitkiin ja kapeahkoihin palstoihin. Lisäksi näitä nauhapalstoja rikkovat usein ennen tärkeinä pidetyt niittypalstat ja tilojen yhteisalueet. Kun näitä palstoja on myöhemmin eri tilanteissa jaettu edelleen, on syntynyt metsätalouden kannalta varsin hankala kiinteistörakenne. Pirstoutunut ja huonomuotoinen kiinteistörakenne aiheuttaa lisäkustannuksia maanomistajille, puunostajille sekä metsänhoito- ja perusparannustöiden toteuttajille, minkä vuoksi metsätalouden kannattavuus pirstoutuneella alueella on heikompi kuin mitä se olisi paremman kiinteistörakenteen alueella.

Myös tilojen omistus voi olla pirstoutunut. Toisin sanoen yhdellä tilalla voi olla monta omistajaa, mikä yleensä muun muassa hidastaa ja hankaloittaa metsätaloutta koskevaa päätöksentekoa. Pahimmillaan sekavalla kiinteistörakennealueella ei ole kunnollisia metsäteitä ja viralliset tieoikeudet palstoille ovat puutteellisia tai puuttuvat kokonaan. Edellä mainitut seikat johtavat viime kädessä siihen, että metsätaloudellinen toiminta passivoituu ja sen seurauksena metsäteollisuuden käyttöön tulevan puuraaka-aineen saatavuus vähenee ja hoitamattomien metsien elinvoimaisuus heikkenee.

Pohjois-Pohjanmaan alueellisen maaseutuohjelman mukaan ohjelmakaudella 2007 - 2013 yhdeksi metsätalouden suurimmista haasteista liittyy nimenomaan *metsälöiden pieneen kokoon ja epäedulliseen muotoon* (Isolahti 2006). Niin ikään Pohjois-Pohjanmaan alueellisessa metsäohjelmassa nimetään *metsänomistuksen pirstoutumisen vähentäminen* yhtenä metsätalouden tehokkuuden ja kannattavuuden parantamistoimenpiteenä (Pyykkönen ym. 2006). Pohjois-Pohjanmaan maaseudun alueellisessa kehittämissuunnitelmassa metsätalouden kehittämisestä kirjoitetaan näin: ”*Metsäalalla kehittämistoimenpiteiden tavoitteena on metsätalouden kilpailukyvyyn parantaminen ja aluetaloushyötyjen lisääminen mm. huolehtimalla metsänomistajien aktiivisuuden ja osaamisen säilymisestä ja kehittämällä metsänomistusta.*” (Pohjois-Pohjanmaan maaseudun kehittämissuunnitelma 2007 - 2013).

Keväällä 2008 hyväksytyssä Kansallisessa metsäohjelmassa 2015 otetaan mm. kantaa yksityismetsätalouden kannattavuuteen ja tilakokoon (Maa- ja metsätalousministeriö 2008). Yhtenä toimenpiteenä esitetään, että *”kehitetään metsätilojen uusjakokäytäntöä tilusrakenteen parantamiseksi ja yhteismetsiä metsien omistusmuotona sekä lisätään niitä koskevaa viestintää ja neuvontaa.”* Kansallisen metsäohjelman tavoitteena on myös pysäyttää tilakoon pieneneminen ja kääntää se kasvuun siten, että vuonna 2050 valtakunnallisesti yksityismetsälöiden keskimääräinen tilakoko on 50 hehtaaria, kun se nyt on 30 hehtaaria.

Edellä kerrottujen seikkojen vuoksi marraskuussa 2009 alkoi Toimiva metsä -hankkeen nimellä kulkeva EU-rahoitteinen kolmivuotinen hanke, jossa tiedotuksen keinoin pyritään antamaan ratkaisuvaihtoehtoja tilarakenteen ja omistusrakenteen parantamiseksi. Ratkaisuina em. ongelmiin tarjotaan joko erikseen tilusjärjestelyjä tai uusien yhteismetsien perustamista tai molempia yhdessä. Lisäksi tarjotaan liittymistä jo olemassa oleviin yhteismetsiin. Hanke toteutetaan Metsäkeskus Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan maanmittaustoimiston yhteistyönä.

Opinnäytetyössä kerrotaan Toimiva metsä -hankkeen alkupuolen tuloksista ja tulosten syistä. Lisäksi kerrotaan hanketiedottamisesta ja selvitetään tiedottamisen onnistumista sekä tehdään tulevaan tiedotukseen kehittämisehdotuksia. Opinnäytetyön tekijä työskentelee em. hankkeen projektipäällikkönä.

1.2 Työn tavoite

Opinnäytetyössä on kaksi erillistä tavoitetta.

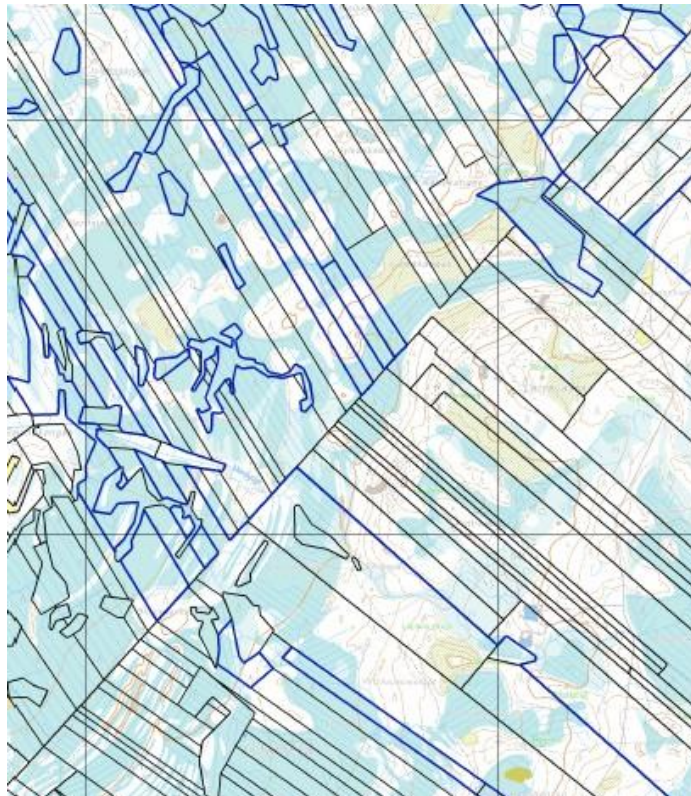
1. Työssä kirjataan EU-rahoitteisen Toimiva metsä -tiedotushankkeen tuloksia. Lähinnä esitellään millaisia hankkeita tiedottamisen tuloksena on käynnistynyt tai käynnistymässä.

2. Työssä selvitetään miten tiedottaminen onnistui ja mitä metsänomistajat odottavat tiedottamiselta. Työn pohjalta voidaan tehdä hankkeen tulevaan tiedotukseen kehittämisehdotuksia.

2 METSÄTILUSRAKENNE JA METSÄN OMISTUSRAKENNE POHJOIS-POHJANMAALLA

2.1 Tilusrakenne

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan länsiosien tilusrakennetta kuvaa hyvin kapea nauhamaisuus. Pitkiä kapeita nauhapalstoja usein vielä rikkovat epämääräisen muotoiset niittypalstat (kuva 1). Alun perin nykyistä leveämmiksi isossajaossa jaetut tilat olivat useita kilometrejä pitkiä usein jokien varsilta lähteviä suorakaiteen muotoisia palstoja. Soiden ja suopurojen kohdalla suorakaiteen saattaa katkaista toisen tilan omistama niittypalsta. Tilojen jakojen myötä palstojen leveys on koko ajan kaventunut. Nykyisin löytyy alueita, missä palstojen keskileveys on 50 metriä ja kapeimmillaan palstat ovat 10 - 15 metriä. Palstojen kapeuden vuoksi jaoissa on monin paikoin katkottu palstoja jo poikkipäin osakkaiden kesken (Mustonen 1987).

KUVA 1. Kapeita nauhatiloja ja niittypalstoja Raahessa (Maanmittauslaitos 2011).

Maakunnan itäosien kuntien kiinteistö rakenne on selkeä, palstat ovat leveitä suorakaiteen muotoisia, palstojen keskikoko on lähes kolminkertainen länsiosien kuntien palstoihin verrattuna (liite 1). Selkeyttä ja kokoa selittää jonkin verran valtionmaiden suurempi osuus omistuksesta länsiosiin nähden, mutta ovat myös yksityisten tilat itäosassa maakuntaa keskikooltaan isompia ja muodoltaan parempia kuin maakunnan länsiosien kunnissa.

Yli kahden hehtaarin yksityismetsätilojen keskikoko on Pohjois-Pohjanmaalla 33 ha ja metsälöitä (saman omistajan kaikki tilat) on 45 000 kpl (Hänninen & Sevola 2010). Keskimäärin Pohjois-Pohjanmaalla on yhtä metsälöä kohti metsää 39 hehtaaria. Tilojen määrästä 44 % on alle 20 hehtaarin tiloja, 50 % määrästä on 50 - 100 hehtaarin tiloja ja vain 6 % määrästä on yli 100 hehtaarin tiloja. (Hänninen 2010)

Maanmittauslaitoksen kehittämiskeskus selvitti kehittämällään Mekira-paikkatieto-ohjelmalla (Airaksinen ym. 2006) Pohjois-Pohjanmaa maakunnan 35 kunnan kunnittaiset yksikköjen eli tilojen määrät, tilojen jakautuminen palstoihin, palstojen keskimääräiset pinta-alat, leveydet ja pituudet. Lisäksi selvitettiin palstojen käytettävyys metsätalouteen indeksilukuna ja niiden palstojen osuus, joiden pinta-alasta yli 20 % jää rajojen, ojen ja ajourien alle (Airaksinen ym. 2007). Selvitys tehtiin v. 2010 alun kiinteistörekisterin tilanteen mukaan ja tarkastelussa olivat mukana kaikki metsätilat ja -palstat lukuun ottamatta kiinteistörekisterissä valtion metsämaaksi merkityjä tiloja (liite 1). Valtion metsämaa merkitään kiinteistörekisteriin sijaintitunnuksella (kylä) 893, lisäksi valtio voi omistaa ”normaaleilla” kiinteistötunnuksilla tiloja, nämä tilat ovat mukana selvityksessä.

Mekira-selvityksen mukaan Pohjois-Pohjanmaalla on 88 000 tilaa jakautuneina 154 000 palstaan eli jokaisella tilalla on keskimäärin 1,8 palstaa. Suurinta tilojen jakautuminen erillisiin palstoihin on Raahessa, jossa jokainen tila on jakautunut keskimäärin 3,4 palstaan. Palstan keskimääräinen pinta-ala maakunnassa on 15 ha, pienimillään se on Nivalassa 6 ha. Maakunnassa on yhdeksän kuntaa, joissa palstan keskimääräinen pinta-ala on 10 ha tai pienempi. Palstan keskikoko on suurin Pyhännällä, 31 ha, ja kaikkiaan kahdeksassa kunnassa keskikoko on 20 ha tai suurempi.

Maakunnan kuntien metsäpalstojen keskimääräinen leveys on 150 m, pienin keskileveys on Hailuodossa, 80 m, ja suurin Pyhännällä, 223 m. Keskimääräinen palstan pituus on 741 m, pisin keskipituus on Pyhännällä, 1 006 m ja pienin Nivalassa, 466 m.

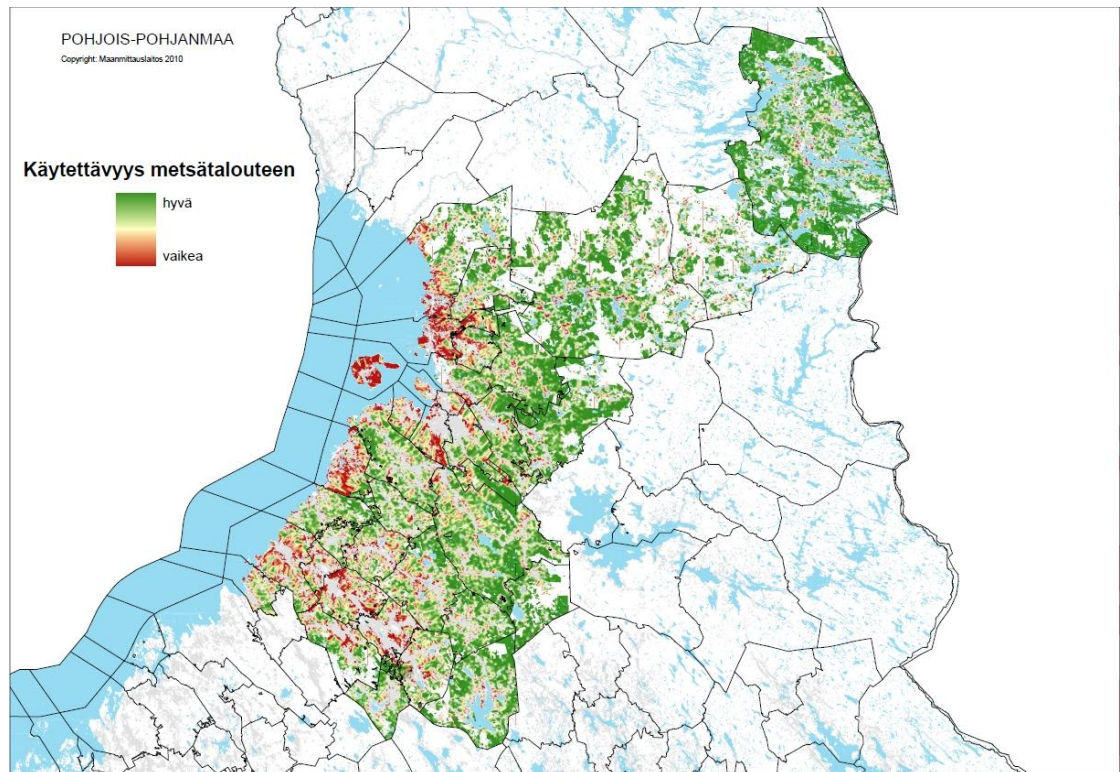
Keskimääräinen pinta-alalla painotettu käytettävyyssindeksi saadaan vertaamalla palstan keskimääräistä leveyttä palstan pinta-alaan ja palstan rajojen piirin pituuteen. Jako käytettävyyssluokkiin (vaikea = 1, heikko = 2, kohtalainen = 3 ja hyvä = 4) on esitetty taulukossa 1.

TAULUKKO 1. Metsäpalstojen pinta-alalla painotettu käytettävyyssindeksi Pohjois-Suomessa (Airaksinen ym. 2007).

Pohjois-Suomi (metsäkeskukset 11 – 13: Kainuu, Pohjois-Pohjanmaa ja Lappi) Pinta-ala \ leveys	< 50 m	50 – 100 m	100 – 150 m	> 150 m
< 4 ha	vaikea = 1	vaikea = 1	heikko = 2	kohtalainen = 3
4 – 25 ha	vaikea = 1	heikko = 2	kohtalainen = 3	kohtalainen = 3
25 – 50 ha	vaikea = 1	heikko = 2	kohtalainen = 3	hyvä = 4
> 50 ha	heikko = 2	kohtalainen = 3	hyvä = 4	hyvä = 4

Maakunnan kuntien keskimääräinen käytettävyyssindeksi on 3,0 eli kohtalainen, pienin indeksi on Hailuodossa 2,2 eli heikko. Paras käytettävyys indeksi on Kuusamossa 3,8 eli hyvä.

Pohjois-Pohjanmaan metsätalousmaasta Mekira-selvityksen mukaan 68 % kuuluu luokkaan hyvä ja luokkiin vaikea, heikko ja kohtalainen yhteensä 32 %. Luokituksen mukaan kolmannes maakunnan metsäalasta tarvitsisi jonkinasteista tilusjärjestelyä. Erityisen vaikea tilusrakenne (luokat vaikea ja heikko) on 14 prosentilla metsäalasta (kuva 2). Maakunnan kuntien välillä vaihteluväli on suuri, parhain tilanne on Kuusamossa, jossa metsistä 82 % kuuluu luokkaan hyvä, kun taas huonoimmillaan vastaavaan luokkaan Hailuodossa kuuluu vain 15 % (liite 2).

KUVA 2. Metsäpalstojen käytettävyys Pohjois-Pohjanmaalla, rasteri (Airaksinen ym. 2007).

Rajojen ja ojien osalta Mekira-paikkatietosysteemissä lasketaan raja-alueen ja ojien vaatima pinta-ala palstaa kohti maanmittauslaitoksen maastotietokannassa olevan todellisen raja- ja ojatiedon mukaisesti. Laskennassa käytetään rajojen leveytenä 1,5 metriä ja oja-aukon leveytenä 5 metriä. Ajourien vaatima pinta-ala palstaa kohti lasketaan teoreettisen optimaalisen ajouravälin mukaisilla ajourien metrimäärillä palstaa kohti. Laskennassa käytetään ajouran leveytenä 4 metriä. (Honkanen 2008.) Edellä kuvatun mukaisella laskennalla on saatu niiden palstojen, joiden pinta-alasta yli 20 % jää rajojen, ojien ja ajourien alle, prosentuaalisen osuuden vaihteluksi maakunnan kunnissa välille 0 - 11 prosenttia. Em. ala on poissa metsänkasvatusalasta ja tämä ns. hukka-ala on sitä pienempi, mitä selkeämpi palstarakenne on. Keskimäärin 3,6 prosenttia palstoista on sellaisia, joiden pinta-alasta yli 20 % on metsänkasvatuksen ulkopuolella. Pinta-alana vastaava asia tarkoittaa, että n. 64 000 hehtaaria on poissa metsänkasvatusalasta.

2.2 Omistusrakenne

Jos Pohjois-Pohjanmaan tilarakenne on ongelma metsätaloudelle, on myös metsänomistuksen pirstoutuminen vakava ongelma kannattavalle metsätaloudelle. Koko maassa on 739 000 metsänomistajaa ja näistä 81 000 omistaa metsää Pohjois-Pohjanmaalla (Hänninen & Sevola 2010). Tässä metsänomistajien määrässä on mukana perikuntien omistamien tilojen osakkaat. Metsät uhkaavat jäädä hoitamatta metsänomistajakunnassa tapahtuvien muutosten sekä tilojen pirstoutumisen vuoksi. Erityisesti järjestäytymättömien, passiivisiksi jääneiden kuolinpesien ja yhtymien merkitys on suuri, koska kuolinpesien ja yhtymien hallussa on 27 prosenttia Pohjois-Pohjanmaan metsäkeskuksen alueen yksityismetsien pinta-alasta. Metsänomistajien keski-ikä on 60 vuotta, eläkeläiset omistavat määrällisesti metsätiloista 45 % ja metsäalasta 67 % on yli 55-vuotiaiden metsänomistajien hallussa. (Hänninen 2010.) Edellä mainittujen seikkojen vuoksi metsätilat jaetaan usein perinnönjakojen yhteydessä yhä pienempiin osiin. Pienillä metsätiloilla on heikot edellytykset kannattavan metsätalouden harjoittamiselle. Erityisesti ne metsänomistajat, jotka asuvat etäällä omistamastaan metsästä, ovat vaarassa vieraantua metsätaloudesta ja metsäomaisuus uhkaa jäädä hoitamatta. Pohjois-Pohjanmaalla muualla asuvien metsänomistajien määrä on 35 % metsätilojen määräomistuksesta ja keskimääräinen etäisyys asuinpaikasta metsätilalle on tällöin 249 kilometriä (Hänninen 2010).

3 HANKETIEDOTTAMINEN JA TOIMIVA METSÄ -HANKE

3.1 Tiedottaminen

Projektilla on selkeä tavoite ja se etenee vaiheittain tai sillä on elinkaari. Projekti alkaa ja päättyy, sillä on jokin tehtävä ja tavoite, jonka tuloksia arvioidaan lopuksi. Projekti voi toimia itsenäisenä hankkeena. Projektityöskentelyä hyödynnetään mitä erilaisimpiin tarkoituksiin. Projektihankkeilla voidaan korostaa jonkin asian merkitystä ja myös suunnata siihen resursseja tavallista enemmän, asia voidaan projektoida. (Juholin 2009.)

Ensimmäinen kysymys on, keitä kaikkia projektin asia koskee, keiden tietoon se pitää saattaa ja keiden kanssa siitä on hyvä käydä keskustelua. Mitä laajempi ja heterogeenisempi asiasta kiinnostunut yleisö on, sitä tarkemmin on pohdittava sanottavan sisältö ja viestinnän keinot. Ryhmiä voidaan myös priorisoida eli katsoa, ketkä ovat ensisijaisia tiedon tarvitsijoita ja ketkä toissijaisia. (Juholin 2009.)

Toinen kysymys on, mitä eli mikä on projektin perusviesti. Määritellään laajemmin, mistä asioista projektin aikana kommunikoidaan, mitkä ovat eri tahoja kiinnostavia asioita ja mitä vastataan eri vaiheissa. Kun sisältöjä suunnitellaan, niitä pitäisi tarkastella sekä sidosryhmien näkökulmasta, että tilanteesta, mitkä ovat keskeisiä viestejä eri ryhmille. Projektilla voidaan korostaa yhteistyöryhmille jotakin erityisominaisuutta tai asiaa. Projekti liittyy aina organisaation muuhun viestintään. Kun informoidaan projektin vaiheista ja tuloksista, on oltava valmius kertoa myös koko organisaation asioista. (Juholin 2009.)

Tilaisuuden järjestäminen vaatii aina ponnistuksia ja resursseja. Tilaisuudelle pitää olla tarve ja tavoite ja siltä on lupa odottaa tuloksia. Järjestäjällä on oltava selvää kenelle tilaisuus on tarkoitettu ja mikä on sen tavoite. Kutsuttaville on synnyttävä tarve tulla tilaisuuteen, sillä viime kädessä kilpaillaan ihmisten ajankäytöstä.

Tärkeitä kysymyksiä tilaisuutta suunniteltaessa ovat, miksi tilaisuus kannattaa järjestää, miten se palvelee strategiaa tai tavoitteita. Mikä on tilaisuuden tavoite, kenelle tilaisuus on tarkoitettu. Mikä on tilaisuuden ajankohta. Mikä on tilaisuuden tema tai vetovoimatekijä, joka saa kutsutut liikkeelle. Mitä muita vaihtoehtoja tilaisuudelle on ja millaisia tuloksia niillä voidaan saavuttaa. (Juholin 2009.)

Markkinointiviestinnän kohteet ovat erilaisia yrityksessä ja ei voittoa tuottavassa organisaatiossa. Yrityksen markkinointiviestintä kohdistuu tuotteisiin ja palveluihin. Julkinen organisaatio pyrkii vaikuttamaan ihmisten käyttäytymiseen. Viestintää pitää seurata ja arvioida. Seurannan kautta saadaan tietoon viestinnän välittömät vaikutukset, niin sanotut tulemat. Arviointi on sekä kertaluonteista että toistuvaa. Arviointia tehdään kahdesta syystä, ensinnäkin tavoitteiden asettamiseksi ja toiseksi sen selvittämiseksi, miten hyvin asetut tavoitteet on saavutettu. (Juholin 2009.)

Tavoitteiden saavuttamista selvitetään seuraavien kysymysten avulla (Juholin 2009):

1. Millaisia vaikutuksia tai muutoksia on saatu aikaan? Ovatko ne viestintästrategian tavoitteiden mukaisia?
2. Palvelevatko saavutukset koko yhteisön strategian tavoitteita ja visioita?
3. Miten viestintää ja viestinnän osaamista on kehitetty? Millaista kehittämistä tarvitaan jatkossa?

Edellä oleviin Juholinin (2009) ”teeseihin” nojautuen on Toimiva metsä -hankkeen tiedottamista pyritty toteuttamaan. Perusviestinä on, että maakunnan metsänomistusrakenne aiheuttaa ongelmia toimivalle metsätaloudelle ja osassa maakuntaa myös tilusrakenne on ongelmallinen. Ratkaisuksi em. ongelmiin hanke tarjoaa metsätilusjärjestelyjä ja yhteismetsiä. Sanoma kohdistetaan pääosin metsänomistajille ja yleisimpänä keinona on tiedotustilaisuuksien järjestäminen alueittain kohdennettuna.

Seurantana voidaan pitää jatkuvaa raportointia hankkeen tiedotuksen tuloksena syntyneistä tilusjärjestelyn tarveselvityshakemuksista ja yhteismetsähankkeista. Tämän työn osana olevan tiedottamisen onnistumista selvittävä kysely on selvimmillään viestinnän seuranta ja arviointia.

Hanketilaisuuksissa viestinnän yksi pääteema on mahdollisten tulevien toimien asiakaslähtöisyys (Wallius 2007). Käytännön viestinä asia tarkoittaa sitä, että organisaatioissa ei käytännön toimiin ryhdytä, elleivät maanomistajat sitä pyydä. Tilusjärjestelyjen osalta maanomistajien on haettava tarveselvitystä, joka voi johtaa viralliseen toimitukseen, mikäli selvityksen perusteella asialle on selvä maanomistajien kannatus ja toimituksellisesti se olisi kannattava. Yhteismetsän perustaminen ja olemassa olevaan yhteismetsään liittyminen on aina vapaaehtoista ja asianomaisten on sitä itse haettava.

Itse viestinnässä on käytetty hyväksi myös sosiaalisen pääoman käsitettä (Immonen 2009). Alueellisesti kohdennetuissa tilaisuuksissa tarjotaan alueen maanomistajille ajatusta, että mahdollinen hanke on omistajien oma yhteinen päämäärä. Tämän hengen luomiseksi tilaisuuksiin kutsutaan mukaan omistajille tuttuja henkilöitä esim. metsänhoitoyhdistyksen edustajia tai aikaisemmin toimituksissa mukana olleita maanomistajia. Varsinkin maanomistajaedustajat ovat hyviä positiivisen yhteishengen luojia, mikäli heidän omat aikaisemmat kokemuksensa ovat asialle myönteisiä.

Yleisissä tilaisuuksissa olisi hyvä löytää alueen metsänomistajista ns. aikaisia omaksujia (Åberg 1996). Åberg (1996) kuvaa heidät henkilöiksi, joita yhteisö kunnioittaa. He ovat mielipidejohtajia, heidän tekemisensä otetaan vakavasti ja usein muut kysyvät heiltä neuvoa. Mikäli tällaisen aikaisen omaksujan saa mukaan tiedottamiseen ja itse toimintaan, he ovat todella käyttökelpoisia vaikuttajia alueen kohdennetuissa tilaisuuksissa, puhuttaessa metsänomistajille tarpeesta tilusjärjestelyihin ja yhteismetsiin.

Hankkeen tiedotustilaisuuksien lisäksi hankeaiheista on tiedotettu lehtiartikkelien muodossa. Varsinkin paikallislehtiä on informoitu aktiivisesti aiheista paikallisesti sovellettuna ennen tiedotustilaisuutta. Maakunnallisesti asiasta on tiedotettu maakuntalehtien välityksellä ja parilla alueradiojutulla. Muutama artikkeli aiheista on ollut myös valtakunnallisissa lehdissä ja metsäalan lehdessä. Käyttökelpoinen tapa pitää yllä tehokasta lehdistön kautta tapahtuvaa tiedottamista, on kirjata yhteystiedot toimittajista, jotka hankkeesta ovat kirjoittaneet ja tiedottaa heille aika ajoin hankkeen etenemisestä. Kontaktin ylläpidon avulla he ovat valmiimpia kirjoittamaan uudelleenkin hankkeen aiheista. (Lohtaja & Kaihovirta-Rapo 2007.)

Hanke on teettänyt oman esitteen toiminnastaan. Lisäksi on ollut käytettävissä valtakunnallinen yhteismetsäesite, joka on laadittu maanmittauslaitoksen, metsäkeskusten ja metsätalouden kehittämiskeskus Tapion yhteistyönä. Esitteitä on jaettu sekä omissa tilaisuuksissa että muiden järjestämissä tilaisuuksissa, joihin hanke on osallistunut. Hanke on osallistunut aktiivisesti muiden metsäalan organisaatioiden tilaisuuksiin, pankkien järjestämiin tilaisuuksiin sekä toisten hankkeiden tilaisuuksiin. Yhteistointa tiedottamisessa edistää eri yhteisöjen välisiä sidosryhmäsuhteita ja parantaa keskinäistä työviestintää. Yhteydenpito edesauttaa henkilökohtaisten suhteiden luomista organisaatioiden välillä ja edesauttaa yhteisiksi koettujen asioiden eteenpäin viemistä yhteistyönä. (Åberg 1996.)

Hankkeella on myös oma nettisivu metsäkeskuksen sivujen yhteydessä. Nettisivulla on tietoa hankkeesta, linkkejä hankeaiheista lisätietoa kertoviin lähteisiin sekä hankkeen omien tilaisuuksien luentomateriaaleja. Tilaisuuksissa kerrotaan sivuista ja niiden sisällöstä, tilaisuuksiin osallistujat voivat jälkikäteen käydä tarkentamassa tilaisuudessa kuulemiaan asioita.

Kuten edellä olevasta käy ilmi, hankkeessa viestitään monella eri tavalla. Tietoa pyritään levittämään mahdollisimman laajalle joukolle ja kuten Wiio on todennut ”ei ole parasta viestinnän menetelmää” (Wiio 2009).

3.2 Tilusrakenteesta ja yhteismetsistä tiedottaminen

Metsätalouden edistämisen organisaatiot ovat huolestuneina seuranneet tilakokojen kehitystä ja lisänneet erilaisia neuvontapalveluja metsänomistajien aktivoimiseksi. Metsänhoitoyhdistykset ovat toteuttaneet perikuntien toimintaa aktivoivia hankkeita. Uusia perikuntia syntyy jatkuvasti ja siten tarve neuvontaan ja metsänomistuksen järjestykseen kasvaa edelleen.

Tilusjärjestelyt sekä erilaisista metsänomistuksen vaihtoehtoista tiedottaminen maanomistajille on yksi tapa tehostaa yksityisomistuksessa olevien tilojen hoidon taloudellista tehokkuutta. Kansallisen metsäohjelman 2015 mukaan maa- ja metsätalousministeriössä on huolestuttu metsänomistuksen pirstoutumisesta ja sielläkin toivotaan metsäalan toimijoilta ponnistuksia metsänomistuksen ongelmien ratkaisemiseksi. (Maa- ja metsätalousministeriö 2008.) Ministeriö rahoitti huhtikuussa 2009 Metsäntutkimuslaitoksen kehittämishankkeen, jonka tavoitteena on tuottaa konkreettisia toimenpiteitä vaikutusarvioiteineen yksityismetsätalouden tilakoon kasvattamiseksi, sukupolven vaihdosten edistämiseksi ja metsätilojen rakenteen parantamiseksi (Metsätilojen koon ja rakenteen kehittämishanke 2009).

Maanmittauslaitoksella on tehty alustavaa selvitystyötä metsätilojen tilusjärjestelyn taloudellisista vaikutuksista (Honkanen 2008). Siellä on oltu myös erittäin kiinnostuneita yhteismetsien kehittämisestä yhteistyössä metsäalan organisaatioiden kanssa. Tämän vuoksi Maanmittauslaitos käynnisti alkuvuodesta 2009 yhdessä Metsätalouden Kehittämiskeskus Tapion ja metsäkeskusten kanssa Yhteismetsä Tutuksi -tiedotuskampanjan. Yhteismetsä Tutuksi -tiedotuskampanja jatkui vuonna 2010. Hankkeen tilaisuudet oli tarkoitettu metsä- ja maanmittausalan ammattilaisille, metsätilojen kiinteistöväilystehtävissä ja pankeissa toimiville henkilöille sekä metsänomistajille.

Lokakuussa 2010 aloitti toimintansa Yhteismetsien asiantuntijaverkosto, joka koordinoi valtakunnallisesti yhteismetsäasioita, tehostaa yhteismetsistä tiedottamista sekä vuorovaikutusta yhteismetsäasioissa toimivien kesken. Verkosto edistää myös yhteismetsiä koskevaa tutkimusta sekä tilastotietojen keruuta. Verkostossa ovat edustettuina yhteismetsät, maa- ja metsätalousministeriö, metsäkeskukset, Tapio, Metla, MTK ja Maanmittauslaitos.

Metsäkeskus Pohjois-Pohjanmaan toteuttama, vuonna 2007 päättynyt, Yhteismetsähanke kirjasi loppuraporttiin jatkotoimenpiteiksi mm. seuraavia asioita (Heikkinen 2007).

Uuden yhteismetsän perustaminen on metsänomistajalle suuri kynnys. Perustamisprosessi sinänsä on selkeä, mutta metsänomistajat tarvitsevat perustamisvaiheessa paljon henkilökohtaista neuvontaa sekä valmiiksi räätälöidyt perustamissopimuksen ja ohjesäännön. Yhteismetsän perustamis- ja liittymispalvelu sekä hallintopalvelun tuotteistaminen kaipaa lisätoimenpiteitä.

Tilan liittyminen yhteismetsään yhteismetsäosuuksia vastaan on menetelmänä metsänomistajille ja osalle yhteismetsistä tuntematon. Menetelmään liittyvä yhteismetsäosuuden määrittäminen on todettu vaikeaksi lähinnä yhteismetsän arvon määrittämisen suhteen. Tarvitaan selkeät mallit, kuinka yhteismetsään liittyvän tilan osuus yhteismetsästä lasketaan.

Pohjois-Pohjanmaalla varsinkin rannikkovyöhykkeellä tarvitaan tilusjärjestelyitä omistusolosuhteiden parantamiseksi. Maanmittaustoimiston ja metsäkeskuksen yhteistyötä tilusjärjestelyissä ja yhteismetsien perustamisessa on jatkettava ja kehitettävä.

Vuosien 2008 - 2010 aikana on metsäkeskuksilla ollut tilusjärjestelyyn ja/tai yhteismetsiin liittyvänä monia hankkeita. Lounais-Suomen metsäkeskuksella on toiminnassa Metsätilarakenteen kehittäminen -hanke, hankealueina ovat Varsinais-Suomi ja Satakunta, Pirkanmaan metsäkeskuksen alueella on toiminnassa Ryskettä metsiin -hanke, Etelä - Pohjanmaa metsäkeskuksella on toiminut Tilusjärjestely- ja yhteismetsähanke vuosina 2008 - 2010 ja Kainuun metsäkeskuksen alueella toimii KantriKoulutus -hanke.

Lounais-Suomen metsäkeskuksen hankkeella pyritään edistämään metsätilojen sukupolvenvaihdoksia ja hidastamaan metsätilojen pirstoutumista. Kohderyhminä ovat yli 60-vuotiaat metsänomistajat, yhteisomistustilat, yhteismetsät, pienten metsätilojen omistajat ja metsäammattilaiset. Hanke haluaa tavoittaa ylipäänsä kaikki, joilla on kiinnostusta hankkeen tarjoamiin palveluihin.

Lounais-Suomen hanke järjestää tiedotustilaisuuksia sekä antaa henkilökohtaista neuvontaa metsänomistajille, joille metsätilan sukupolvenvaihdos tavalla tai toisella on lähivuosina ajankohtainen. Tiedotuksella ja neuvonnalla tähdätään suunnitelmallisiin sukupolvenvaihdoksiin, joissa metsätilat pyritään mahdollisuuksien mukaan pitämään kokonaisina ja siirtymään sellaisten omistajien haltuun, jotka ovat kiinnostuneita metsänhoidosta.

Yhteismetsistä yhtenä metsänomistamisen muotona tiedotetaan metsänomistajille ja näin pyritään synnyttämään kokonaan uusia, esimerkiksi suvun hallinnassa olevia, yhteismetsiä sekä motivoimaan metsänomistajia liittämään metsänsä osaksi jo toimivaa yhteismetsää.

Metsätilusjärjestelyistä järjestetään yhteistyössä Pirkanmaan-Satakunnan sekä Varsinais-Suomen maanmittaustoimistojen kanssa tiedotustilaisuuksia, joissa kerrotaan metsätilusjärjestelyjen mahdollisuuksista metsätilarakenteen kehittämisessä sekä tilusjärjestelyn etenemisestä käytännössä.

Pirkanmaan metsäkeskus panostaa tulevina vuosina erityisesti uusille metsänomistajille suunnattuun koulutus- ja neuvontatoimintaan. Vuosien 2009 - 2012 aikana toteutettavassa Ryskettä metsiin -hankkeessa järjestetään erilaisia käytännönläheisiä koulutuspäiviä ja -retkeilyjä sekä metsäaiheisia luentoja. Lisäksi metsänomistajille annetaan tietoa metsätilan sukupolvenvaihdoksesta ja yhteismetsän perustamisesta. Tilakohtaisessa neuvonnassa keskitytään etenkin yhteisomistustilojen neuvontaan sekä pyritään tavoittamaan niitä metsänomistajia, joiden tilalla ei ole tehty toimenpiteitä vuosikymmeniin.

Etelä-Pohjanmaan metsäkeskuksen hallinnoiman Tilusjärjestely- ja yhteismetsähanke 2008 - 2010 EU-osarahoitteen hankkeen päätavoitteena on kehittää valittujen ongelmallisten kohdealueitten tilusrakennetta parempaan suuntaan. Samalla pyritään

kehittämään nykyistä kevyempi, kustannuksiltaan edullinen tilusjärjestelymalli metsiin. Tilusjärjestelyillä tarkoitetaan maanmittaustoimituksia, joissa kiinteistöjen tiluksia järjestelemällä parannetaan järjestelyalueen pirstoutunutta tai muuten epäkelvää kiinteistöjaotusta ja edistetään näin kiinteistöjen tarkoituksenmukaista käyttöä. Hankkeen kohdealueena on Etelä-Pohjanmaan maakunta.

Hanke toteutettiin kiinteässä yhteistyössä Pohjanmaan maanmittaustoimiston kanssa. Hankkeessa hyödynnettiin Maanmittauslaitoksessa kehitettyä paikkatietoaineistoihin perustuvaa analysointivälinettä Mekiraa, jolla voidaan aiempaa tehokkaammin selvittää metsälöiden kiinteistö- ja käyttö rakenteita (Airaksinen ym. 2006).

Hanke aloitettiin selvittämällä valittujen kohdealueitten metsänomistajille tilusjärjestelyn sisältöä ja tavoitteita. Kohdealueiksi valittiin tilusrakenteeltaan sellaisia alueita, että ne sopivat tilusjärjestelyn pilottikohteiksi. Hankkeen puitteissa järjestettiin sekä kuntakohtaisia että kohdealuekohtaisia tiedotustilaisuuksia.

Omistusrakenteen kehittämisosiossa hanke keskittyi ensisijaisesti yhteismetsäkäsytymykseen. Ensivaiheessa selvitettiin Etelä-Pohjanmaan maakunnan alueen yhteismetsien halukkuus laajentua ja ottaa uusia osakkaita. Toiseksi selvitettiin mahdollisuus uuden yhteismetsän perustamiseksi. Uuden yhteismetsän runko voi syntyä alueen kuntien tai seurakuntien metsien ympärille. Kuntien ja seurakuntien mielenkiinnosta asiaan tehtiin kysely.

KantriKoulutus -hanke on Kainuun ammattiopiston hallinnoima hanke, jossa Metsäkeskus Kainuu vastaan metsänomistajille suunnatusta koulutuksesta. Hanketta rahoittavat Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto, Kainuun ELY-keskus ja Kainuun kunnat. Hankkeen koulutusteemat liittyvät metsätalouden lisäksi johtamiseen, maatalouteen ja puutarhatalouteen. Hankkeen toteutusaika on 1.9.2009–31.8.2012.

KantriKoulutus järjestää sukupolvenvaihdos- ja yhteisomistuskoulutusta luokkaopetuksena ryhmille sekä tilakohtaisena koulutuksena. Tilakohtaisissa koulutuksissa kartoitetaan eri vaihtoehdot ja tehdään yrittäjäkohtaiset laskelmat. Tavoitteena näissä on asian loppuun saattaminen eli asiakirjojen ja rahoitushakemuksen laadinta sukupolven

vaihdosta varten tai yhteishallintasopimuksen tekeminen. Koulutuksissa on mukana metsäammattilaisen lisäksi lakiasiantuntija. Metsänhoidolliset koulutukset sisältävät mm. teoriakoulutusta, koulutusta metsäsuunnitelman tulkintaan sekä opintomatkoja ja retkiä maastotyökohteisiin. Keväällä 2010 järjestettiin yhteisomistuskoulutuksia eri puolilla Kainuuta. Ensimmäiset sukupolvenvaihdoskoulutukset ajoittuivat syksylle 2010.

3.3 Toimiva metsä -hanke

Syksyllä 2009 aloitti Pohjois-Pohjanmaan metsäkeskuksella toimintansa Toimiva metsä -hanke. Hanketta toteutetaan yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan maanmittaus-toimiston kanssa. Hankkeen rahoittaa Pohjois-Pohjanmaan Elinkeino, Liikenne ja Ympäristökeskus (ELY) kokonaisuudessaan, koska hanke toteutetaan puhtaana tiedotushankkeena. Rahoitus tulee Euroopan Unionin hallinnoiman Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta. Käytännössä em. mainitun rahaston tuet ohjataan Suomessa tulemaan Manner-Suomen kehittämisohjelman 2007 - 2013 kautta.

Metsäkeskus sopii vuosittain valtioneuvon kanssa neuvonnasta maa- ja metsätalousteriön kanssa. Neuvonta keskittyy tulossopimuksen mukaan hakkuumahdollisuuksien hyödyntämiseen, metsien hoitoon sekä luonnon monimuotoisuuden edistämiseen. Erillisellä ELY-keskuksen rahoittamalla tiedotushankkeella voidaan oleellisesti laajentaa neuvonnan ja tiedottamisen sisältöä metsätilojen rakenteen parantamiseen ja yhteismetsien perustamiseen.

Maanmittauslaitoksen tehtävänä on huolehtia mm. tilusjärjestelytoiminnasta. Tilusjärjestely toimintaa ohjaavat maa- ja metsätalousministeriön ja maanmittauslaitoksen laatimat tilusjärjestelystrategiat. Voimassa olevan tilusjärjestelystrategian 2007 - 2013 pääpaino on peltotilusjärjestelyissä. (Maa- ja metsätalousministeriö 2007; Maanmittauslaitos 2007).

Toimiva metsä -hankkeella ennakoitaan tulevaa tilusjärjestelystrategiakautta, johon sisältyy aikaisempaa enemmän metsätilusjärjestelyjä. Tähän liittyy tilusjärjestelytoimistusten ja niitä edeltävien yksityiskohtaisten tarveselvitysten tekeminen. Maanmittaus-toimistot suorittavat uusien yhteismetsien perustamistoimitukset ja olemassa oleviin

yhteismetsiin uusien osakastilojen liittymistoimitukset. Tilusjärjestelyihin ja yhteismetsiin liittyy paljon ennakkoluuloja, jotka estävät tai hidastavat järkevien hankkeiden käynnistymistä. Toimiva metsä -hankkeen avulla voidaan tiedottaa tehokkaasti tilusrakenteen nykytilasta ja mahdollisuuksista korjata tilannetta tilusjärjestelyiden ja yhteismetsien avulla.

Toimiva metsä -hankkeen tavoitteena on:

1. Parantaa metsätilusjärjestelyin metsälöiden kokoa ja muotoa ja tätä kautta parantaa metsätalouden kannattavuutta alueella. Samalla pyritään edistämään puuhuollon toimivuutta alueella.

2. Edistää uusien yhteismetsien perustamista ja tilojen liittymistä olemassa oleviin yhteismetsiin.

Hanke toteutetaan tiedottamalla metsätilusjärjestelyistä ja yhteismetsistä koko maakunnan alueella. Ensisijaisena kohteena ovat maakunnan metsänomistajat. Lisäksi asiasta tiedotetaan metsäalan toimijoille sekä kuntien ja seurakuntien metsänomistuksesta päättävillä henkilöillä.

4 TUTKIMUSAINEISTO JA MENETELMÄT

4.1 Tiedottamisen tulokset eli tiedotushankkeen tuloksena käynnistyneet ja käynnistyvät hankkeet

Työssä on yhtenä tavoitteena kirjata EU-rahoitteen Toimiva metsä -tiedotushankkeen tuloksia. Työssä lähinnä esitellään millaisia hankkeita tiedottamisen tuloksena on käynnistynyt tai käynnistymässä.

Työssä kerrotaan Toimiva metsä -hankkeen alkuvaiheen tuloksia. Osio sisältää sekä jo toteutuneita että työn alla olevia töitä, jotka mahdollisesti realisoituvat hankkeen loppuvaiheessa. Tässä osassa kerrotaan miten metsänomistajat suhtautuvat metsätilusjärjestelyihin, esimerkkinä Haukiputaan ulkopalstan tilusjärjestelyn tarveselvitys. Samoin kerrotaan kuinka paljon yhteismetsät kiinnostivat. Lisäksi selvitettiin kuinka

halukkaita kunnat ja seurakunnat ovat liittämään metsiään mahdollisiin uusiin yhteismetsiin ja lähtemään mukaan tilusjärjestelyihin. Maakunnan olemassa olevilta yhteismetsiltä selvitettiin, ovatko ne halukkaita ottamaan uusia tiloja jäsenikseen.

4.2 Hankkeen tiedottamisen onnistumisen selvittäminen

Toisena tavoitteena on selvittää miten tiedottaminen onnistui ja mitä metsänomistajat odottavat tiedottamiselta. Hankkeen tiedotuksen onnistumista selvitettiin eri näkökannoilta. Miten tieto tilaisuuksista, itse hankkeesta ja hankeaiheista metsätilusjärjestelyistä ja yhteismetsistä välittyi metsänomistajille. Työn pohjalta voidaan tehdä tulevaan hanketiedotukseen kehittämissuhteita.

Alkuvaiheessa hankkeen ensimmäisistä tiedotustilaisuuksista lähtien toteutettiin laaja kyselytutkimus, jossa selvitettiin hankkeen tiedotuksen onnistuminen. Kysely toteutettiin jakamalla tilaisuuksiin osallistujille palautelomakkeet. Osallistujat vastasivat lomakkeen kysymyksiin ja vastaukset kerättiin tilaisuuden päättyessä takaisin (liite 3). Kyselyä varten laadittua palautelomaketta testattiin hankkeen ensimmäisessä tiedotustilaisuudessa 26.1.2010. Palautekysely suoritettiin kymmenessä vuoden 2010 aikana pidetyissä yleisissä hanketilaisuuksissa. Tilaisuuksiin osallistui 351 henkilöä ja palautelomakkeen palautti 228 henkilöä. Kyselyllä selvitettiin, miten tilaisuuksista tiedottaminen on onnistunut, onko jaettu materiaali ollut riittävää ja ovatko metsänomistajat saaneet tiedotustilaisuuksissa tilusjärjestelyistä ja yhteismetsistä mielestään tarpeeksi tietoa ja onko tieto ollut selkeää ja ymmärrettävää.

Kyselylomakkeiden tiedot muokattiin siten, että tuotetun aineiston avulla voidaan toteuttaa tilastollisia analyysejä SPSS -tilasto-ohjelmalla (liite 4). Kyselylomakkeella oli avoimia kysymyksiä ja suljettuja kysymyksiä. Asenneasteikkona käytettiin Likertin neliportaista ja osin viisiportaista mielipideasteikkoa.

Jokaisesta hankkeen tiedotustilaisuudesta on tehty raportti, jossa selvitetään miten kukin tilaisuus vaikutti järjestäjien mielestä onnistuneelta. Raportti laadittiin heti tilaisuuden jälkeen. Raporttien tuloksia verrattiin kyselyaineistojen tuloksiin.

Suoran kirjekutsun tilaisuuksiin saaneiden osalta on tehty haastatteluotos 15 henkilölle, jotka eivät tulleet tilaisuuksiin. Näiden henkilöiden henkilökohtaisilla haastatteluilla selvitettiin syitä, miksi ei osallistuttu tilaisuuksiin.

Tiedottamisen onnistumiseen liittyen tässä osiossa raportoidaan, miten hankeaiheet kiinnostivat tiedotusvälineitä - lähinnä lehtiä ja radiota. (v. 2010 aikana hankkeesta kirjoitettiin 26 artikkelia erilaisiin sanomalehtiin ja hankkeen vetäjää haastateltiin alueradioon ja paikallisradioon).

5 TIEDOTTAMISHANKKEEN ANSIOSTA SYNTYNEET TILUSJÄRJESTELY- JA YHTEISMETSÄSELVITYKSET

5.1 Tulokset tilusjärjestelyjen osalta

Toimiva metsä -hankkeen toiminta-aika on 1.9.2009 - 31.8.2012, käytännössä hanke aloitettiin 1.11.2009. Tässä osiossa tarkastellaan hankkeen tuloksia marraskuun 2009 alusta kesäkuun loppuun 2011 eli reilun puolentoista vuoden ajalta. Seurantaa on osin vuoden 2011 loppuun.

Käytännössä tiedotuksen avulla pyritään saamaan metsänomistajat hakemaan tilusrakenteeltaan hankaliksi kokemilleen alueille tilusjärjestelyn tarveselvitystä. Tarveselvityksessä alueen maanomistajat haastatellaan. Haastatteluilla selvitetään maanomistajien toiveet tilusrakenteen suhteen, yhteismetsän perustamismahdollisuudet sekä suojele, tienrakennus ja kunnostusojitustoiveet. Lisäksi kuullaan alueella toimivia metsäorganisaatioita. Haastattelujen ja kuulemisten pohjalta tehdään tarveselvitysraportti, jossa kerrotaan alueen maanomistajien kannatus tilusjärjestelylle. Raportti sisältää myös järjestelyn taloudellisen kannattavuuslaskelman. Kannattavuuslaskelman perusteet löytyvät tämän työn tekijän Mikkelin ammattikorkeakoulun opinnäytetyöstä ”Metsätilusjärjestelyn kannattavuus ja vaikuttavuus” (Honkanen 2008). Raportti esitellään maanomistajille ja sen jälkeen he voivat päättää, haetaanko alueelle virallista tilusjärjestelytoimitusta. Tarveselvitys tehdään valtion varoin eikä se vielä sido maanomistajia mihinkään jatkotoimenpiteisiin.

Metsätilusjärjestelyn tarveselvityksiä haettiin seitsemään eri kohteeseen, kaikkiaan hakemuksia jätettiin 16 kpl. Kohteina olivat Haukiputaan ns. ulkopalsta, Kiimingin kunta, Lumijoen ns. ulkopalsta, Limingan Ketunmaan alue, Haapaveden Mieluskylän alue, Iin kunnan Kuivaniemen kylän Asemakylän alue ja Utajärven Juorkunan kylän alue. Taulukossa kaksi on eritelty tarveselvityksen hakijat kohteittain.

TAULUKKO 2. Haetut tarveselvitykset ja hakijat

Tarveselvitys kohde	Hakijat				
	Kunta	Seurakunta	Yhtiö	Metsän- hoitoyh- distys	Yksityinen maanomistaja
Haukipudas ulkopalsta	Hauki- pudas	Haukipudas	Tornator Oy		15 kpl
Kiimingin kunta	Kiiminki	Kiiminki		Kiiminki	
Lumijoen ulkopalsta	Lumijoki	Lumijoki			3 kpl
Liminka, Ketunmaa	Liminka	Liminka		Siikalake- us	7 kpl
Haapavesi, Mieluskylä	Haapa- vesi				7 kpl
Ii, Kuivaniemi, Asemakylä					1 kpl
Utajärvi, Juorkuna					1 kpl

5.1.1 Haetut tarveselvitykset

Haukiputaan ulkopalsta, Lumijoen ulkopalsta, Limingan Ketunmaan alue ja Haapaveden Mieluskylän alue ovat tyypillisiä nauhatila-alueita, joissa metsäpalstat ovat useita kilometrejä pitkiä kapeita nauhamaisia sarkoja, joita niittypalstat vielä lisäksi katkovat. Tarveselvityksen hakijoiden päätoive näille alueille oli metsätilusjärjestely. Lumi-

joen ulkopalstan osalta toiveena oli myös selvittää ensin yhteismetsän perustamismahdollisuus. Muissa toiveena oli selvittää ensisijaisesti tilusjärjestelyn mahdollisuudet. Jos kiinnostusta yhteismetsään ilmenee myöhemmin, voidaan sitten selvittää myös yhteismetsän perustamistakin.

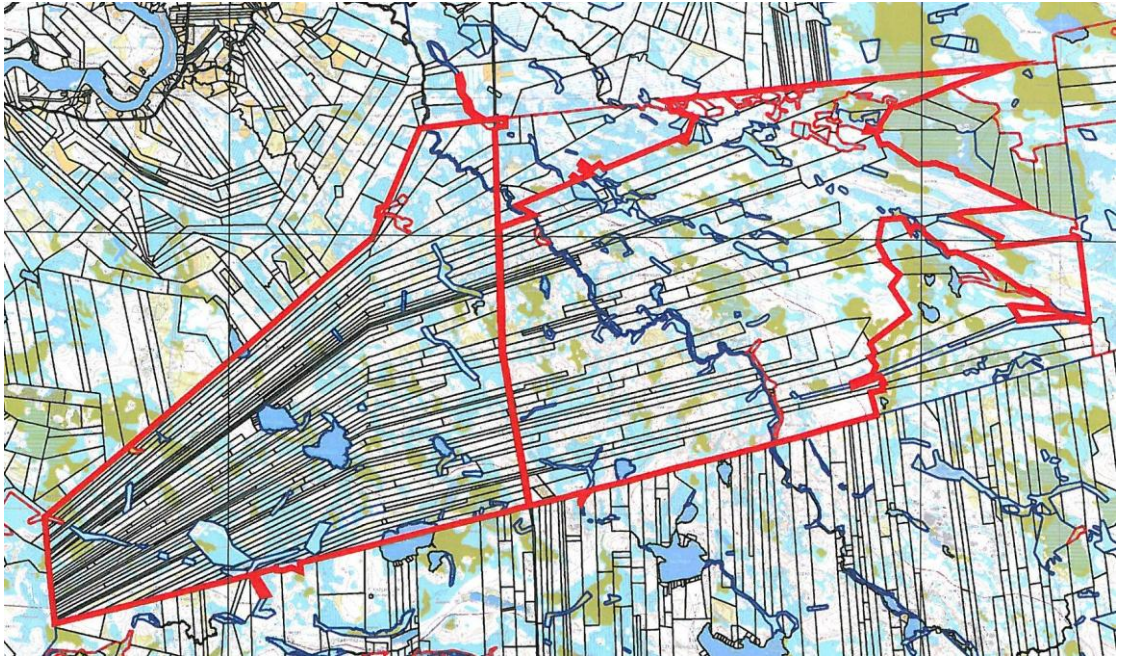
Kiimingin osalta tarveselvityksen hakemisen perusteena oli yhteismetsän perustaminen koko kunnan alueelle. Vähäisessä määrin voitaisiin tehdä myös tilusjärjestelyjä. Vaikka Kiimingin metsäpalstojen keskikoko on pieni alle 12 ha (liite 1), selviä nauhatila-alueita ei kunnan alueella ole. Lumijoen ulkopalstan hakemus evästi tekemään ensin yhteismetsäselvityksen. Mikäli selvitys ei tuottaisi tulosta, voisi tehdä selvityksen tilusjärjestelyn kannatuksesta.

Kuivaniemen ja Utajärven tarveselvitysten osalta on kysymys yksittäisen metsänomistajan toiveesta saada metsätila, joka koostuu useasta pienestä hajallaan olevasta palstasta, koottua yhtenäisemmäksi alueeksi tilusjärjestelyn avulla.

5.1.2 Haukiputaan ulkopalstan tarveselvitys

Hankkeen puitteissa haetuista tarveselvityksistä Haukiputaan tarveselvitystä on viety eteenpäin. Keväällä 2010 alueen maanomistajat haastateltiin. Toimiva metsä - hankkeen yhteistyöhön nojaten haastattelut teki aikaisemmista käytännöistä poiketen metsäkeskuksen kyseisen alueen metsäsuunnittelija. Yleensä kaikki tarveselvitykseen liittyvät työt tekee maanmittaustoimiston henkilökunta. Tarveselvitysraportin on tehnyt maanmittaustoimiston toimihenkilö.

Maanomistaja haastattelujen perusteella tarveselvitysalueen kooksi hahmottui 5 440 ha (kuva 3), alueella 201 metsänomistajaa omistaa 250 tilaa, lisäksi alueella on 16 kpl talojen yhteisaluetta.

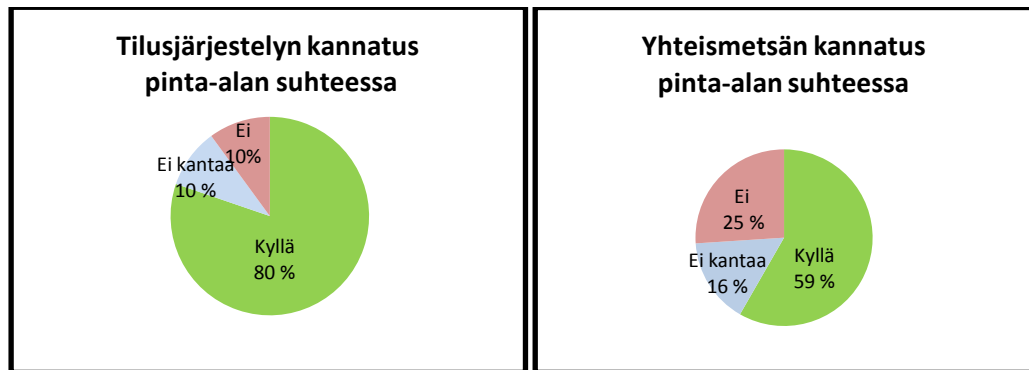

KUVA 3. Haukiputaan ulkopalstan metsätilusjärjestelyn tarveselvitysalueen raajausta (Maanmittauslaitos 2011).

Maanomistajat ovat antaneet tarveselvityksestä palautetta kahdenkeskisissä neuvotte-
luissa, puhelimitse, kyselylomakkeiden välityksellä ja yhdessä yhteistilaisuudessa
sekä toimenpide-ehdotuksen palautteessa. Toukokuussa 2010 järjestetyn tarveselvi-
tysinfon jälkeen suoritettiin kesällä 2010 maanomistajien haastattelut. Kevättalvella
2011 kuultiin alueen laajentamisen vuoksi Yli-Iin tien itäpuolen maanomistajia.

Haastatteluissa ilmoitti 201 omistajasta 35 vastustavansa mahdollista tilusjärjestelyä
tai eivät katsoneet hyötyvänsä mahdollisesta toimituksesta. Heidän tilojensa pinta-ala
on yhteensä 541 hehtaaria (10,0 % koko tarveselvitysalueesta). Tilusjärjestelyn kannalla
oli 87 omistajaa, joiden tilojen yhteispinta-ala alueella on 4 323 ha eli 80 % tarveselvi-
tysalueesta. Kyselyyn ei vastannut tai ottanut kantaa 79 omistajaa, heidän edustamansa
pinta-ala oli 576 ha (kuvio 1).

Haastatteluissa kysyttiin myös metsänomistajien kiinnostusta yhteismetsän perustami-
seen mahdolliselle tilusjärjestelyalueelle. Yhteismetsästä oli kiinnostunut 59 omista-
jaa, joiden omistamien tilojen yhteispinta-ala on 3 141 hehtaaria, mikä on 59 % alueen
metsätalouden alasta (kuvio 1). (Tilusjärjestelyn tarveselvityksen toteuttamiskel-
poisuusselvitys Haukiputaan kunnan ns. Ulkometsän alueelle 2011.)

KUVIO 1. Tilusjärjestelyn ja yhteismetsän kannatus Haukiputaan ulkopalstalla (Tilusjärjestelyn tarveselvitys 2011).

Elokuussa 2011 pidetyn tarveselvityksen loppukokouksen jälkeen 30 maanomistajaa, Haukiputaan kunta ja Tornator Oy hakivat Pohjois-Pohjanmaan maanmittaustoimistolta varsinaista tilusjärjestelytoimitusta Haukiputaan ulkopalstalle. Maanmittaustoimisto teki syyskuussa rahoitushakemuksen tilusjärjestelystä maa- ja metsätalousministeriölle. Ministeriö antoi ennakkopäätöksen rahoituksesta marraskuussa, päätöksen mukaan valtion tuki toimituksen maanmittauskustannuksiin on 80 prosenttia. Toimituksen aloituskokous pidettiin joulukuussa 2011.

5.2 Kiinnostus metsätilusjärjestelyihin

Vuoden 2010 aikana hanke piti 11 isompaa yleisötilaisuutta, näistä kymmenessä tilaisuudessa tiedotettiin sekä tilusjärjestelyistä että yhteismetsistä. Kuusamon tilaisuus koski pelkästään yhteismetsiä. Kymmenen tilaisuutta johti seitsemään tilusjärjestelyn tarveselvityksen hakemiseen. Ainoastaan Raahesta, Muhokselta sekä vanhan Iin alueelta ei tullut hakemusta.

Kaikissa seitsemässä hakemuksessa oli yhtenä hakijaosapuolena joko yksi tai useampi yksityinen metsänomistaja. Tätä voi pitää merkinä siitä, että metsänomistajat ovat kiinnostuneita parantamaan tilustensa käytettävyyttä. Haukiputaan ulkopalstalla tehty tarveselvitys osoitti myös sen, että kiinnostus tilusjärjestelylle laajeni metsänomistajien keskuudessa huomattavasti laajemmaksi kuin oli alkuperäisiä tarveselvityksen hakijoita. Tarveselvityksessä syntynyt tarkempi tieto tilusjärjestelystä lisäsi kiinnostusta

asiaan. Haukiputaan osalta tarveselvitys myös eteni tilusjärjestelytoimituksen hakemiseksi syksyllä 2011 sekä toimituksen alkamiseen saman vuoden joulukuussa. Hakijoina oli laaja joukko alueen maanomistajia.

Mielenkiintoinen muutos tuli tarveselvitysten hakuun vuoden 2011 ensimmäisen puolivuotiskauden tilaisuuksissa. Hanke siirtyi tiedottamaan maakunnan eteläosiin ja välillä tammikuu - kesäkuu pidettiin neljä tilaisuutta, joissa tiedotettiin tilusjärjestelyistä. Tilaisuuksien kaikkien kohdekuntien metsätilusrakenne on hankala metsätalouden kannalta, silti näistä tilaisuuksista ei tullut yhtään tarveselvitys hakemusta. Vaikutaneeko asiaan se, että saman seutukunnan alueella on aikaisempina vuosikymmeninä tehty laajoja jopa 20 - 30 vuotta kestäviä uusjakoja.

Pohjois-Pohjanmaalla on 34 kuntaa ja seurakuntaa. Tilusjärjestelyistä on neuvoteltu tässä vaiheessa hanketta 21 kunnan ja 13 seurakunnan kanssa. Yhteisöomistajista kuusi kuntaa on ollut kiinnostunut tilusjärjestelyistä, seurakunnista kolme. Kyseiset kunnat ja seurakunnat ovat myös olleet mukana hakemassa tilusjärjestelyn tarveselvityksiä, kuten myös Tornator Oy. Metsäyhtiöistä UPM on ollut kiinnostunut tilustensa järjestelystä, mutta ei ole ollut mukana hakijatahona, kuten ei myöskään Metsähallitus.

Kaksi metsänhoitoyhdistystä on ollut hakijana tarveselvityksille ja lähes kaikki maakunnan 15 metsänhoitoyhdistyksestä ovat suhtautuneet myötämielisesti metsätilusjärjestelyihin.

5.3 Tulokset yhteismetsien osalta

Yhteismetsän perustamiseen liittyviä kyselyjä tuli eniten ns. suvun yhteismetsien osalta eli haluttiin tietoa, miten perustaa yhteismetsä omista tai suvun metsistä. Näiden ns. suvun yhteismetsien osalta lopullinen toteuttaminen vie usein hyvin pitkän ajan. Yhteismetsän perustamistoimituksena maanmittaustoimistolla ei ollut v. 2010 loppuun mennessä yhtään hankkeen neuvonnan piirissä ollutta henkilöä tai tilaa.

Hankkeen puolesta tehtiin viisi yhteismetsäkyselyä metsänomistajille. Kiimingissä lähetettiin kaikille yli 2 ha metsää omistaville kyselykirje, jossa pyydettiin vastaa-

maan, mikäli Kiiminkiin mahdollisesti perustettavaan yhteismetsään liittyminen kiinnostaa. Kirjeessä ilmoitettiin, että Kiimingin kunta ja -seurakunta ovat valmiita liittämään yhteismetsään maksimissaan yhdessä 500 ha metsiään, mikäli yksityisiä metsänomistajia liittyy enemmän. Kirjeitä lähetettiin kaikkiaan 820 kpl. (Liite 5).

Kiimingin yhteismetsäkyselylle tehtiin jatkokysely Oulun kaupungin Ylikiimingin kylän länsiosiin, alue on vasten Kiimingin kunnan rajaa entistä Ylikiimingin kuntaa. Tähän kyselyyn lähetettiin 400 kirjettä.

Lumijoen ”ulkopalstan” osalta, joka jakautuu nykyisin Limingan ja Siikalatvan kuntiin, toteutettiin uuteen yhteismetsään liittymiseen liittyvä kysely kaikille alueen metsänomistajille. Myös täällä kunta ja seurakunta toimivat ”promootoreina” eli Lumijoen kunta ja seurakunta olivat valmiita liittämään uuteen yhteismetsään alueen metsänsä yhteensä n. 600 ha, mikäli yksityisiä metsänomistajia liittyy enemmän. Kirjeitä lähetettiin kaikkiaan 100 kpl.

Olemassa olevaan yhteismetsään liittymistä selvitettiin lissä sijaitsevan Pahkakosken yhteismetsän osalta ja pääosin Kuusamossa sijaitsevan Kuusamon yhteismetsän osalta. Pahkakosken yhteismetsään liittymiskysely kohdistettiin yhteismetsän alueen välittömässä läheisyydessä metsää omistaville. Kirjeitä lähetettiin kaikkiaan 195 kpl.

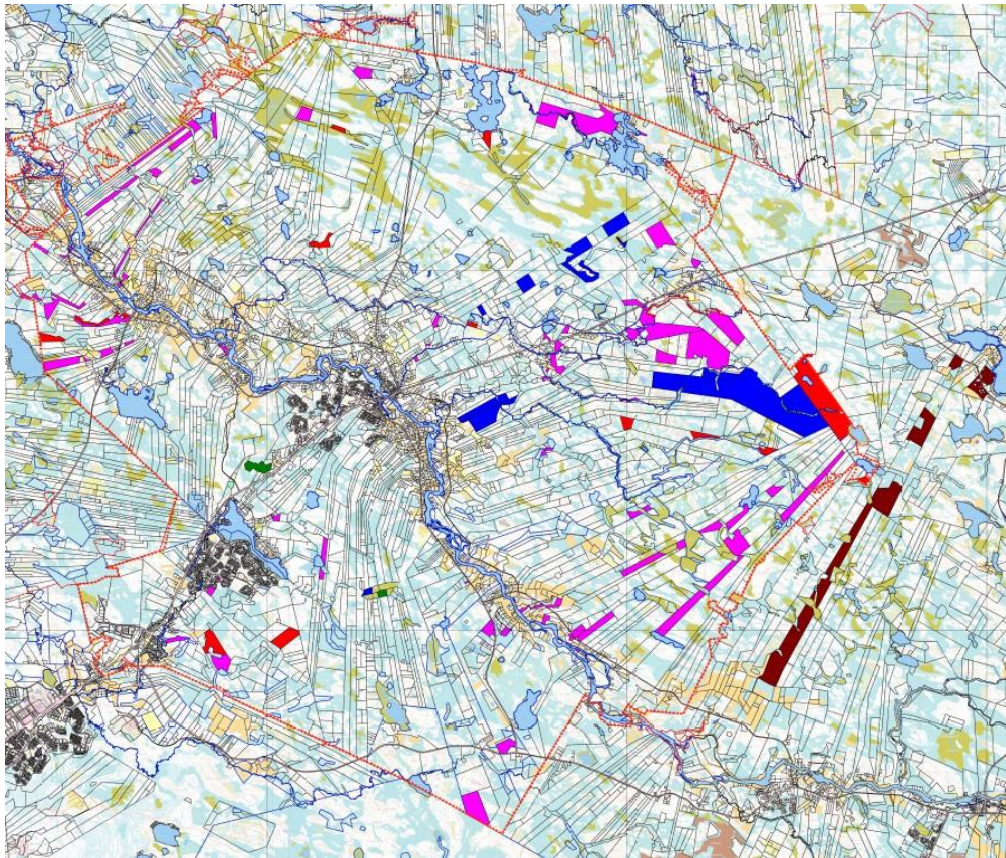
Kuusamon yhteismetsään liittymistä koskeva kysely kohdistettiin Kuusamossa yli 10 ha metsää omistaville. Kirjeitä lähetettiin kaikkiaan 3 948 kpl.

5.3.1 Kiimingin ja Ylikiimingin yhteismetsäkyselyt

Kiimingissä uuden yhteismetsän perustamisesta oli aluksi kiinnostunut 31 metsänomistajaa (kuva 4). Lähetettyihin kirjeisiin (820 kpl) nähden vajaa 4 % omistajista oli kiinnostunut yhteismetsään liittymisestä.

Kaikki vastanneet haastatteli metsäkeskuksen toimihenkilö. Haastattelun yhteydessä haastateltaville kerrottiin tarkemmin yhteismetsästä, konkreettisista jatkotoimenpiteistä, yhteismetsäosuuden arvon määrittämisestä sekä siihen liittyvästä tilan arvon määrittämisestä ja em. asioihin mahdollisesti liittyvistä kustannuksista.

Haastattelujen jälkeen yhteismetsäselvitykseen jäi mukaan 21 yksityistä metsänomistajaa, joilla oli omistuksessa 26 tilaa pinta-alaltaan yhteensä 799 ha sekä kaksi kappaletta tilojen yhteistä aluetta alaltaan yhteensä 21 ha. Kyseessä olevat tilojen yhteisalueet ovat yhteistä maa-aluetta, joissa omistajina ovat useat tilat erisuuruisilla osuuksilla. Mukaan jäi myös Oulun kaupunki Ylikiimingin kylän puolelta yhden tilan osalta, tilan ala on 245 ha.

KUVA 4. Kiimingin yhteismetsäselvitys. Selvityksen alussa mukana olevien tilat korostettuna kartalle. Kunnan tilat punaisella, seurakunnan sinisellä, Oulun kaupungin ruskealla, tilojen yhteiset vihreällä ja kyselyyn vastanneiden yksityisten maanomistajien tilat violetilla värillä korostettuna. (Maanmittauslaitos 2011.)

Kyselykirjeessä mainittujen Kiimingin kunnan ja seurakunnan osalta seurakunta jäi pois kokonaan hankkeesta. Yhtenä syynä seurakunnan poisjääntiin oli tuleva liittyminen Oulun seurakuntaan. Kiimingin kunta pysyi mukana ja oli valmis luovuttamaan metsää yhteismetsälle 185 ha. Oulun kaupungin mukaantulo Kiimingin yhteismetsä-

kyselyyn Ylikiimingin kylän puolelta oli pontimena tehdä jatkokysely yhteismetsään liittyjistä myös Ylikiimingin alueella.

Ylikiimingissä kyselyn vastausten mukaan uuden yhteismetsän perustamisesta oli kiinnostunut 15 metsänomistajaa. Samoin kuin Kiimingissä lähetettyihin kirjeisiin (400 kpl) nähden vajaa 4 % omistajista oli kiinnostunut yhteismetsään liittymisestä.

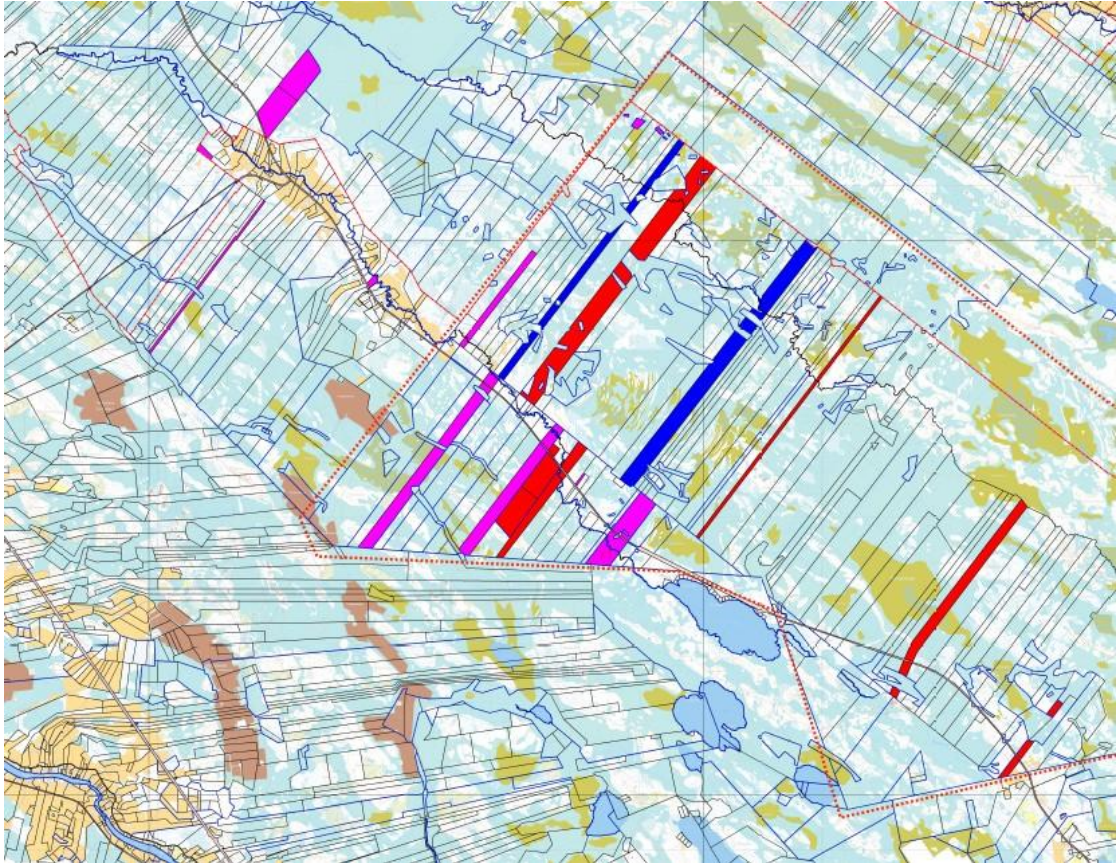
Ylikiimingin osalta ei kyselyyn vastanneita ole vielä haastateltu. Vastanneista oli 13 yksityistä metsänomistajaa, joilla oli omistuksessa 18 tilaa alaltaan yhteensä 925 ha. Lisäksi mukaan ilmoittautui Tornator Oy kahdella tilallaan yhteisalaltaan 420 ha ja Turveruukki Oy. Turveruukin osalta oli pääosin kysymys käytöstä poistetuista tai pian poistuvista turvetuotantoaloista tai niiden puustoisista reunarämeistä. Yhteismetsään tarjottavaa pinta-alaa ei näistä alueista tässä vaiheessa määritelty, kokonaisuutena alueita olisi 590 ha. Myös Oulun kaupungilla olisi valmiuksia lisätä metsäalaansa yhteismetsään Ylikiimingin alueella, mikäli se on tarpeellista.

Mikäli yhteismetsähankkeeseen mukaan lähteneet pysyvät loppuun asti mukana, on Kiiminki - Ylikiiminki-alueelle mahdollista perustaa yli 2 500 hehtaarin uusi yhteismetsä yksityisten ja yhteisömetsänomistajien kesken. Tulevan yhteismetsän kannattavuuden kannalta on oleellista, että yksityisten metsänomistajien osuudet yhteismetsästä on yli puolet, jotta yhteismetsä olisi oikeutettu Kemera-tukiin (Laki kestävän metsätalouden rahoituksesta 1094/1996).

5.3.2 Lumijoen ulkopalstan yhteismetsäkysely

Lumijoen kyselyyn vastasi kahdeksan metsänomistajaa. Kyselykirjeisiin (100 kpl) nähden vastausprosentiksi tuli 8 %.

Vastaajista 7 oli yksityisiä metsänomistajia, näiden omistamat yhdeksän tilaa olivat yhteisalaltaan 270 ha. Tornator Oy ilmoittautui myös mukaan, yhtiöllä on alueella kaksi tilaa alaltaan yhteensä 130 ha (kuva 5).

KUVA 5. Lumijoen yhteismetsäkysely. Selvityksessä mukana olleiden tilat korostettuna kartalla. Kunnan tilat punaisella värillä, seurakunnan sinisellä ja kyselyyn vastanneiden yksityisten maanomistajien sekä Tornator Oy:n tilat violetilla värillä korostettuna. (Maanmittauslaitos 2011.)

Kyselyyn vastanneiden ja selvityksen alkuunpanijoiden Lumijoen kunnan ja seurakunnan yhteismetsään mukaan ilmoitettujen tilojen yhteispinta-ala on 1 000 ha. Ala sinällään olisi aivan kohtuullisen kokoinen uuden yhteismetsän alaksi, mutta yhteisöomistajien - kunnan, seurakunnan ja Tornator Oy:n - pinta-ala osuus 730 ha ja todennäköisesti samalla myös yhteismetsäosuudesta yli puolet veisi tulevalta yhteismetsältä Kemera-tuet. Tällaisesta lähtötilanteesta johtuen yhteismetsän kannattavuus olisi varsin huono.

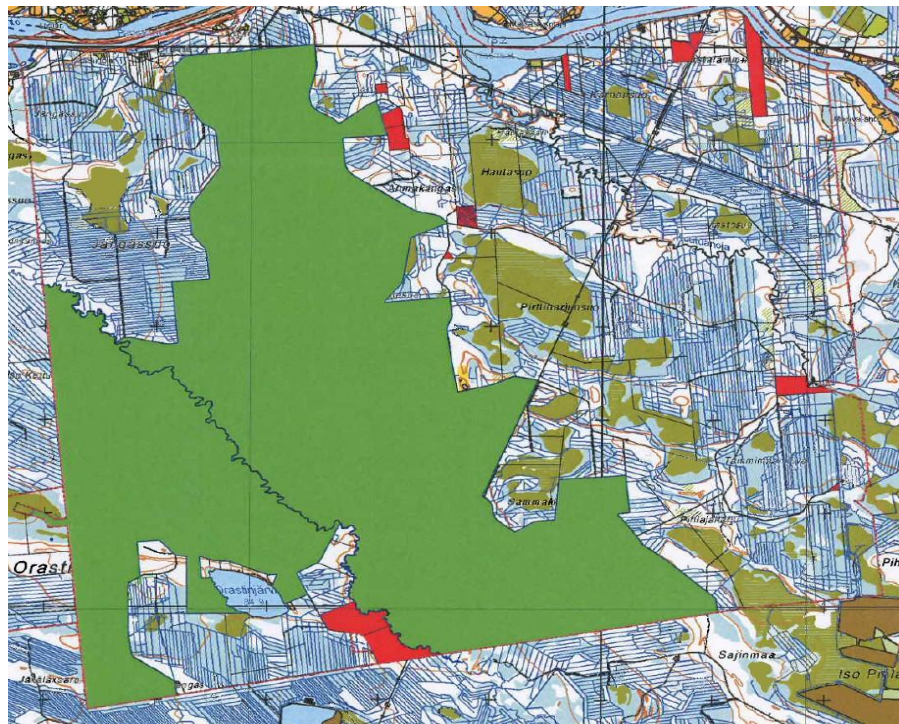
Jatkotyönä hankkeessa tehdään vastanneiden yksityishenkilöiden, kunnan, seurakunnan ja Kestilän yhteismetsän kanssa selvitys, voisivatko kyselyssä mukana olleet liittää maansa Kestilän yhteismetsään. Kestilän yhteismetsä on maatilahallituksen lisä-

maiksi ostetuista metsäalueista v. 1995 perustettu noin 3 300 ha yhteismetsä, jossa on 26 osakastilaa.

5.3.3 Pahkakosken yhteismetsän liittymiskysely

Pahkakosken kyselyyn vastasi 13 yksityistä metsänomistajaa, lähetettyihin kirjeisiin (195 kpl) nähden vastausprosentiksi tuli vajaa 7 %.

Vastaajat omistivat Pahkakosken alueella 13 tilaa yhteisaltaan 71 ha (kuva 6). Jatkossa metsäkeskus laatii tiloille sekä yhteismetsänalueelle tila-arviot ja yhteismetsä neuvottelee arvion pohjalta kunkin omistajan kanssa osuuden suuruudesta liittymissopimukseen.

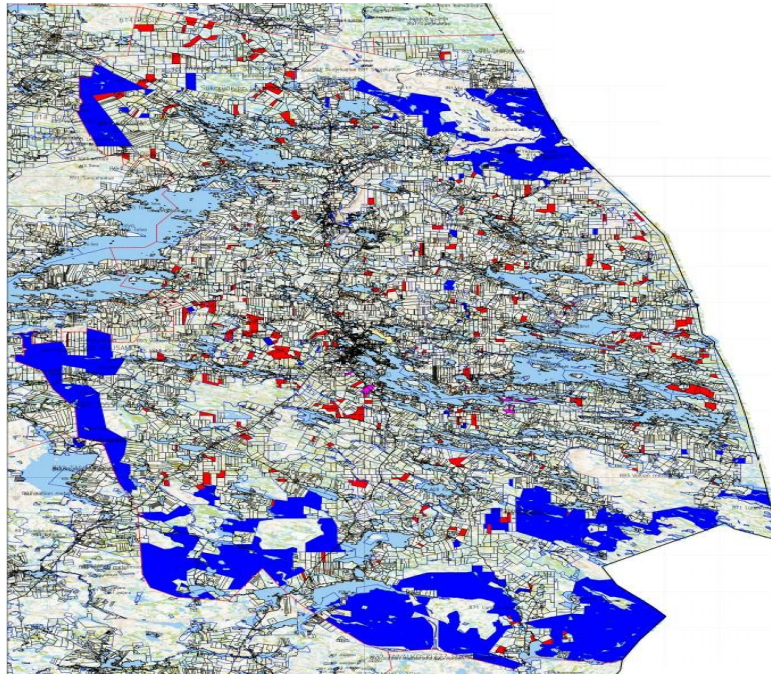
KUVA 6. Pahkakosken yhteismetsän alue kartassa vihreällä värillä ja liittymiskyselyyn vastanneiden tilojen alueet punaisella värillä (Maanmittauslaitos 2011).

5.3.4 Kuusamon yhteismetsän liittymiskysely

Kuusamossa yhteismetsään liittymisestä oli kiinnostunut 167 metsänomistajaa (kuva 7). Lähetettyihin kirjeisiin (3 948 kpl) nähden noin 4 % omistajista oli kiinnostunut yhteismetsään liittymisestä.

Vastaajista oli 158 kpl yksityisiä metsänomistajia ja 9 kpl yhtiöitä. Yhtiöistä 8 kpl olivat lähinnä kiinteistöyhtiöitä, Tornator Oy edusti perinteisempää metsänomistusyhtiötä. Vastaajat omistivat Kuusamossa 216 tilaa yhteispinta-alaltaan 13 800 ha. Mukaan ilmoitetut tilat olivat varsin kookkaita, keskipinta-alaltaan 64 ha. Selvitykseen vastanneista 96 tilalla (44 %) oli ennestään osuus Kuusamon yhteismetsästä.

Vaikka vastaajien määrä kyselykirjeisiin nähden ei ollut kovin suuri, on vastaajien edustama pinta-ala huomattava (16 %) verrattaessa sitä Kuusamon yhteismetsän nykyiseen n. 86 000 ha kokonaispinta-alaan. Jatkoneuvottelut vastaajien kanssa hoitaa Kuusamon yhteismetsä.

KUVA 7. Kuusamon yhteismetsän liittymiskysely. Kartalle korostettu sinisellä värillä Kuusamon yhteismetsän alueet ja punaisella (yksityiset) sekä violetilla (Tornator Oy) värillä kyselyyn vastanneiden tilat. (Maanmittauslaitos 2011.)

5.4 Kiinnostus yhteismetsiin

Hankkeen puitteissa tehtyjen yhteismetsäkyselyjen tuloksien perusteella metsänomistajien kiinnostus yhteismetsiin on selvästi alle 10 % liikkuen välillä 4 - 8 %. Näiden kyselyjen mukaan kiinnostukseen ei ollut eroa sillä, oliko kysymys uuden yhteismetsän perustamisesta vai liittymisestä vanhaan. Lopullinen yhteismetsään liittyjien määrä näyttää lisäksi vielä karsiutuvan tarkempien neuvotteluiden myötä, kuten kävi Kiimingin selvityksen osalta.

Yhteismetsästä kiinnostuneiden määrä oli näissä kyselyissä selvästi pienempi kuin Rämön ja Tillin (2007) selvityksessä. Heidän selvityksensä mukaan viidennes metsänomistajista voisi liittää osan metsistään ja joka kymmenes kaikki metsänsä olemassa olevaan yhteismetsään. Uuteen yhteismetsään oli valmis liittymään joka viides metsänomistaja ja 40 % voisi perustaa suvun yhteismetsän.

Yhteismetsäkyselyyn ilmoittautuneet tilat ovat olleet varsin isoja, mikä myös poikkesi Rämön ja Tillin (2007) selvityksestä. Ylikiimingissä keskikoko oli 51 ha ja Kuusamossa 64 ha. Kiimingissä keskikoko oli 30 ha, mikä on iso siihen nähden, että siellä on paljon määrällisesti 2 - 7 ha metsätiloja. Yksi yhteismetsän idea oli saada näitä pieniä tiloja liittymään, mutta niitä ei ilmoittautunut mukaan kuin muutama.

Poikkeuksen edelliseen tekee Haukiputaan ulkopalstan tarveselvitys, jossa mahdollisen tilusjärjestelyn yhteydessä perustettavalla yhteismetsällä on vahva kannatus, alueen maanomistajista oli 29 % kiinnostunut liittymään yhteismetsään, alasta lähes 60 %. Myös Haukiputaalla yhteismetsästä olivat kiinnostuneet isot tilat, keskikoko kiinnostuneista tiloista oli 53 ha, kun alueen tilojen keskikoko oli 22 ha.

Yhteisöomistajien osalta Pohjois-Pohjanmaan kunnista vajaa kolmannes on kiinnostunut olemaan mukana uusien yhteismetsien perustamisessa ja seurakunnista reilu viidennes. Tulokset perustuvat hankkeen puitteissa käytyihin neuvotteluihin yhteisöomistajien viranhaltijoiden kanssa. Pohjois-Pohjanmaalla on 34 kuntaa ja seurakuntaa. Yhteismetsäasiasta on neuvoteltu tässä vaiheessa hanketta 21 kunnan ja 13 seurakunnan kanssa, yhteismetsistä oli kiinnostunut kuusi kuntaa ja kolme seurakuntaa. Metsäyhtiöistä, joilla on maakunnassa metsiä omistuksessa, ainoastaan Tornator Oy on kiin-

nostunut olemaan mukana uusien yhteismetsien perustamisessa ja myös liittämään metsiään olemassa oleviin yhteismetsiin. Metsähallitus ei ole hankkeessa tehtyjen kyselyjen osalta tullut mukaan yhteismetsäselvityksiin.

Pohjois-Pohjanmaalla on v. 2011 alun tilanteen mukaan 31 yhteismetsällä maa-alueita maakunnan alueella ja 27 yhteismetsän kotipaikka on Pohjois-Pohjanmaalla. Hankkeen tekemän kyselyn mukaan näistä yhteismetsistä kolme olisi valmis ottamaan uusia tiloja mukaan osuuksia vastaan, näistä kahdelle hanke on jo tehnyt kyselyn. Tulos poikkeaa siitä, mitä metsätalouden kehittämiskeskus Tapion tekemä selvitys ”Yhteismetsän laajentuminen” (2011) antaa tulokseksi Pohjois-Pohjanmaalta. Tapion selvityksessä 5 yhteismetsää oli valmis liittämään tiloja osuuksia vastaan.

6 HANKETIEDOTTAMISEN ONNISTUMINEN

6.1 Hankkeen tiedottaminen

Toimiva metsä -hankkeessa järjestettiin vuoden 2010 aikana 11 yleistä tiedotustilaisuutta. Paikkakuntina olivat pitojärjestyksen mukaisesti tammikuusta lähtien Oulu, Kiiminki, Haukipudas, Liminka, Ii, Lumijoki, Raahe, Muhos, Haapavesi, Kuusamo ja marraskuussa Kuivaniemi. Tilaisuuksien kohderyhmänä olivat kunkin paikkakunnan metsänomistajat eli henkilöt, jotka omistivat metsää tilaisuuden pitopaikkakunnalla.

Tilaisuuksiin kutsuttiin osallistujat henkilökohtaisilla kutsukirjeillä (liite 6), ilmoittamalla paikallislehdessä ja lisäksi tilaisuudesta tiedotettiin hankkeen nettisivulla ja osassa tilaisuuksissa myös metsänhoitoyhdistyksen nettisivulla. Kutsukirjeiden osoittemateriaalina käytettiin kunkin tilaisuuden pitopaikkakunnan metsänhoitoyhdistyksen asiakasrekisteriä. Kutsukirje lähetettiin metsänhoitomaksua maksaville metsänomistajille.

Taulukossa kolme on kuvattu tilaisuuksia, joissa tehtiin tiedottamista koskeva kysely. Taulukossa kerrotaan kunkin tilaisuuden kutsukirjeiden, ilmoittautuneiden ja paikalla olleiden määrät. Lisäksi kerrotaan kuinka moni ilmoittautui tilaisuuteen sähköpostilla, yleisin ilmoittautumistapa oli puhelin.

TAULUKKO 3. Tilaisuuksiin kutsutut, ilmoittautuneet ja paikalla olleet, sekä sähköpostilla ilmoittautuneet.

Tilaisuus pitopaikka	Kirje- kutsut	Kaikki ilmoittau- tuneet	Ilmoittautuneiden osuus kutsutuista	Paikalla	Paikalla olevien osuus kutsutuista	Ilmoittautuneista sähköpostilla ilmoittautuneet	Sp.ilm. osuus ilmoitt.
	kpl	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Oulu	750	112	15	90	12	29	26
Kiiminki	480	39	8	46	10	8	21
Haukipudas	130	27	21	24	18	5	19
Liminka	430	28	7	27	6	4	14
Ii	470	30	6	33	7	7	23
Lumijoki	98	11	11	10	10	0	0
Raahe	702	34	5	31	4	8	24
Muhos	702	39	6	33	5	2	5
Haapavesi	669	14	2	25	4	3	21
Kuivaniemi	585	23	4	32	5	5	22
Yht./Keskiarvo	5016	357	7	351	7	71	20

Hankkeen ensimmäisistä tiedotustilaisuuksista lähtien on toteutettu laaja kyselytutkimus, jossa selvitetään hankkeen tiedotuksen onnistumista. Kyselyllä selvitetään, miten tilaisuuksista tiedottaminen on onnistunut, onko jaettu materiaali ollut riittävää ja ovatko metsänomistajat saaneet tiedotustilaisuuksissa tilusjärjestelyistä ja yhteismetsistä mielestään tarpeeksi tietoa ja onko tieto ollut selkeää ja ymmärrettävää.

Kysely toteutettiin jakamalla tilaisuuksiin osallistujille palautelomakkeet (liite 3). Osallistujat vastasivat lomakkeen kysymyksiin ja vastaukset kerättiin tilaisuuden päätyttyä takaisin. Kyselyä varten laadittua palautelomaketta testattiin Oulussa pidetyssä hankkeen ensimmäisessä tiedotustilaisuudessa 26.1.2010. Palautekysely suoritettiin kaikkiaan kymmenessä vuoden 2010 aikana pidetyssä yleisessä hanketilaisuudessa. Kuusamon tilaisuudessa ei tehty kyselyä, koska tilaisuuden toteutus oli erilainen kuin muissa yleisissä tilaisuuksissa. Kuusamon tilaisuudessa käsiteltiin pelkästään yhteismetsäasioita, kutsuminen tapahtui paikallisen metsänhoitoyhdistyksen toimesta ja itse

tilaisuudessa oli yhteismetsäteeman lisäksi esillä paikallisen Osuuspankin toimintaa. Tilaisuuksiin, joissa kysely toteutettiin, osallistui 351 henkilöä ja palautelomakkeen palautti 228 henkilöä, palautusprosentiksi tuli siten 65 %.

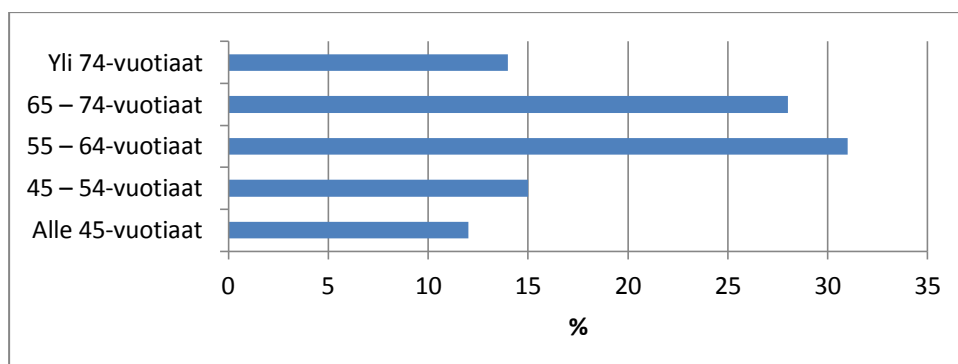
Kyselylomakkeiden tiedot muokattiin siten, että tuotetun aineiston avulla voidaan toteuttaa tilastollisia analyysejä SPSS -tilasto-ohjelmalla (liite 4). Kyselylomakkeella oli avoimia kysymyksiä ja suljettuja kysymyksiä. Asenneasteikkona käytettiin Likertin neliportaista mielipideasteikkoa paitsi tilaisuuden arvosanoissa ja kokonaisarvosanas- sa käytössä oli viisiportainen asteikko.

Vastaajia pyydettiin myös kommentoimaan kirjallisesti muutamia kohtia. Kommentointia pyydettiin tilaisuuden tiedottamisesta, esitelmistä ja niiden hyödyntämisestä sekä lomakkeen lopussa sai antaa yleistä palautetta. Osa tekstikommenteista on lisätty suorina lainauksina tekstin lomaan *kursiivilla* elävöittämään tekstiä.

6.2 Kyselyyn vastanneiden taustatiedot

Vastaajia oli kaikkiaan 228 kpl. Kaikkiin kysymyksiin eivät kaikki ole vastanneet, mikä ilmenee vastausjakaumissa.

Vastaajista oli 191 miestä (84 %) ja 37 naisia (16 %). Vastaajien ikä vaihteli 23 vuodesta 85 vuoteen vastaajien keski-ikä ollessa 61 vuotta (kuvio 2). Iän keskihajonta oli 12,6. Ikäkysymykseen jätti vastaamatta 3 henkilöä.

KUVIO 2. Vastaajien ikäjakauma.

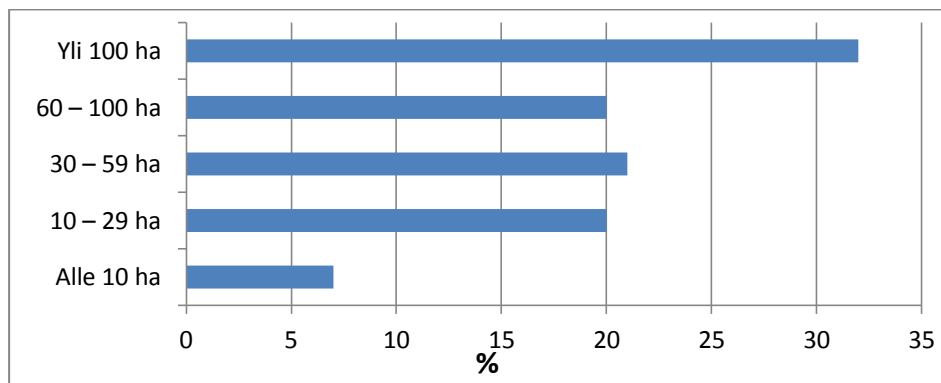
Vastaajista oli metsänomistajia 196 kpl (93 %) ja pelkästään metsäammattilaisia 16 kpl (7 %), 16 vastaajaa ei vastannut tähän kohtaan ollenkaan. 16 kpl metsänomistajaksi itsensä merkinneistä ilmoitti lisäksi olevansa metsäammattilaisia.

Vastaajista metsää omisti yksin tai puolison kanssa 156 kpl (74 %), omistusta pelkästään perikunnan tai yhtymän kautta oli 38 (18 %) vastaajalla. Yhdellä vastaajalla oli omistuksessa pelkästään yhteismetsäosuus (1 %) ja metsää omistamattomia oli 15 kpl (7 %). Metsää omistamattomista oli 11 kpl tilaisuuksissa mukana olleita metsäammattilaisia. 18 vastaajaa jätti vastaamatta omistuskysymykseen. Yksin tai yhdessä puolisonsa kanssa metsää omistavista oli lisäksi perikunnan tai yhtymän osakkaana 27 kpl ja 8 kpl oli lisäksi yhteismetsän osakas. Kaikkia kolmea omistusmuotoa ei ollut yhdelläkään vastaajalla. Kaikkien omistusten yhdistelmä on esitetty taulukossa neljä.

TAULUKKO 4. Vastaajien kaikkien metsänomistusmuotojen jakaantuminen.

Metsänomistus	Määrä, kpl	Määrä, %
Yksin tai puolison kanssa	156	68
Perikunta, yhtymä	65	28
Yhteismetsä	9	4

Omistetun metsän pinta-ala -kysymykseen vastasi 206 vastaajaa, eli 22 kpl ei vastannut tähän kohtaan. Pinta-ala jakauma on esitetty kuviossa kolme.

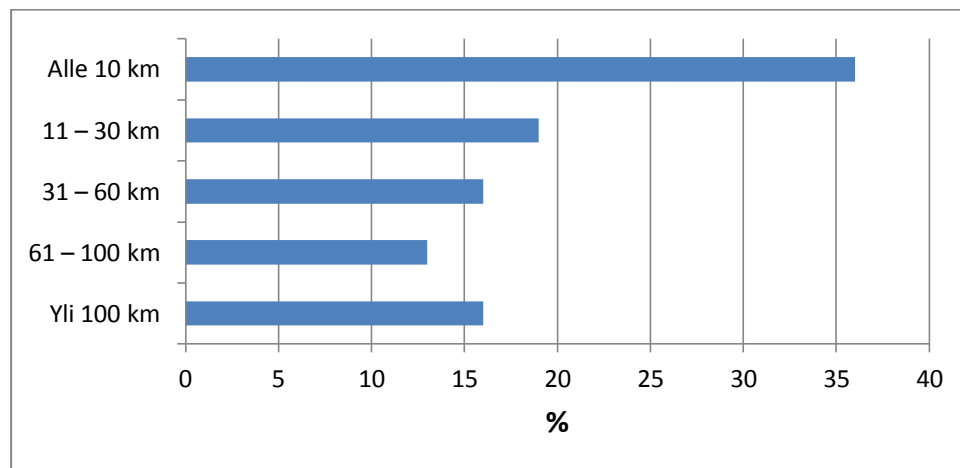

KUVIO 3. Vastaajien omistamien tilojen pinta-alojen luokkajakaumien osuudet.

Vastaajista 53 kpl (26 %) asui omistamallaan tilalla, 63 kpl (30 %) asui samassa kunnassa, jossa omisti metsää ja 91 kpl (44 %) asui eri paikkakunnalla kuin omistuksessa oleva metsätila. Tähän kysymykseen vastasi 207 kpl vastaajista.

Asuinpaikan etäisyys omistettuihin metsätiloihin vaihteli välillä 0 - 400 km keskimääräisen etäisyyden ollessa 53 km. Vastausten keskihajonta oli 70,8. Jakauma on esitetty kuviossa neljä.

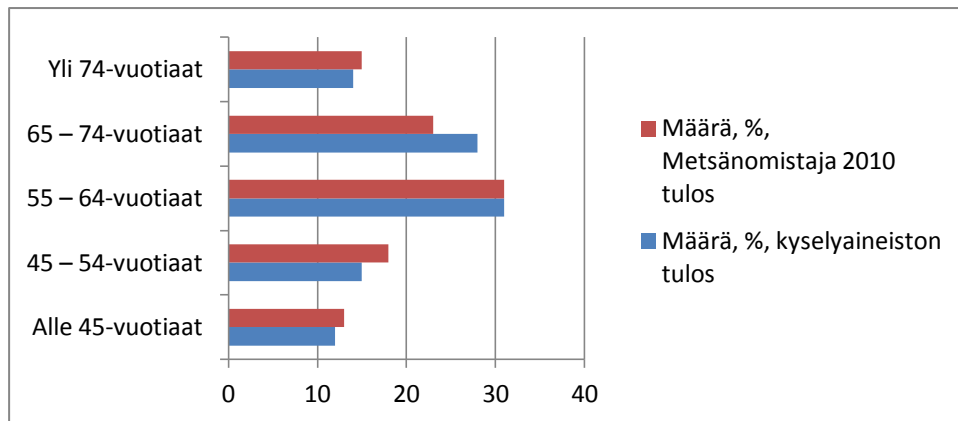
Tapauksissa, joissa omistaja asuu toisella paikkakunnalla kuin metsä sijaitsee, keski-etäisyys asunnon ja metsätilan välillä oli 101 km. Asuinpaikan etäisyyteen metsästä vastasi 189 henkilöä.

KUVIO 4. Vastaajien omistamien tilojen etäisyys asuinpaikasta.

Verrattaessa vastaajien tietoja Metsänomistaja 2010 tilaston (Hänninen 2010) koko Pohjois- Pohjanmaan maakuntaa koskeviin tietoihin voidaan sanoa, että kyselyaineisto vastaa joiltakin osin hyvin koko maakunnan aineistoa, joskin poikkeamiakin löytyy. Seuraavassa poimintoja Metsänomistaja 2010 aineistosta, suluissa vastaavat tiedot kyselyaineistosta.

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan metsänomistajista lukumäärältään on miehiä 72 % (84 %) ja naisia 28 % (16 %), keski-ikä 60 vuotta (61 vuotta), ikäjakauma vertailu on esitetty kuviossa viisi.

KUVIO 5. Vastaajien ikäjakauman vertailu kyselyaineiston ja Metsänomistaja 2010 selvityksen välillä Pohjois-Pohjanmaalla.

Metsänomistaja 2010 tilastossa metsää omistettiin yksin tai puolison kanssa 74 % (68 %), perikunta/yhtymä omistusta oli 26 % (28 %) (Hänninen 2010). Valtakunnallisen tilaston mukaan yhteismetsät omistavat metsäpinta-alasta n. 4 % (4 %) (Metsäntutkimuslaitos 2009). Metsänomistusalan jakautuminen on esitetty taulukossa viisi.

TAULUKKO 5. Vastaajien omistamien tilojen pinta-alojen luokkajakauman vertailu kyselyaineiston ja Metsänomistaja 2010 selvityksen välillä Pohjois-Pohjanmaalla. Vertailu on tehty lukumääräosuuksista.

Omistetun tilan pinta-ala lk.	Määrä, %, kyselyaineiston tulos	Määrä, %, Metsänomistaja 2010 tulos
Alle 10 ha	7	20
10 – 100 ha	61	73
Yli 100 ha	32	7

Taulukossa kuusi on vertailtu kyselyn ja Metsänomistaja 2010 tilastossa metsänomistustilan omistajien asumista. Metsänomistaja 2010 tilaston mukaan toisella paikkakunnalla, missä metsä sijaitsee, asuvien välimatka tilalle oli keskimäärin 249 km, kyselyssä muualla asuvien etäisyys tilalle oli keskimäärin 101 km.

TAULUKKO 6. Vastaajien metsänomistustilalla asumisen vertailu kyselyaineiston ja Metsänomistaja 2010 selvityksen välillä Pohjois-Pohjanmaalla.

Asuminen tilalla	Määrä, %, kyselyaineiston tulos	Määrä, %, Metsänomistaja 2010 tulos
Asuu tilalla	26	37
Samassa kunnassa, missä tila	30	28
Toisella paikkakunnalla	44	35

6.3 Vastausten analysointia

6.3.1 Analyysin perusteita

Jotta hankkeen tiedottamisen onnistumista voitiin tarkastella myös tilastollisesti, toteutettiin kysely hankkeen tilaisuuksiin v. 2010 osallistuneille. Kysymyslomake on liitteenä 3. Kyselyyn vastaajia oli kaikkiaan 228 kpl, vastausprosentti oli 65 %. Tilastollisesti vastausten kokonaismäärän ja laskennassa käytettyjen luokkiin jakaantumisen perusteella tuloksia voidaan pitää luotettavina.

Tarkasteltaessa aineistoa puuttuvien tietojen osalta käytetään usein termejä yksikkökato ja eräkato. Yksikkökadolla tarkoitetaan kyselyyn kokonaan vastaamatta jättäneitä ja eräkadolla tapauksia, jossa kyselyyn vastataan, mutta osaan kysymyksistä ei vastata. (Vehkalahti 2008.) Tässä kyselyssä yksikkökato on 123 kpl eli 35 prosenttia jätti kokonaan vastaamatta, vastausprosenttia 65 (228 kpl) voidaan pitää hyvänä. Eräkadon osalta kysymysten välillä oli pientä eroa. Keskimäärin kysymyksiin vastattiin 96 prosenttisesti eli keskimäärin 219 vastaajaa vastasi kuhunkin 42 eri kysymysosoon. Suurin eräkato oli kysymysosiolla asuinpaikan etäisyys metsätilasta 76 kpl. Keskimäärin eräkato oli 9 kpl kysymysoiota kohti ja huomionarvoista oli että tiedottamisen arvosanojen kohdalla eräkato vaihteli välillä 2 - 4 kpl ja kokonaisarvosanassa ei ollut eräkatoa ollenkaan. Myös kysymysten pieni eräkato vahvistaa osaltaan kyselyn luotettavuutta.

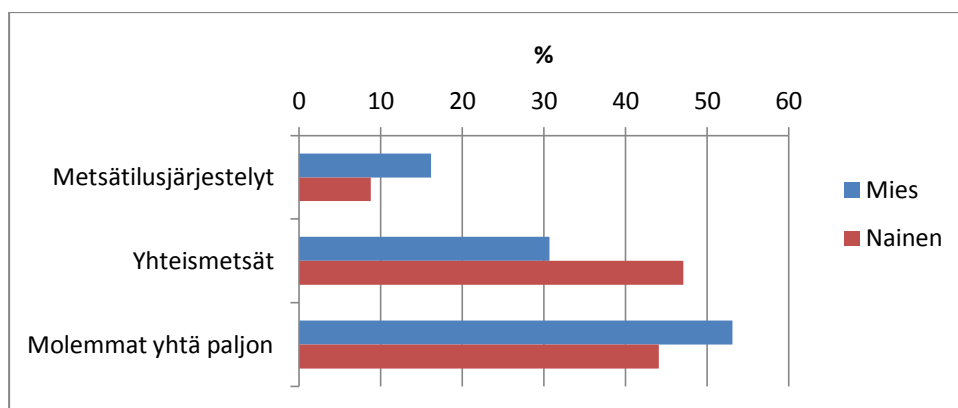
Vastauslomakkeen tiedot muokattiin tilasto-ohjelmalle sopiviksi (liite 4) ja tulokset laskettiin SPSS-analyysiohjelmaa apuna käyttäen. Vastaajia ryhmiteltiin erilaisiin ositteisiin esim. sukupuolen tai ammatin mukaan, näiden ositteiden vastauksia vertailtiin keskenään, jotta saataisiin selville oliko em. ositejaolla vaikutusta vastauksiin. Vastaajien määrä ositetta kohti on pyritty pitämään tilastollisesti luotettavassa määrässä noin 30 vastaajaa ositetta kohti. (Holopainen & Pulkkinen 2008.)

6.3.2 Tilaisuuksien kiinnostavimmat aiheet

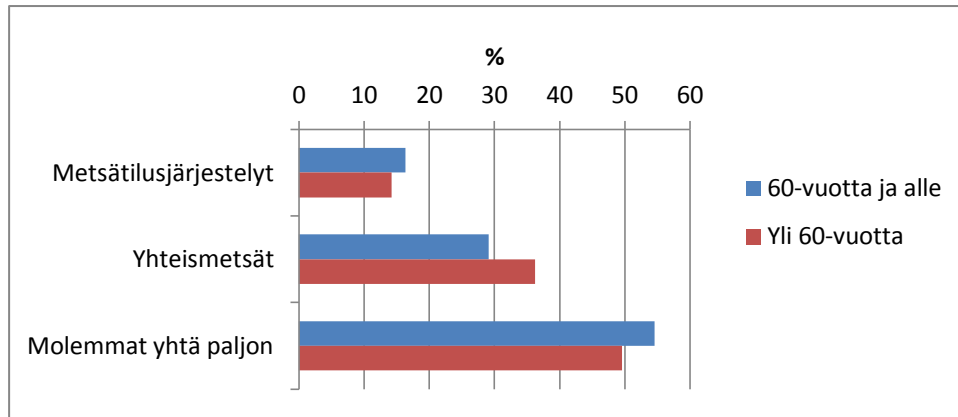
Toimiva metsä -hankkeella oli tilaisuuksissa pääasiallisena teemana hankeohjelman mukaisesti metsätilusjärjestelyt ja yhteismetsät. Kaikissa 10 tilaisuudessa, joissa kysely tehtiin, nämä kaksi teemaa olivat pääaiheina. Yhdeksässä tilaisuudessa ainoina aiheina ja yhdessä (Oulun tilaisuus) pääteemana.

Kysymykseen aihe, mikä kiinnosti eniten vastasi 213 henkilöä. Tilusjärjestely oli kiinnostavin aihe 15 prosentille vastaajista, yhteismetsät 33 prosentille. Molemmat aiheet kiinnostivat yhtä paljon yli puolta vastaajista (52 %).

Ristiintaulukoinnilla vertailtiin oliko tilaisuuksien aiheiden kiinnostavuudessa eroja miesten ja naisten välillä (kuvio 6) ja oliko iällä vaikutusta asiaan (kuvio 7). Vastaajista miehiä oli 179 ja naisia 34. Vastaajat jaettiin iän perusteella kahteen ryhmään 60-vuotiaat ja sitä nuoremmat ja yli 60-vuotiaat, ensimmäiseen osioon vastaajia oli 86 ja jälkimmäiseen 127.

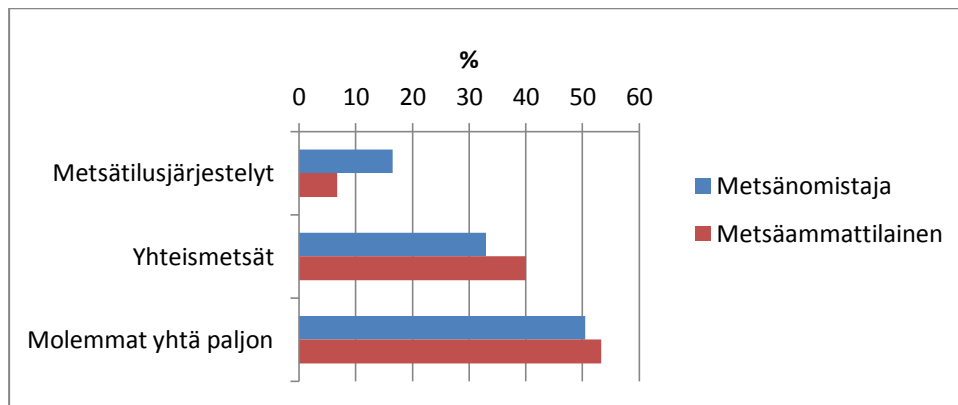
KUVIO 6. Tilaisuuksien aihe, mikä kiinnosti eniten sukupuolen perusteella.

KUVIO 7. Tilaisuuksien aihe, mikä kiinnosti eniten iän perusteella.

Iällä ja sukupuolella ei ristiintaulukoinnin perusteella ollut tilastollista merkitsevyyttä siihen, mikä tilaisuuksien aihe kiinnosti eniten.

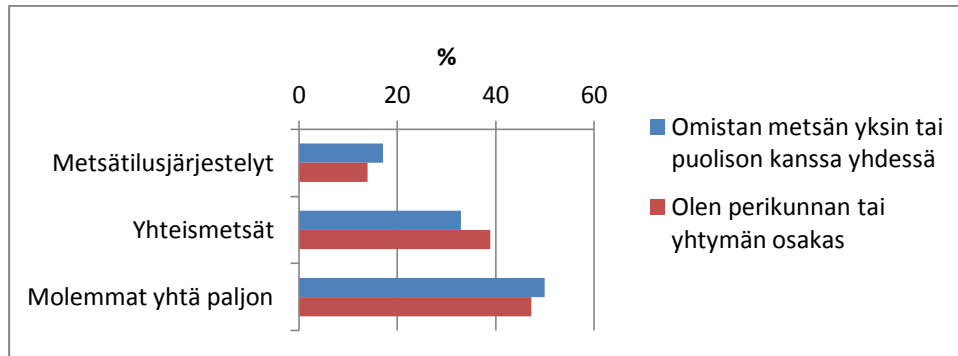
Kiinnostavinta aihetta tarkasteltiin myös ”ammatin”, omistusmuodon, asumisen ja omistetun pinta-alan perusteella. ”Ammatti” osiossa oli vastaajia kaikkiaan 197, joista metsänomistajia oli 182 ja metsäammattilaisia 15. Aihe mikä kiinnosti eniten ”ammattilaisten” osalta on esitetty kuviossa 8.

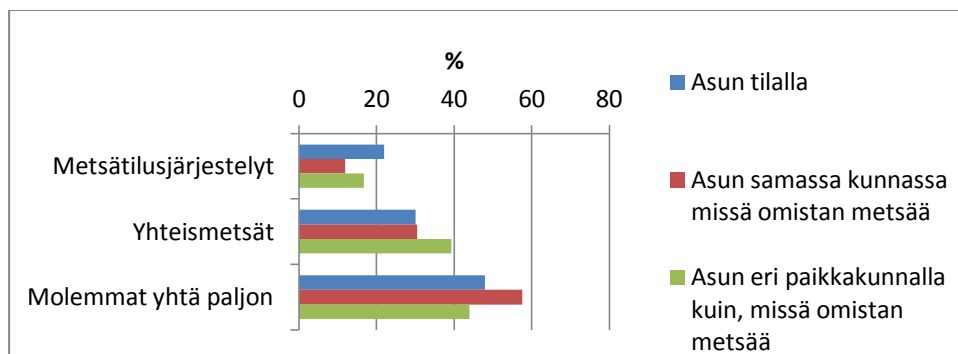
KUVIO 8. Tilaisuuksien aihe, mikä kiinnosti eniten ”ammatin” perusteella.

Omistusmuoto-osiossa vastaajia oli kaikkiaan 182, joista metsää omisti yksin tai yhdessä puolison kanssa 146 ja perikunnan tai yhtymän osakkaana oli 36 vastaajaa. Asumismuoto osiossa oli 193 vastaajaa, joista tilalla asui 50, samassa kunnassa kuin tila 59 ja eri paikkakunnalla kuin tila 84. Omistettu pinta-ala osiossa vastaajien ilmoittamat alat jaettiin kolmeen luokkaan, alle 30 hehtaaria, 30 - 100 ha ja yli 100 hehta-

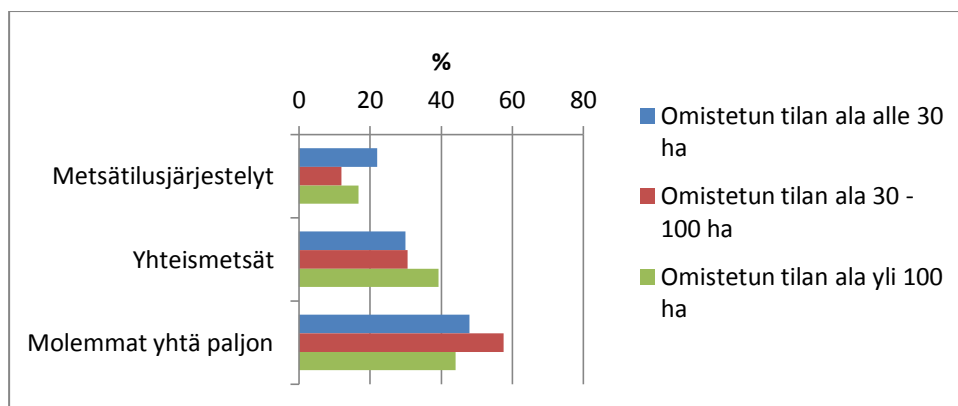
ria. Vastaajia oli kaikkiaan 192, joista alle 30 hehtaaria omisti 51, 30 -100 ha 79 ja yli 100 ha omisti 62 henkilöä. Aihe mikä kiinnosti eniten omistuksen, asumisen ja alan mukaan jaoteltuna on esitetty kuvioissa 9,10 ja 11.

KUVIO 9. Tilaisuuksien aihe, mikä kiinnosti eniten omistuksen perusteella.

KUVIO 10. Tilaisuuksien aihe, mikä kiinnosti eniten asumisen perusteella.

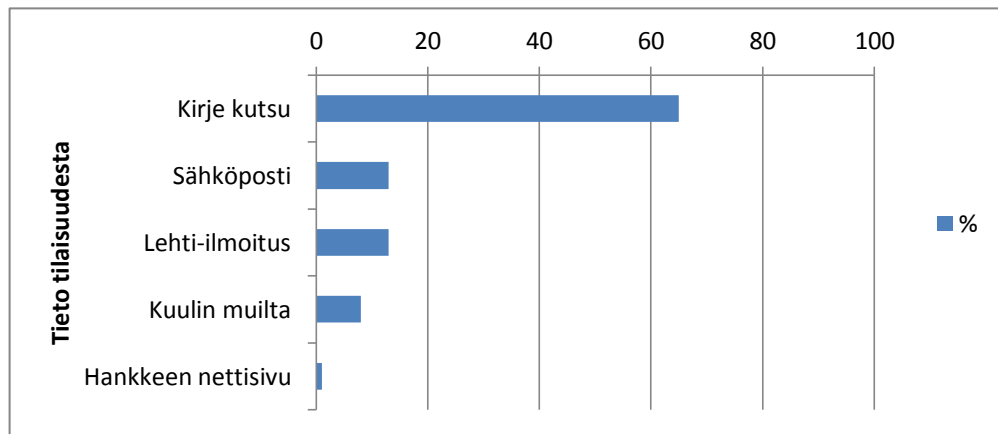

KUVIO 11. Tilaisuuksien aihe, mikä kiinnosti eniten pinta-alan perusteella.

”Ammatin”, omistumuodon, asumisen ja omistetun pinta-alan perusteella ei ristiintaulukoinnin perusteella ollut tilastollista merkitsevyyttä siihen, mikä tilaisuuksien aihe kiinnosti eniten.

6.3.3 Tieto tilaisuudesta

Tilaisuuksiin osallistuneet olivat saaneet ennakkoon tiedon tilaisuuksista pääosin kirjekutsulla. Myös sähköpostin ja lehti-ilmoitusten kautta oli tietoa tilaisuuksista saatu. Hankkeen nettisivuilla ja metsänhoitoyhdistysten nettisivuilla olleita tilaisuusilmoituksia ei juuri ollut huomattu, paremmin tietoa tilaisuuksista oli saatu toisilta henkilöiltä (kuvio 12).

KUVIO 12. Millä tavalla tilaisuuksiin osallistujat saivat ennakkoon tiedon tilaisuudesta.

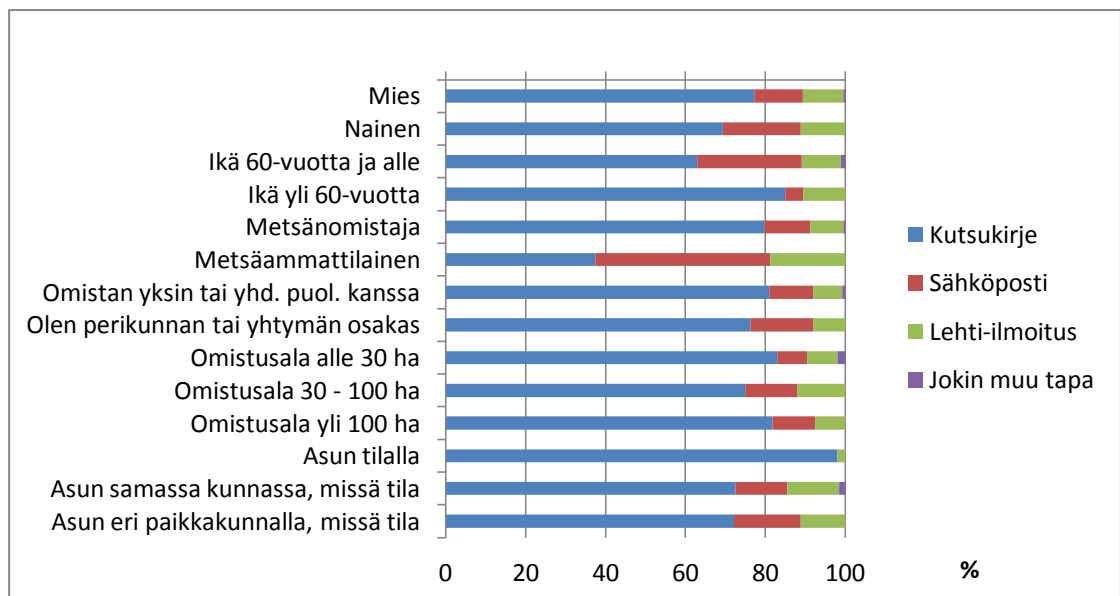
Kysymykseen oli vastannut kaikki kyselyn 228 vastaajaa, heistä 147 kpl oli huomionnut tilaisuuden suoran kirjekutsun kautta. Sähköpostikutsun ja lehti-ilmoituksen oli havainnut 30 vastaajaa, 18 henkilöä oli kuullut tilaisuudesta toiselta henkilöltä ja ainoastaan 3 henkilöä oli ensisijaisesti huomionnut tilaisuuden hankkeen nettisivulta. Metsänhoitoyhdistyksen nettisivulta ei kukaan ollut ensisijaisesti huomionnut tilaisuutta, toissijaisesti kylläkin neljä henkilöä.

Ensisijaisen kutsumuodon lisäksi 54 henkilöä oli saanut ennakkoon tietoa tilaisuuksista myös toista kautta, 28 kpl lehti-ilmoituksesta, 14 kuullut muilta, viisi sähköpostista

ja 3 hankkeen nettisivulta. Internet ei ainakaan vielä ole kovin tehokas tilaisuuksista tiedottamisen kanava, ainoastaan 10 ihmistä (4 %) 228 oli kuullut hanketilaisuuksista netin kautta.

Sähköinen viestintä ei myöskään ollut suosituksien kärkipäässä kysyttäessä mikä olisi paras tapa tiedottaa hanketilaisuuksista. Kolme neljäsosaa vastaajista piti suoraa kirjekutsua parhaimpana tapana tiedottaa ennakkoon tilaisuuksista. Joskus asialle voi olla selkeä syy, ”ei ole nettiä, ei puhelinta eikä lehtiä” jolla vastaaja perusteli kirjekutsun paremmuutta. Lehti-ilmoitusta piti parhaimpana keinona 10 % vastaajista. Sähköpostin välityksellä tapahtuvaa tiedottamista kannatti 13 %. Internetin kautta tiedottamista ei kukaan pitänyt parhaimpana, tässä kyselyssä sillä tarkoitettiin hankkeen ja metsänhoitoyhdistyksen nettisivuja. Kysyttäessä olisiko jotain muuta tapaa, mikä olisi parasta tiedottamista, erään vastaajan mielestä se voisi olla hankeaiheista kirjoitettu lehtiartikkeli, ”maaseudussa ollut juttu oli hyvä, herätti kiinnostuksen”. Tähän osioon vastasi 225 henkilöä.

Parasta tapaa tiedottaa tilaisuuksista vastauksia vertailtiin aineistosta muodostettujen eri ryhmien välillä. Tulokset vertailusta on esitetty kuviossa 13.

KUVIO 13. Paras tapa tiedottaa tilaisuuksista, vertailu eri ryhmien välillä.

Paras tapa tiedottaa tilaisuuksista osioon vastaajista oli miehiä 189 ja naisia 36. Heistä oli iältään 60 vuotta ja alle 92. Yli 60-vuotiaita vastaajia oli 133, metsänomistajia 193, metsäammattilaisia 16. Vastaajista 153 omisti tilan yksin tai yhdessä puolison kanssa, 38 vastaajaa oli perikunnan tai yhtymän osakas. Omistusala alle 30 hehtaaria oli 51 vastaajalla, 79 omistusala oli 30 - 100 hehtaaria ja 62 vastaajalla omistusala oli yli 100 hehtaaria. Tilalla vastaajista asui 52. Samassa kunnassa, missä omisti tilan, asui 62 vastaajaa ja 90 asui eri paikkakunnalla, missä omisti tilan.

Vertailun perusteella voidaan sanoa, että kirjekutsua piti parhaana tapana tiedottaa tilaisuuksista yli 60-vuotias miesmetsänomistaja, joka asui tilalla, omisti tilan yksin tai yhdessä puolison kanssa ja omistusala oli alle 30 hehtaaria. Vastaavasti voidaan sanoa, että sähköposti oli eniten suosiossa naisten, 60-vuotiaiden ja sitä nuorempien ja etenkin metsäammattilaisten parissa. Selvää tilastollista yhteneväisyyttä asialle ei edellä oleva vertailu kuitenkaan tuo.

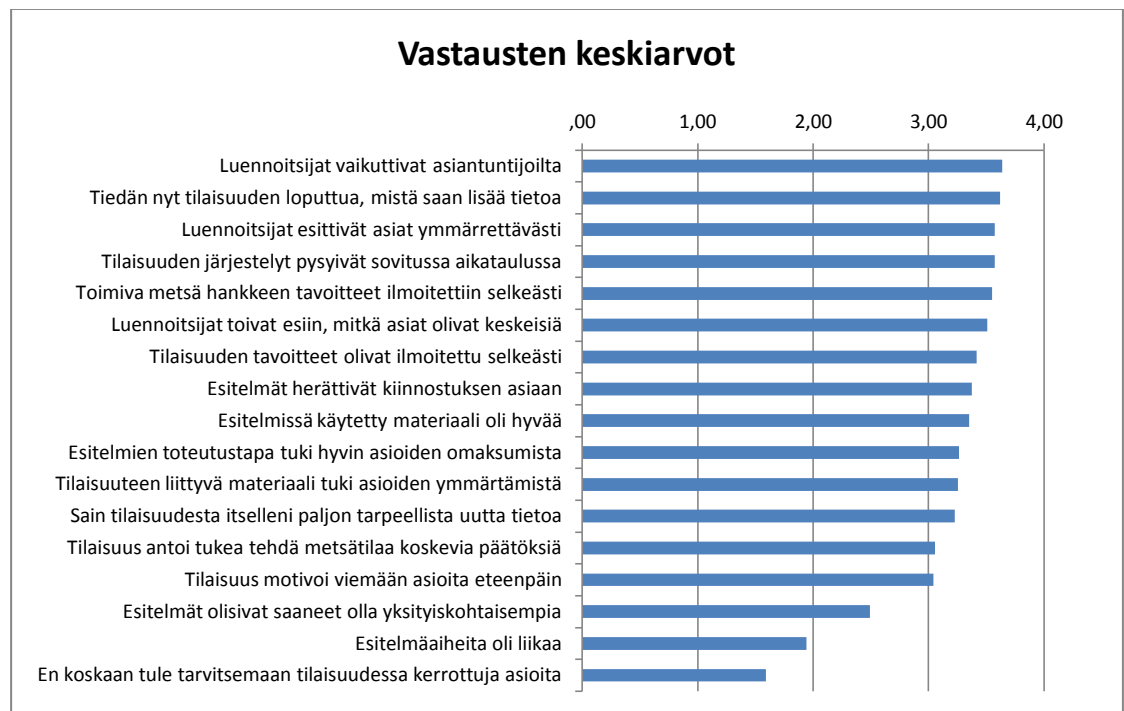
Varmistuksena tilaisuuksien ennakkotiedottamisen onnistumisesta vastaajia pyydettiin arvioimaan asiaa neliportaisella Likertin mielipideasteikolla. Asteikossa mielipide ”täysin eri mieltä” vastaa numerona ykköstä, ”jokseenkin eri mieltä” kakkosta, ”jokseenkin samaa mieltä” vastaa kolmosta ja ”aivan samaa mieltä” vastaa numerona nelosta. Kysymyksillä selvitettiin, saivatko tilaisuuksiin ilmoittautujat tarpeeksi tietoa tilaisuuden järjestelyistä, oliko ennakkotiedottaminen tarpeeksi laajaa ja oliko tiedottamismateriaali tarpeeksi selkeää ja kattavaa. Näihin kysymyksiin vastasi 220 henkilöä. Vastausten perusteella ennakkotiedottamista pidettiin onnistuneena ”erittäin hyvä kaikin puolin, kiitos”. Tarpeeksi tietoa tilaisuuden järjestelyistä oli saatu keskiarvolla 3,5 eli oltiin aivan samaa mieltä ja oliko ennakkotiedottaminen tarpeeksi laajaa ja tiedottamismateriaali tarpeeksi selkeää ja kattavaa, vastausten keskiarvo oli 3,4 eli oltiin jokseenkin samaa mieltä asiasta. Pientä huomautettavaa kyllä löytyi ”kadunvarressa olisi saanut olla joku ständi, joka olisi helpottanut paikalle osaamista”.

Selvityksessä vertailtiin ennakkotiedottamisen onnistumista miesten ja naisten välillä käyttämällä analyysimenetelmänä ristiintaulukointia. Vastanneista naisia oli 35 ja miehiä 189. Ennakkotiedottamista piti erittäin huonona tai huonona viisi prosenttia sekä miehistä että naisista, tyydyttävänä piti ennakkotiedottamista 20 prosenttia sekä

miehistä että naisista. Hyvänä ennakkotiedottamista piti naisista 25 prosenttia ja miehistä 35 prosenttia ja erittäin hyvänä naisista 50 prosenttia ja miehistä 40 prosenttia.

6.3.4 Tietoa tilaisuudessa

Itse tilaisuuden tiedottamisen onnistumista selvitettiin myös kyselyllä ja mittarina oli edellä mainittu neliportainen Likertin mielipideasteikko. Vastaajien määrä vaihteli kuvion 14 kysymyksiin välillä 216 ja 223 kappaletta.

KUVIO 14. Miten tilaisuuksissa tiedottaminen onnistui.

Kyselyssä esitettyihin väittämiin, että luennoitsijat vaikuttivat asiantuntijoilta, esittivät asiat ymmärrettävästi sekä toivat esiin asiat, mitkä asiat olivat keskeisiä, vastaajat olivat täysin samaa mieltä, samaten väittämiin, että tiedän nyt tilaisuuden loputtua, mistä saan lisää tietoa, ”sukupolvenvaihdos-, yhteismetsä asiat kiinnosti, tiedän nyt mistä saa tietoa” ja että Toimiva metsä -hankkeen tavoitteet ilmoitettiin selkeästi. Täysin samaa mieltä oltiin myös siitä, että tilaisuuden järjestelyt pysyivät sovitussa aikataulussa.

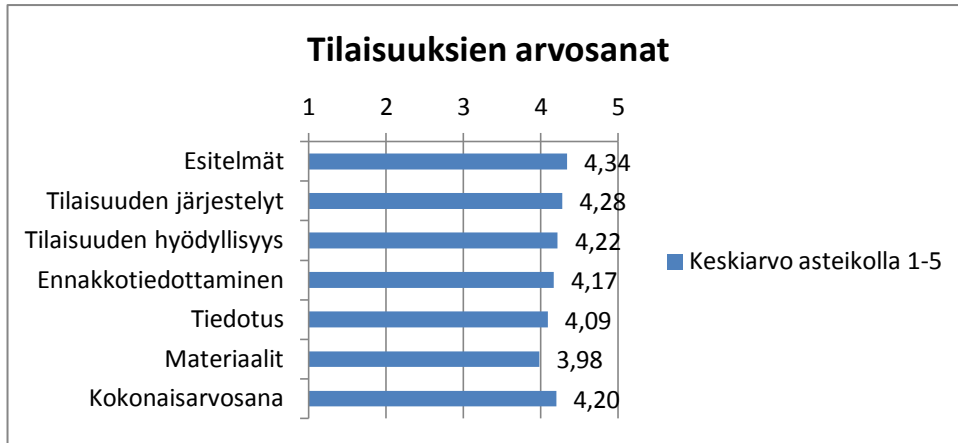
Esitelmien osalta oltiin jokseenkin samaa mieltä, että esitelmät herättivät kiinnostuksen asiaan, esitelmissä käytetty materiaali oli hyvää ja että esitelmien toteutustapa tuki hyvin asioiden omaksumista.

Samoin koko tilaisuutta arvioitaessa vastaajat olivat jokseenkin samaa mieltä siitä, että tilaisuuden tavoitteet olivat ilmoitettu selkeästi, tilaisuuteen liittyvä materiaali tuki asioiden ymmärtämistä, osallistujat saivat tilaisuudesta paljon tarpeellista uutta tietoa, tilaisuus antoi tukea tehdä metsätilaa koskevia päätöksiä ja tilaisuus motivoi viemään asioita eteenpäin.

Vastausten luotettavuutta testattiin muutamalla vastaväittämällä, joiden vastaukset edellisten osioiden vastauksiin nähden pitäisi olla päinvastaisia. Vastausten keskiarvot tukivat oletusta. Vastaajat olivat jokseenkin eri mieltä väittämistä, että esitelmät olisivat saaneet olla yksityiskohtaisempia, oltiin kyllä toistakin mieltä ”*pintapuolisesti käsiteltiin, ei niin perusteellista tietoa, että voisi päätöksiä perustaa*”, esitelmäaiheita oli liikaa ja en koskaan tule tarvitsemaan tilaisuudessa kerrottuja asioita. Viimeisen väittämän osalta vastaajat olivat lähes täysin eri mieltä.

6.3.5 Tilaisuuksien arviointi

Kyselyyn vastaajia pyydettiin myös antamaan mielipiteensä arvosanoina tiedottamisen ja tilaisuuden osalta sekä lopuksi pyydettiin kokonaisarvosanaa. Asteikko oli viisiporainen, ykkönen oli yhtä kuin erittäin huono, kakkonen oli huono, kolmonen oli tyydyttävä, nelonen oli hyvä ja viitonen oli yhtä kuin erittäin hyvä. Arvosanoja pyydettiin tilaisuuksien esitelmien, tilaisuuden järjestelyjen, tilaisuuden hyödyllisyyden, ennakotiedottamisen, tiedotuksen onnistumisen ja tilaisuuksissa jaetun materiaalien osalta sekä lisäksi vastaajia pyydettiin antamaan tilaisuudelle kokonaisarvosana.

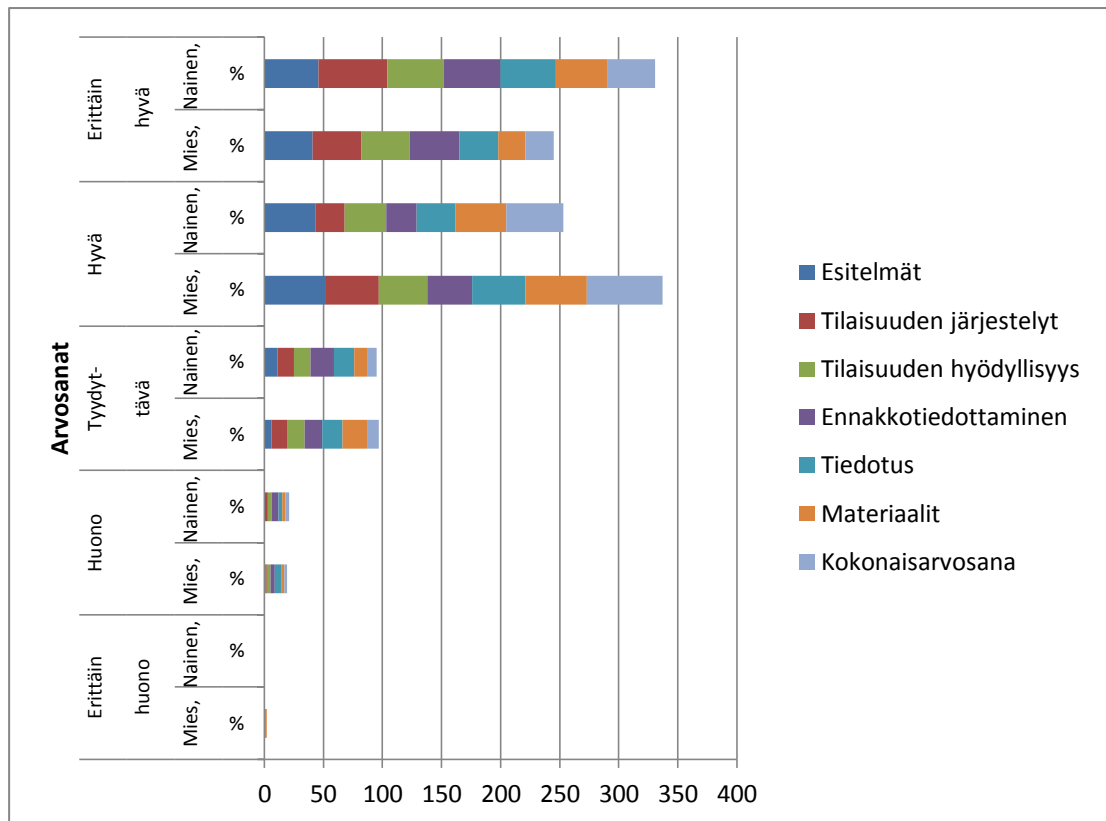

KUVIO 15. Vastaajien keskiarvot tilaisuuksien arvosanoista.

Tähän osioon vastattiin tunnollisesti. Vastaajien määrä vaihteli kuvion 15 kysymyksiin välillä 224 - 228 kappaletta eli vastausten eräkato oli hyvin pieni.

Vastaajat olivat kokeneet tilaisuudet kaikilta osiltaan eli ennakkotiedottamisen, järjestelyjen, tiedotuksen, materiaalien, hyödyllisyyden sekä varsinkin esitelmien osalta hyviksi. Vastaajien tilaisuuksista annettujen kokonaisarvosanojen keskiarvo 4,2 oli myös selvästi hyvän puolella. Annettujen arvosanojen keskiarvojen välillä on hyvin pientä vaihtelua minimin ja maksimin välillä ainoastaan 0,36 yksikköä. Tilaisuuksista annettujen korkeiden keskiarvojen perusteella voidaan päätellä tilaisuuksien tiedottamisen onnistuneen kaikin puolin hyvin osallistuneiden mielestä, kuten eräs osallistuja toi esille *”helvetin hyvä tilaisuus, kiitos”*.

Ristiintaulukoinnilla vertailtiin miesten ja naisten antamia arvosanoja tilaisuuksien tiedottamisen onnistumisesta. Vastausosioissa miesten määrä vaihteli välillä 187 - 191 ja naisten välillä 35 - 37.

KUVIO 16. Ristiintaulukoinnilla laskettu miesten ja naisten antamien arvosanojen prosenttiosuuksien summat tilaisuuksien tiedottamisen onnistumisesta.

Keskimäärin kolme prosenttia sekä miehistä että naisista antoi arvosanaksi huonon tilaisuuksien tiedottamisen onnistumisesta, tyydyttävän arvosanan antoi 14 prosenttia. Naisista 36 prosenttia antoi arvosanaksi hyvän ja miehistä 48 prosenttia. Naisista 47 prosenttia antoi arvosanaksi erittäin hyvän ja miehistä 35 prosenttia. Ristiintaulukoinnin perusteella miehet olivat vähän kriittisempiä antaessaan erittäin hyvä arvosanoja tilaisuuksien tiedottamisen onnistumisesta, vastaavasti naiset antoivat enemmän korkeimpia arvosanoja. Erittäin huono arvosanoja ei vastaajista antanut kuin pari miestä. Miesten ja naisten antamien huono ja tyydyttävä arvosanojen välillä ei ollut eroja. Tarkempi erittely annetuista arvosanoista on esitetty kuviossa 16.

Miesten ja naisten antamia tilaisuuksien tiedottamisen onnistumisen arvosanoja verrattiin myös T-testillä. T-testin mukaan tilastollisesti merkitsevää eroa ei ollut miesten ja naisten välillä esitelmien arvosanoissa, tilaisuuden järjestelyjen arvosanoissa, tilaisuuden hyödyllisyyden arvosanoissa, ennakkotiedottamisen arvosanoissa, tiedotuksen arvosanoissa eikä kokonaisarvosanoissa. Materiaalien arvosanoissa oli tilastollisesti

melkein merkitsevää eroa miesten ja naisten välillä ($p = 0,018$). Tilaisuuksissa jaettuja materiaaleja miehet pitivät jonkin verran huonompina kuin naiset. Ero ei ollut kovin suuri, molempien antamat arvosanojen keskiarvot vastasivat arvosanaa hyvä ja ero keskiarvoilla oli 0,34 yksikköä.

Vastaajat jaettiin iän perusteella kahteen ryhmään 60-vuotiaat ja sitä nuoremmat ja yli 60-vuotiaat. Näiden ikäryhmien antamia vastauksia tilaisuuksien tiedottamisen onnistumisen arvosanoista vertailtiin T-testillä. Vastausosioissa 60-vuotiaiden ja sitä nuorempien määrä vaihteli välillä 90 - 92 ja yli 60-vuotiaiden välillä 132 - 136. T-testin mukaan tilastollisesti merkitsevää eroa ei ollut ikäryhmien välillä annetuissa esitelmi- en arvosanoissa, tilaisuuden järjestelyjen arvosanoissa, tilaisuuden hyödyllisyyden arvosanoissa, materiaalien arvosanoissa, tiedotuksen arvosanoissa eikä kokonaisarvosanoissa. Ennakkotiedottamisen arvosanoissa oli tilastollisesti merkitsevää eroa ikäryhmien välillä ($p = 0,001$). Tilaisuuksien ennakkotiedottamista pitivät 60-vuotiaat ja sitä nuoremmat jonkin verran huonompana kuin yli 60-vuotiaat. Tosin molempien ikäryhmien annettujen arvosanojen keskiarvot vastasivat arvosanaa hyvä ja arvosanojen ero oli vain 0,39 yksikköä.

Vastaajat jaettiin heidän omistamiensa tilojen pinta-alojen perusteella kolmeen ryhmään. Alle 30 hehtaaria omistavat, 30 - 100 hehtaaria omistavat ja yli 100 ha omistavat. Näiden pinta-alojen mukaisten ryhmien antamia vastauksia tilaisuuksien tiedottamisen onnistumisen arvosanoista vertailtiin yksisuuntaisella varianssianalyysillä. Vastausosioissa alle 30 hehtaaria määrä vaihteli välillä 53 - 55, 30 - 100 hehtaaria määrä vaihteli välillä 84 - 85 ja yli 100 hehtaaria välillä 65 - 66. Ryhmien koot olivat riittävän suuria johtopäätöksiä tekemiselle. Ryhmien välillä ei ollut tilaisuuksien tiedottamisen onnistumisen arvosanoissa tilastollista eroa varianssianalyysin perusteella. Omistettujen tilojen pinta-alan määrällä ei ollut tässä selvityksessä merkitystä tiedottamisen onnistumiseen.

6.4 Tekijän ja vastaajien kommentit

6.4.1 Tekijän kommentit

Tilaisuuden järjestäjä laati kunkin tilaisuuden jälkeen oman raportin, siitä miten tilaisuus tuntui omasta mielestä onnistuneen. Seuraavassa on kokonaisuudessaan yhden tilaisuuden raportti (teksti kursivilla lainausmerkeillä erotettuna), vertailuna on tilaisuudessa kyselyyn vastanneiden antamat arviot tilaisuudesta ja heidän antamansa sanalliset arviot.

”Tilaisuudesta tiedotettiin metsäkeskuksen Toimiva metsä -hankkeen ja paikallisen metsänhoitoyhdistyksen nettisivulla. Lehti-ilmoitus oli alueen paikallislehdessä. Kirjeitse lähetettiin suorat kutsut metsänhoitoyhdistyksen jäsenille, yhteensä 480 kpl.

Aiheesta ei ollut ennakoon artikkelia paikallislehdessä. Jälkikäteen tilaisuudesta tehtiin juttu metsänhoitoyhdistyksen omaan lehteen. Tilaisuuden kahvitarjoilun vuoksi tilaisuuteen oli ennakoilmoittautuminen, ilmoittautuneita oli 39 henkilöä.

Tilaisuudessa laitettiin nimilista kiertämään ja sen mukaan paikalla oli 46 henkeä. Tilaisuuteen tulleille jaettiin palautelomake, hanke-esite ja yhteismetsäesite. Osallistujia pyydettiin heti tilaisuuden alussa vastaamaan palautelomakkeeseen tilaisuuden aikana ja palauttamaan sen lähtiessään. Lomakkeen palautti 21 henkeä.

Illan aiheet kiinnostivat yleisöä, kommenttipuheenvuorot pitivät kunnanjohtaja, metsänhoitoyhdistyksen toiminnanjohtaja, paikallisen seurakunnan kirkkoneuvoston puheenjohtaja ja talouspäällikkö. Kaikki kannattivat puheenvuoroissaan tilusjärjestelyn ja yhteismetsän perustamisen selvittämistä. Metsänhoitoyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja toimi epävirallisena tilaisuuden puheenjohtajana. Hän esitti, että yhdistys hakisi tarveselvitystä maanmittaustoimistolta.

Toimiva metsä -hankkeen tilaisuus tuntui hyvin vireältä, aikataulussa pysyttiin hyvin. Tilat olivat toimivia ja laitteet toimivat. Esitelmöitsijät esittivät asiansa selkeästi ja yleisö oli aktiivinen, useita puheenvuoroja ja kysymyksiä esitettiin, kaikkiin kysymyksiin pystyttiin vastaamaan heti paikanpäällä. Yleisenä huomiona voi sanoa, etteivät

paikallaolijat vaikuttaneet pettyneen oloisilta poistuessaan tilaisuudesta. Samoin esitelmän pitäjät vaikuttivat tyytyväisiltä päivän antiin.”

Tilaisuuden aikana yleisön taholta tulleissa puheenvuoroissa ja kysymyksissä ei tullut negatiivista palautetta itse tilaisuudesta eikä tilaisuuden aiheista. Vasta tilaisuuden jälkeen tekijälle tuli parin osallistujan taholta suullista kritiikkiä illan aiheista. Kyselyyn vastanneiden kirjallisessa palautteessa tuli vastaava asia esille, ”*pitää käydä kuuntelemassa myös hulluja ajatuksia, esitelmät ja esittelijät olivat vain kovia mainosmiehiä tilusjärjestelyjen ja yhteismetsien puolesta*”.

6.4.2 Kyselyyn vastanneiden arviot esimerkkitalaisuudesta ja yleisesti

Palaute lomakkeiden perusteella laskien tilaisuuden kokonaisarvosanan keskiarvoksi tuli 4,0 asteikolla 1 - 5. Ennakkotiedottamista, esitelmiä, materiaaleja, tilaisuuden järjestelyjä, tiedotusta ja tilaisuuden hyödyllisyyttä pidettiin hyvinä (arvosanat välillä 3,9 - 4,3). Vertailtaessa esimerkkitalaisuuden arvosanoja koko aineiston vastaaviin voidaan todeta, että ne ovat hyvin yhteneväiset.

Tilaisuuden tiedottamisen, esitelmien, niiden hyödyntämisen ja tilaisuuden sisällön osalta vastaajat olivat kyselyn väittämien osalta jokseenkin tai täysin samaa mieltä, (vastausten keskiarvot välillä 3,0 - 3,6 asteikolla 1 - 4) paitsi väittämien ”en tule koskaan tarvitsemaan tilaisuudessa kerrottuja asioita” ja ”esitelmiä oli liikaa”, joiden osalta vastaajat olivat jokseenkin eri mieltä. Esimerkkitalaisuuden vastaukset olivat hyvin samankaltaisia koko kyselyaineiston vastauksiin.

Esimerkkitalaisuuden tiedot vastaajista olivat hyvin vertailukelpoisia koko aineistoon verrattaessa. Poikkeamaa oli ainoastaan metsänomistusalassa eli esimerkkitalaisuuden vastaajat omistivat enemmän kokoluokan 10 - 29 ha tiloja (45 %, koko aineisto 20 %) verrattuna koko aineiston vastaajiin. Myös asumisessa metsätilaan nähden oli poikkeamaa, eli toisella paikkakunnalla kuin metsätila on, osuus oli 55 prosenttia, kun se koko aineistossa oli 44 %. Vastaavasti samassa kunnassa kuin metsätila on, osuus kyselyssä oli 15 prosenttia, kun se koko aineistossa oli 30 prosenttia.

6.4.3 Kyselyyn vastanneiden sanalliset kommentit esimerkkitalaisuudesta

Kyselyyn vastanneiden tyytyväisyys tilaisuuteen pelkkien ”numerovastausten” perusteella oli hyvä sen sijaan sanallisten kommenttien muodossa tuli kritiikkiä. Pyydetessä arvioimaan tilaisuuden hyötyä ja perustelemaan se mainittiin *”asioiden laajuuden huomioiden tilaisuus oli liian lyhyt”* ja myös kritisoitiin *”ainahan ne yrittää mainosmiehet saada tuotteen kaupatuksi”*.

Varsinkin yleiskommentoinnissa tuli jo vahvempiakin mielipiteitä esille. Yhteismetsästä oltiin myös tätä mieltä. *”Isot syövät pienet. Pienten tilojen tulot menevät hallinnon pyörittämiseen ja isot ottavat hyödyn. Pienet tilat ovat omistajilleen tärkeitä ja saavat hyödyn itselleen. Anna pirulle pikkusormi, niin se vie koko käden”*. Myös tilusjärjestelyt ja molemmat yhdessä saivat osansa. *”Tilusjärjestelyt ja yhteismetsä eivät ole maanomistajan etujen mukaisia. Molemmat asiat ajavat vain metsäkeskusten, maanmittauslaitoksen ja metsänhoitoyhdistyksen etujen mukaisia asioita, joilla lisätään vain heidän työllisyyttä. Kaikenlaiseen touhuun niitä valtion varoja tuhlaataan. Toivottavasti uusimetsälaki tuo muutoksen asiaan. Kiitos ei näille esitetyille järjettömille asioille”*. Mutta oli kommenttien joukossa myös yleistä neuvontaa metsäalan ja metsästä tiedottamisen osalta. *”Lapsille pitäisi koulussa opettaa metsäasioita ja metsänhoitoyhdistyksen viedä lapset metsään, siellä oppii asioita”*.

6.4.4 Vastaajien kyselyvastausten ja tekijän kommentointien vertailu

Tekijän kommentoinnista käytetyn esimerkkitalaisuuden kyselyvastaukset ovat hyvin samankaltaiset verrattuna koko aineiston vastaaviin vastauksiin, myös vastaajien taustatiedot ovat samankaltaiset. Tekijän tekemät kommentoinnit kaikista tilaisuuksista ovat hyvin samankaltaiset esimerkkitalaisuuden kanssa. Voidaan sanoa, että esimerkkitalaisuudesta tekijän tekemää kommentointia voidaan pitää edustavana kaikkien tilaisuuksien kommentointien osalta.

Omat kommentoinnit kaikista tilaisuuksista vastasivat hyvin kysymyslomakkeisiin vastanneiden mielipiteitä. Yleisesti tuli selvästi esille, että sekä omasta että vastaajien mielestä tilaisuudet olivat pääosin onnistuneita. Ennakkotiedottamista pidettiin hyvänä, esitelmiä, esitelmätsijöitä ja materiaaleja arvostettiin korkealle. Esitelmiä hyödyn-

täminen koettiin hyväksi, kuten myös tilaisuuksien sisältö. Tilaisuuksista annetut arvosanat olivat korkeita.

6.4.5 Sanalliset kommentit tilaisuuksista

Kysymyslomakkeisiin vastanneiden kirjalliset kommentit koskivat vähemmän itse tilaisuuden järjestelyjä ja ennakkotiedottamisen onnistumista varsinkin kirjallinen positiivinen palaute oli vähäistä. Puutteista annettiin jonkin verran kirjallista palautetta *”ulko-opasteita tilaisuuteen liian vähän”* tai *”Luentosalin sijainti kartta olisi ollut hyvä olla myös kutsun liitteenä”*. Äänentoiston osalta annettiin joidenkin tilaisuuksien osalta palautetta *”äänentoisto ontui, projektori hurisi katossa”*. Paperitulosteita myös kaivattiin *”kalvoista olisi hyvä ollut saada mukaan paketti”*.

Esitelmiin ja esitelmöitsijöihin liittyvät sanalliset kommentit olivat samansuuntaisia, tosin positiivistakin palautetta tuli *”kaikeaa hyvää, kiitos, oli hyviä neuvoja, harmi kun ei päässeet nuoret mukaan”*. Negatiivinen sanallinen palaute keskittyi esitelmien aiheiden painotuksiin *”tilusjärjestelyt tuntuivat olevan liiankin esillä”*, esitelmien määrään ja päällekkäisyyteen *”paljon asioita, joista vaikea saada äkkiä selvää”*. Tilaisuuden hyödyllisyyttä kommentoitiin sanallisesti vähän ja kommentit jakautuivat puolesta *”hyvä, tämä vahvasti käsityksiäni”*, toisaalta *”oli hyvin suuntaa antava”*.

Kyselyn sanallisessa loppu kommentoinneissa osa vastaajista antoi sanallisen säilän jo sivaltaa hyvinkin voimakkaasti. Jyrkimmät kannat tulivat esille jo tilaisuuksissa ja tekijä on kommentoinut niitä omissa tilaisuutta kuvaavissa raporteissaan. Vahvin kritiikki kohdistui itse tilaisuuksien aiheisiin tilusjärjestelyihin ja yhteismetsiin, *”pakko-han se on olla kiinnostunut, jos metsänsä hakanneet himoitsevat niiden alueita, joissa vielä puita jäljellä. Esitelmän pitäjät suorastaan valehtelivat, kun sanoivat, yhteismetsän olevan aivan sama kuin asunto-osakeyhtiö. Kunnanjohtajakin sanoi, älkää pelätkö ei ole sosialismia, kolhoosi se on lain kirjaimen mukaan, jooko. Yritettiin tukkia kysyjän suu. Kunnanjohtajakin oli minulle pahana ja piti hankkeen puolesta pitkän ja vuolaan ylistys puheen. Kun koitin saada vastausta kysymykseen mitä on hehtaari tuotto vuosittain, kummatkin herrat kieltäytyivät vastaamasta. Käskivät minun mennä Kuumasmoon kysymään, siis herra maanmittausinsinööri ja projekti päällikkö”* (tätä keskustelua jatkettiin paikallislehden yleisön osastolla, tekijän huomautus). Vastaavasti

edellistä kommentoijaa myös kommentoitiin *”tilaisuuden häirikkö olisi pitänyt hiljentää”*.

Suoraa sanallista loppukritiikkiä itse tilaisuuksiin tai tiedottamiseen ei tullut, sen sijaan yleistä positiivista palautetta annettiin *”tilaisuus oli hyvin järjestetty, kiitos”* ja *”hyviä kysymyksiä ja päteviä vastauksia, toivottavasti tällaisia tietoisuuksia tulee toistenkin”* sekä *”toivottavasti tilakoot kasvavat, eivätkä enää pirstoudu enempää, tällaisia hankeprojekteja 10 vuoden välein, ovat yhteiskunnalle kannattavia”*. Muutama kehitysehdotus myös annettiin miten tiedottamista voitaisiin parantaa ja kehittää, *”osanottajien mielipiteistä olisi voinut tehdä samalla pienen tutkimuksen, mitkä esteet yhteismetsän perustamiselle”*. Ohjeistettiin myös sellaisilla tiedotuskeinoilla, joita hankkeessa käytettiin *”Asia tulisi viedä maakuntiin myös kylille metsänhoitoyhdistyksiä apuna käyttäen”*. *”Ennen tilaisuutta tarttis perustella, esimerkiksi metsänhoitoyhdistyksen lehdessä ja paikallislehdessä, suikale- ja sirpalepalstojen epätaloudellisuus”*, ilmeisesti kommentoijat eivät sitä olleet huomanneet.

6.5 Miten hanke ja sen aiheet kiinnostivat tiedotusvälineitä

Toimiva metsä -hanke ja sen aiheet metsätilusjärjestely ja yhteismetsät kiinnostivat tiedotusvälineitä. Kiinnostus kohdistui molempiin hankkeen aiheisiin. Pääasiallisesti lehdet olivat kiinnostuneet tilusjärjestely- ja yhteismetsäasioista, varsinkin paikallislehdet. Mutta oli hanke esillä myös parilla radiokanavalla sekä eri organisaatioiden nettisivuilla. Tässä luvussa tarkastellaan, millä tavalla hanke oli esillä tiedotusvälineissä vuonna 2010.

6.5.1 Lehtien kiinnostus

Hankkeesta oli 26 artikkelia eri lehdissä vuoden 2010 aikana. Lisäksi lehdissä oli tilaisuuksien maksettuja ilmoituksia. Paikallislehdet kirjoittivat hankkeen aiheista 13 artikkelia. Pyrkimyksenä oli saada kunkin hanketilaisuuden pitopaikkakunnan paikallislehteen artikkeli hankkeesta ja hankeaiheista aina ennen varsinaista hanketilaisuutta. Liitteessä kahdeksan on esimerkkiartikkeli, jossa käsitellään hanketta ja sen aiheita ja joka on julkaistu Haapavesi-lehdessä ennen Haapavedellä pidettyä hanketilaisuutta. Maksettu tilaisuusilmoitus oli ennakkoon usein myös paikallislehdessä. Paikallislehdet

kirjoittivat myös juttuja, mikäli hankkeessa toteutettiin paikkakunnalla jotain jatkoselvityksiä tai edettiin johonkin toimiin hanketilaisuuden myötä. Esimerkiksi Rantapohja lehdessä oli v. 2010 neljä artikkelia hankkeesta, koska lehden levikkialueella pidettiin Haukiputaan ja Kiimingin tilaisuudet ja tilaisuuksien myötä Haukiputaalla aloitettiin ulkopalstan tarveselvitys ja Kiimingissä yhteismetsäselvitys.

Hanketta toteutettiin tiiviissä yhteistyössä paikallisten metsänhoitoyhdistysten kanssa. Yhdistysten omissa lehdissä hankkeesta oli kuusi artikkelia vuoden 2010 aikana. Juttuja oli kolmessa eri julkaisussa ja ne kattoivat 12 maakunnan 16 metsänhoitoyhdistyksestä. Lisäksi myös yhdistysten lehdissä oli hanketilaisuuksien maksettuja ilmoituksia.

Seutukuntalehti Forum 24, joka edustaa Oulua ja Oulun seutukuntaa, kirjoitti hankkeesta yhden artikkelin ja myös kyseisen lehden kansikuva liittyi hankkeeseen. Maakunnan tasolla hankkeesta oli yksi artikkeli maakuntalehti Kalevassa. Kalevan liitteenä koko maakuntaan jaettavassa metsäasioita käsittelevässä Metsäikkuna lehdessä oli myös yksi artikkeli hankkeen aiheista. Myös erityislehdissä hankkeesta kirjoitettiin. Maaseudun sivistysliiton julkaisemassa Uutispuuro-lehdessä oli yksi artikkeli, samaten kuin Tornator Oy:n henkilökuntalehdessä Tornantuutissa. Uutispuuro-julkaisu toimitetaan sekä paperilehtenä että nettijulkaisuna. Uutispuuro-maaseututiedotushanke käynnistyi syksyllä 2009. Se toimii Pohjois-Pohjanmaalla, ja sen tehtävänä on kertoa alueen maaseudusta: ihmisistä, tapahtumista, yrityksistä, hankkeista ja ponnisteluista maaseudun elinvoiman ylläpitämiseksi.

Valtakunnan tasolla hankkeesta kirjoitettiin Maaseudun tulevaisuudessa ja Metsälehdessä, kummassakin oli aiheesta yksi artikkeli. Maaseudun tulevaisuuden artikkeli ilmestyi heti vuoden 2010 alkupuolella ja oli yleisartikkeli hankkeesta ja hankeaiheista. Metsälehdessä artikkeli oli vuoden 2010 syksyllä ja siinä kerrottiin Kiimingin yhteismetsäselvityksestä.

6.5.2 Internet

Hankkeesta oli tietoa myös internetissä, vuoden 2010 aikana 12 eri yhteydessä. Metsänhoitoyhdistykset laittoivat ilmoituksia hanketilaisuuksista omille nettisivuilleen.

Samassa yhteydessä tiedotettiin lisäksi hankkeesta ja sen aiheista. Vuoden 2010 aikana hankkeesta tiedotettiin seitsemän kertaa kuuden eri yhdistyksen nettisivulla.

Omalla metsäkeskuksen nettisivujen yhteydessä olevalla Toimiva metsä -hankesivulla kerrottiin lyhyesti itse hankkeesta, sivulla oli yhteystiedot ja kerrottiin tulevista tilaisuuksista. Lisäksi sivulta oli linkit metsätalouden kehittämiskeskus Tapion yhteismetsäsivuille ja maanmittauslaitoksen tilusjärjestely- ja yhteismetsäsivuille. Sivulta oli myös linkit verohallinnon tilusjärjestelyn ja yhteismetsän verotukseen liittyviin ohjeistuksiin sekä metsäkeskuksen tekemään yhteismetsän perustamisohjeeseen. Linkit olivat myös pariin Mikkelin ammattikorkeakoulun hankeaihetta käsittelevään opinnäytetyöhön sekä myös pidettyjen hanketilaisuuksien esitelmiin oli linkit kunkin tilaisuuden kohdalta.

Sekä metsätalouden kehittämiskeskus Tapion että maanmittauslaitoksen yhteismetsännettisivuilta on linkki Toimiva metsä -hankkeen nettisivulle. Molempiin suuntiin linkityksen avulla asiasta kiinnostuneiden on helppo hakea lisätietoa. Hankkeen sivulta pääsee hakemaan tarkempaa tietoa sekä tilusjärjestelyistä että yhteismetsistä, vastaavasti esimerkiksi maanmittauslaitoksen yhteismetsäsivulta voi hankkeen sivulle kirjautuva nähdä, mitä yhteismetsiin liittyvää selvitystä on menossa Pohjois-Pohjanmaalla.

Oulun seudun metsänomistajien nettisivulla oli tietoa hankkeesta ja ilmoitettu hankkeen ensimmäisestä isommasta tilaisuudesta Oulussa. Oulun seudun metsänomistajary (Osmo) on Oulun seudulla metsää omistavien yhdistys. Yhdistys on Suomen Metsätilanomistajien Liiton jäsen. Yhdistyksessä on useita satoja jäseniä. Yhdistyksen nettisivu on tehokas väline, kun haluaa tiedottaa jostakin metsään liittyvästä tapahtumasta Oulun seudulla.

Metsäkeskuksilla on valtakunnallinen yhteinen Pihkassa Metsään -nettisivusto, jonka etusivulle poimitaan kyseisen ajan metsällisistä uutisista kolme tärkeintä. Lisäksi metsäkeskukset ylläpitävät Metsässä tapahtuu -uutiskirjesivustoa, josta lähetetään vähintään neljännesvuosittain sidosryhmille ja kaikille mukaan ilmoittautuneille henkilöille uutiskirjeitä sähköpostiin. Toimiva metsä -hankkeesta ja sen aiheista oli yksi artikkeli

sekä Pihkassa Metsään -sivulla että uutiskirjeessä. Artikkelin nimi oli ”Kiinteistöra-
kenne vaikuttaa metsätalouden kannattavuuteen”.

6.5.3 Radio

Radiossa hanketta esiteltiin vuoden 2010 aikana kaksi kertaa, televisioon asti ei päästy kertaakaan. Ensimmäisellä kerralla hankkeen vetäjää haastateltiin yleisradion alueradioon Oulu Radioon, haastattelu oli syksyllä 2010. Haastattelu koski hanketta ja sen aiheita yleisesti, haastattelu nauhoitettiin ja se esitettiin radion ajankohtaislähetyksessä lauantain aamulähetyksessä ja uusintana viikolla maanantain iltapäivälähetyksessä.

Toinen haastattelu oli myös syksyllä, haastattelun teki Radio Kajaus. Radio Kajaus on Kainuun ja Koillismaan ainoa paikallinen ja kaupallinen radioasema. Haastattelusta kysyttiin edeltä käsin ja aihe koski pääosin hankkeen Kuusamossa pitämää yhteis-
sätilaisuutta. Itse haastattelu oli suora lähetys ja se tuli ulos perjantaina aamupäivällä.

6.5.4 Tiedotusvälineiden kiinnostus

Lehdistä paikallislehtiin oli suhteellisen helppo saada hankkeesta ja sen aiheista artik-
keli julkaistavaksi. Hankkeen vetäjän suora yhteydenotto paikallislehden toimittajaan yleensä toimi. Paikallislehden artikkeli oli hyvä keino tiedottaa samalla tulevaa hanke-
tilaisuutta paikkakunnalla. Kun yhteydenoton myötä sai kontaktin toimittajaan, jatkos-
sa oli helppo saada läpi lisäjuttuja hankkeen jatkotoimista alueella. Toimittajiin ei
kannattanut vedota sitä kautta, että juttu pitäisi saada lehteen, koska lehteen tulee
myös maksullinen hankeilmoitus.

Metsänhoitoyhdistysten omiin lehtiin sai käytännössä oman juttunsa läpi vain teke-
mällä yhteistyötä yhdistyksien kanssa. Hankkeen ohjausryhmässä oli metsänhoitoyh-
distyksien edustus, joka osaltaan edesauttoi artikkelien julkaisemista yhdistyksien
lehdissä. Tilaisuuksien järjestämistä tehtiin yhteistyönä yhdistysten kanssa, omien
kutsukirjeiden mukana voitiin laittaa yhdistysten tiedotteita mukaan ja tilaisuuksiin
voitiin pyytää yhdistyksen toiminnanjohtaja pitämään alustusta. Tiiviin yhteistyön
myötä yhdistysten lehtiin sai hankkeesta kertovia artikkeleita julkaistuksi. Tiiviiseen
yhteistyöhön perustui myös Tornator Oy:n Tornantuutti-lehden artikkeli. Hanke on

ollut yhteistyössä tilusjärjestely- ja yhteismetsäselvitysten kanssa Tornator Oy:n kanssa aina, kun heillä on ollut selvitysalueella maata.

Ilmeisesti hankeaiheiden jonkin asteisen erikoisuuden vuoksi valtakunnallisiin Maa-seudun tulevaisuuteen ja Metsälehteen oli vaivatonta saada juttuaihe hyväksytyksi suoralla yhteydenotolla, samaten kuin Uutispuuro-lehteen. Jatkossa näihin lehtiin kannattaa tarjota aineistoa, kun jotain konkreettista on saatu hankkeessa aikaiseksi, pelkkiä hankkeen tilaisuuksista kertovia juttuja ei kannata näille lehdille tarjota.

Vaikeinta oli saada artikkeli julkaistuksi maakunnallisessa Kaleva-lehdessä. Sanomalehti Kaleva ilmoittaa omien sanojen mukaan olevansa koko Pohjois-Suomen lehti, käytännössä sen päälevikkialuetta on Kainuu ja Pohjois-Pohjanmaa. Kalevassa on vähän metsäaiheisia artikkeleita, parhaiten julkaisu onnistuu lehden maakuntatoimittajien kautta.

Internetiä käytettiin lähinnä tilaisuuksista tiedottamisen väylänä. Metsänhoitoyhdistysten nettisivut on tarkoitettu pääosin heidän oman toimintansa tiedottamiseen. Yhdistysten sivuilla tiedotettiin hanketilaisuuksista ja sen yhteydessä oli lyhyt kuvaus itse hankkeesta ja sen aiheista. Oulun seudun metsänomistajien nettisivulla oli vastaava käytäntö, kuten myös hankkeen omilla nettisivuilla. Ainoastaan metsäkeskuksen Pihkassa Metsään -sivustolla ja uutiskirjeessä oli mahdollisuus laajempaan artikkeliin hankkeesta, näihin aineiston saaminen julkaistuksi oli kiinni paikallisen metsäkeskuksen tiedottajan myötämielisyydestä. Lopullisen päätöksen teki näiden julkaisujen valtakunnantason toimituskunta.

Hankkeen osalta pääsy radioon oli sattuman kauppaa. Oulussa pidetyn hankkeen ensimmäisen isomman tilaisuuden yhteydessä asiasta informoitiin paikallisradioita, mutta kukaan ei osoittanut kiinnostusta. Yhteydenotot radiotoimittajilta tulivat yllättäen ilman omaa yhteydenottoa. Voisi tietenkin olettaa, että hankkeesta oli tiedotettu muuten niin hyvin, että myös radiotoimittajilla heräsi mielenkiinto hanketta kohtaan.

6.6 Miksi tilaisuuksiin ei tultu

Suoran kirjekutsun tilaisuuksiin saaneiden osalta tehtiin haastatteluotos 15 henkilölle, jotka eivät tulleet tilaisuuksiin. Näiden henkilöiden henkilökohtaisilla haastatteluilla selvitettiin syitä, miksi ei osallistuttu tilaisuuksiin.

Haastateltujen jakautumien tilaisuuksiin, tilaisuuksien ajankohdat ja haastateltavien määrä ilmenee alla olevassa taulukossa seitsemän.

TAULUKKO 7. Tilaisuuksiin osallistumattomien haastatteluotos.

Tilaisuuden pitopaikka	Tilaisuuden ajankohta	Haastateltavien määrä, kpl
Kiiminki	25.2.2010	2
Haukipudas	2.3.2010	3
Liminka	25.3.2010	3
Ii	15.4.2010	3
Raahe	8.6.2010	4
Yhteensä 5 tilaisuutta		Yhteensä 15 kpl

Haastattelut tehtiin puhelimitse 22. - 24.6.2010 välisellä ajalla. Puhelinhaastattelu noudatti pääosin liitteenä olevaa kyselylomaketta (liite 7). Vastaajista miehiä oli 11 kpl ja naisia 4 kpl.

Kaikki vastaajat yhtä lukuun ottamatta muistivat hanketilaisuuden kutsun, kaikki muistaneet olivat saaneet tiedon tilaisuudesta kirjeellä. Kaksi muistaneista ei pitänyt muistikuvaa ihan varmana, mutta loput muistaneista (12 kpl) muistivat tilaisuuden kutsun varmasti.

TAULUKKO 8. Kyselyvastausten yhteenveto.

	Kyllä	Ei	Ei osaa sanoa
Tarvetta tilusjärjestelylle	1	12	2
Tarvetta yhteismetsälle	2	11	2
Asia kiinnosti yleensä	2	9	4
Tilaisuuden aikataulu oli sopiva	2	8	5
Kutsusta selvisi tilaisuuden aihe	6	1	8
Yleensä osallistutaan tilaisuuksiin	5	10	
Metsäasiat kiinnostavat	11	4	

Selvä enemmistö haastatelluista koki, ettei heillä ollut tarvetta tilusjärjestelylle eikä yhteismetsiin ”ei tarvetta, pienet palstat talouskeskuksen ympärillä”. Em. asiat eivät kiinnostaneet yleisellä tasollakaan, ”tilaisuuden asiat eivät olleet itselle ajankohtaisia”, mutta metsäasiat kyllä yleensä kiinnostivat, ”kyllä kiinnostavat, aina lisätieto on hyväksi omatoimiselle metsässä värkkääjälle”.

Tilaisuuden aikataulu oli usealle vastaajalle sopimaton. Kaikki kyselyssä mukana olleet tilaisuudet pidettiin illalla aikavälillä 18:00 - 21:00. Ajan sopimattomuuteen mainittiin syinä työt (vuorotyö), sairaus, omat rakentamishommat sekä matkoilla olo.

Saadun kirjekutsun sisällön selvyttä kommentoitiin ristiriitaisesti. Ainoastaan yhdelle vastaajalle ei ollut selvinnyt tilaisuuden aihe kutsun perusteella, toisaalta vain kuusi vastaajaa ilmoitti selvästi aiheen selvinneen kutsusta, loput 8 vastaajista eivät osanneet sanoa, selvisikö kutsusta tilaisuuden aihe vai ei.

Vaikka metsäasiat yleensä kiinnostivat vastanneita, yleisiin aihetta käsitteleviin tilaisuuksiin vähemmistö vastaajista halusi osallistua, ”ei tule osallistuttua yleisiin tilaisuuksiin”. Metsäasioihin tutustuttiin lukemalla ja toivottiin henkilökohtaista neuvontaa, mutta vierastettiin osallistumista tilaisuuksiin, joissa on paikalla useita ihmisiä.

Muina syinä tilaisuuksiin osallistumattomuuteen mainittiin **ikä**, ”tämmöinen vanha ihminen ei pääse eikä jaksa osallistua tilaisuuksiin, pojat hoitavat asiat”, **tilan koko**, ”metsäala pieni, palstat hoidetaan itse, tehdään itselle polttopuut, saunavastat ja var-

puluudat” ja omistuksen tärkeys, ”pakolliset asiat metsien osalta hoidetaan tai teetetään, metsään ei muuten ole erityistä kiinnostusta”.

Yhteenvetona syihin tilaisuuksiin osallistumattomuuteen voidaan sanoa, että tilaisuuksien aiheet, metsätilusjärjestelyt ja yhteismetsät, eivät kiinnostaneet yleiselläkään tasolla haastateltavia. Usealle myöskään tilaisuuksien aikataulut eivät sopineet. Mutta selvästi tuli myös esille se, että vaikka asiat olisivat kiinnostaneet ja aikataulu olisi sopinut, yleisiin tilaisuuksiin ei silti haluttu osallistua.

7 POHDINTA

7.1 Metsätilusjärjestelyjen ja yhteismetsien edistäminen tiedottamalla

7.1.1 Metsätilusjärjestelyiden edistäminen

Hanketilaisuudet toimivat hyvänä tiedotuskeinona kertoa metsätilusjärjestelyistä. Järjestelyn tarpeet, mahdollisuudet, kustannukset ja hyödyt voidaan havainnollisesti esittää tilaisuuksissa muun muassa paikallisten esimerkkien avulla. Tilaisuuden osanottajien kysymyksiin voidaan vastata heti paikanpäällä. Tiedottamista voidaan tehostaa kutsumalla paikallisen metsänhoitoyhdistyksen edustaja tilaisuuteen kertomaan aiheesta, mikäli hänellä on myönteinen asenne järjestelyihin. Tilaisuuteen voidaan myös kutsua tilusjärjestelyssä mukana ollut metsänomistaja, jolla on järjestelystä myönteisiä kokemuksia.

Mikäli hanketilaisuuden avulla saadaan jonkin alueen metsänomistajat hakemaan tilusjärjestelyn tarveselvitystä, voidaan aiheen tiedottamista syventää tarveselvityksen yhteydessä tehtävillä henkilökohtaisilla haastatteluilla. Maanomistajat voivat haastattelussa tarkentaa hanketilaisuudessa saamaansa tietoa ja tieto voidaan konkretisoida koskemaan heidän omaa tilanettaan. Heillä on mahdollisuus antaa tarveselvityksen tekijöille suoraa palautetta asiasta. Haastatteluilla voidaan vahvistaa tiedottamista ja se toimii parhaimmillaan kaksisuuntaisena viestintänä.

Hyvänä esimerkkinä haastattelujen vaikutuksesta tiedottamisen toimivuuteen voidaan pitää Haukiputaan ulkopalstan tarveselvitystä. Hanketilaisuuden vaikutuksesta tarveselvityksen hakijoita oli 18 kappaletta mukaan luettuna yhteisöomistajahakijat. Tarveselvityksessä alueen maanomistajat haastateltiin lähes kaikki henkilökohtaisesti. Selvityksen jälkeen virallista metsätilusjärjestelytoimitusta haki yli kolmekymmentä hakijaa yhteisöomistajat mukaan lukien. Yleisen tiedottamisen sanoma saatiin vahvistamaan henkilökohtaisella tiedottamisella ja haastatteluista saatu palaute ohjaa toimituksen tekijöitä eteenpäin.

Metsätilusjärjestelyn tiedottamista voitaisiin jatkossa tehostaa lisäämällä kohdennettuja tilaisuuksia ja vastaavasti vähentämällä yleisiä tiedotustilaisuuksia. Maanmittauslaitoksen Mekira- paikkatieto-ohjelmalla kartoitettaisiin tilusrakenteeltaan ongelmalliset alueet yksilöidysti ja kutsuttaisiin rajatun alueen metsänomistajat hanketilaisuuteen. Kutsutuille kerrottaisiin alueen tilusrakenteen piirteistä ja sen tuottamista ongelmista metsätaloudelle sekä keinoista tilusjärjestelyn ja/tai yhteismetsän avulla parantaa tilannetta. Heitä pyydetäisiin hakemaan tarveselvitystä, jossa asiaa voitaisiin selvittää tarkemmin ja viedä eteenpäin. Itse asiassa tämän työn lähtöaineistona olevista kymmenestä vuoden 2010 hanketilaisuudesta edellä mainitulla tavalla toimittiin kahdessa tilaisuudessa. Haukiputaan ja Lumijoen hanketilaisuuksiin kutsuttiin vain kummankin kunnan ulkopalstan metsänomistajat. Kutsuttujen määrä oli näihin kahteen tilaisuuteen huomattavasti pienempi kuin muihin kahdeksaan tilaisuuteen (taulukko 3). Haukiputaan osalta kohdennettu tiedotus johti toimitushakemukseen. Lumijoen osalta alueelle tehty yhteismetsäkysely ei tuonut toivottua tulosta, mutta jatkossa toteutettava tarveselvitys voi tuottaa paremman tuloksen.

7.1.2 Yhteismetsien edistäminen ja kiinnostus niihin

Uuden yhteismetsän perustamisen lähtötilanteen selvittämiseksi suora kirjekysely on tehokas keino. Kyselyn sisältönä pitää olla tehokas ”porkkana”. Yhteisöomistajien esimerkiksi kunnan ja seurakunnan mukana olo lisää luotettavuutta ja uskottavuutta kyselylle, rohkaisee yksityisiä metsänomistajia mukaan. Kyselyn alueellinen kohdistaminen on suunniteltava huolella ja suunnitteluvaiheessa haettava neuvoa paikallisilta asiantuntijoilta. Edellä mainitut asiat pätevät myös olemassa olevaan yhteismetsään

kohdistuvaan uusien tilojen liittymiskyselyyn, näissä ”porkkanana” on itse yhteismetsä. Kyselyn tulokseen vaikuttaa yhteismetsän tunnettavuus ja toiminta alueella.

Kysely ohjaa vastaanottajaa ottamaan selvää kyselyn aiheesta. Lisäksi kysely palauttaa mieleen aiheesta aikaisemmin pidetyn tilaisuuden keskeiset asiat: esitelmät ja materiaalit sekä yhteystiedot. Aiheesta voi myös kysyä suoraan yhteystietojen ilmoittamalta henkilöiltä.

Pieni osa metsänomistajista eli alle 5 % on kiinnostunut liittämään metsänsä uusiin usean metsänomistajan muodostamiin yhteismetsiin tai liittymään olemassa oleviin yhteismetsiin. Vaikka Kuusamossa yhteismetsä on tuttu metsänomistajille, olihan liittymiskyselyyn vastanneista tiloistakin 44 % jo osakkaana, se ei silti lisännyt kiinnostusta liittää metsiään yhteismetsään. Kiinnostus yhteismetsiin olisi varmaan ollut suurempi, mikäli hankkeessa olisi selvitetty suvun yhteismetsäasiaa. Suvun yhteismetsien perustamista suunnittelevat ovat oma ryhmänsä, he eivät yleensä ole kiinnostuneet laajemmista yhteismetsäliittymistä.

Yhteismetsät kiinnostivat isohkoja tiloja, pienet muutaman hehtaarin tilat eivät olleet kiinnostuneita. Samaan pienten tilojen passiivisuuteen törmäsi myös tilusjärjestelyasioissa. Esimerkiksi Haukiputaan tarveselvityshaastatteluissa määrällisesti suurin ryhmä tilusjärjestelyä vastustavista tai mielipiteensä ilmoittamatta jättäneistä löytyi alle 10 hehtaaria metsää omistavista.

Metsätilan koon ollessa pieni esim. alle 10 hehtaaria, sen merkitys omistajalle on muu kuin pelkkä metsätalous. Sen vuoksi pienten tilojen omistajia ei kiinnosta liittyä yhteismetsiin, he eivät halua luopua tilan hallinnasta. Samaten tilusjärjestelyt eivät kiinnosta, koska metsätalouden kannattavuus ei ole tärkeää muihin arvoihin nähden. Metsätalouden kannattavuuden eteen ei haluta satsata omaa rahaa.

Yhteismetsiin liittyminen osuuksia vastaan on vähän käytetty menetelmä yhteismetsien laajentumisen osalta. Tähän on yhtenä osasyynä liittyvän tilan arvon määrittämisen vaikeus koko yhteismetsän arvoon nähden. Perinteiset laskentamenetelmät mm. summa-arvo ei välttämättä ole aina käyttökelpoinen työväline. Metsän hinta Suomessa v. 2006 - 2007 Maanmittauslaitoksen julkaisussa n:o 111 esitettiin alustavasti käytettä-

väksi arvojen laskennassa Maanmittauslaitoksella olevaa tuottoarvolaskentamenetelmää, joka pohjautuu Metsäntutkimuslaitoksen kehittämään Motti-laskentaohjelmaan. (Airaksinen ym. 2011.)

Toimiva metsä -hankkeen puitteissa tehtyjen yhteismetsäkyselyjen vastaajien määrä oli pieni verrattuna kunkin kyselyn lähetettyihin kirjeisiin nähden. Sen sijaan vastaajien edustamat tilat olivat pinta-ala määrältään merkittäviä. Kuusamossa Kuusamon yhteismetsään liittymisestä kiinnostuneiden tilojen yhteispinta-ala oli 13 800 hehtaaria, mikä on 16 prosenttia yhteismetsän nykyisestä alasta. Myös tilojen määrä, 216 kappaletta, on suuri, kun vertaa sitä siihen, että nykyisin koko maassa yhteismetsiin liittyy vuositasolla muutama tila. Pahkakosken yhteismetsään liittymisestä kiinnostuneet 15 tilaa ovat myös ennen mainitulla tavalla tarkastellen huomattava määrä.

Kiiminki-Ylikiiminki alueen uuden yhteismetsän perustamisselvityksen tulos alkutilanteen yhteisalalta 2 500 hehtaaria on kooltaan iso. Vuoden 2003 jälkeen perustettujen uusien yhteismetsien keskikoko koko maassa on ollut 300 - 400 hehtaaria. Myös Lumijoen ulkopalstan selvityksestä muodostunut 1 000 hehtaarin yhteismetsä olisi ollut kookas, mikäli se muuten olisi omistussuhteiltaan ollut toimintakelpoinen.

Yhteismetsäselvityksissä on tullut esille seikka, että asiasta kiinnostuneiden määrä karsiutuu selvityksen etenemisen myötä, varsinkin selvittäessä uuden yhteismetsän perustamista. Vanhaan liittymisessä karsintaa suorittaa pääosin yhteismetsä itse selvityksen edetessä. Uuden yhteismetsän perustamisen yhteydessä alkuun mukaan ilmoitautuneista jää pois usea jo siinä vaiheessa, kun heille kerrotaan tarkemmin mitä asia konkreettisesti tarkoittaa ja varsinkin kun he kuulevat, että esimerkiksi liittyville tiloilta pitää tehdä metsäsuunnitelmat ja niistä lasketut tila-arviot ja heidän pitää ne itse maksaa. Kiiminki-Ylikiiminki-yhteismetsäselvityksessä on alallisesti mukana noin 1 500 hehtaaria eli lähtötilanteesta on ala pienentynyt 1 000 hehtaaria. Pois jääntiä voitaisiin pienentää, jos metsäsuunnitelmien ja tila-arvioiden maksujen perimistä siirrettäisiin kunnes uusi yhteismetsä on syntynyt ja kulut perittäisiin yhteismetsältä niiden tilojen osalta, jotka ovat liittyneet. Tämä olisi järkevää jo senkin vuoksi, että metsäsuunnitelma on yhteismetsille pakollinen ja olisi sille kulu muutenkin. Niiltä tiloilta, jotka eivät liity yhteismetsään, perittäisiin tässä vaiheessa maksut metsäsuunnitelmas- ta ja tila-arviosta niiltä itseltään.

7.2 Tiedottamisen onnistuminen

Hanketilaisuuksista tiedottamisen osalta parhain keino saavuttaa tämän hetken metsänomistajat on suora kirjekutsu, tätä mieltä oli kolme neljäsosaa vastaajista. Asiaa vahvisti se, että tilaisuuden oli huomionnut 65 prosenttia suoran kutsun kautta.

Kyselyvastausten perusteella tilaisuuksien ennakkotiedottamisen katsottiin onnistuneen hyvin pääosin siksi, että valtaosin tilaisuuksien kutsutapa oli suora kirjekutsu. Myös lehti-ilmoittelua maksettuine ilmoituksineen käytettiin, lisäksi lehdissä oli runsaasti artikkeleita hankkeesta ja sen aiheista. Vaikka tilaisuuksien osallistujien määrä oli pieni lähetettyihin kutsuihin nähden, seitsemän prosenttia kutsutuista (taulukko 3), oli tilaisuuksiin osallistujien määrä suuri verrattuna moniin muihin vastaaviin hanketilaisuuksiin (Repo 2010).

Ennakkotiedottamisen onnistumista vertailtiin tilastollisesti eri ryhmien välillä. Vertailuryhmien jakoperuste oli sukupuoli, ikä, ”ammatti”, asumismuoto, omistusala ja omistusmuoto. ”Ammatti” tarkoitti tässä yhteydessä metsänomistajaa tai metsäammatilasta. Ennakkotiedottamisen onnistumisessa ei ollut ryhmien välillä selvää tilastollista eroa. Ainoastaan metsäammatilaiden kohdalla sähköpostia pidettiin selvästi suosittumpana tiedotuskanavana tilaisuuksista tiedottamiseen verrattuna metsänomistajiin.

Sähköinen media on varmasti tulevaisuutta myös metsänomistajien osalta, mutta jos nyt tai seuraavan kymmenen vuoden aikana haluaa tehokkaasti tiedottaa metsänomistajille, täytyy käyttää tilaisuuksista tiedottamisessa kirjekutsuja ja sanomalehti-ilmoittelua. Metsänomistajien korkea yli 60 vuoden keski-ikä näyttää vaikuttavan pienentävästi sähköisten viestinten käyttöä. Vaikka vanhojen ihmisten tietokoneen käytön ja sen myötä internetin ja sähköpostin käytön sanotaan lisääntyneen, aika hitaasti se on levinnyt metsänomistajien keskuuteen. Tästä esimerkkinä hanketilaisuuksiin ennakoilmoittautuminen, kutsussa annettiin vaihtoehdoksi sähköposti tai puhelin, tilaisuuksiin ilmoitaututtiin keskimäärin 80 prosentin osuudella puhelimitse (taulukko 3). Lisäksi osalle sähköpostilla ilmoittautuneista ilmoituksen teki joku muu kuin tilaisuuteen osallistuja, esimerkiksi puoliso tai lapsi. Samaten tilaisuuksien huomionnut internetissä oli erittäin heikkoa, ainoastaan kaksi prosenttia oli huomionnut ti-

laisuusilmoituksen hankkeen nettisivulta tai paikallisen metsänhoitoyhdistyksen nettisivulta.

Tuleva metsänomistaja sukupolvi on varmasti tottunut sähköisen median käyttäjä ja heitä varten metsäalan tiedottamisen on syytä pysyä tiedotuskehityksessä mukana. Mutta jos halutaan saada tärkeää sanomaa tiedoksi nykyisille metsänomistajille lähivuosina, olisi paras pitäytyä perinteisissä menetelmissä tilaisuuksista tiedottamisen osalta.

Tilaisuuksien tiedottamisen voi katsoa onnistuneen hyvin. Konkreettisesti onnistumisen merkinä voi pitää hanketilaisuuksien seurauksena haettuja seitsemää metsätilujärjestelyjen tarveselvitystä ja kahta aloitettua uuden yhteismetsän perustamisselvitystä sekä kahta olemassa olevaan yhteismetsään liittymisselvitystä.

Myös tilaisuuksista tehdyn kyselyn perusteella tilaisuuksiin osallistujat pitivät tiedottamista onnistuneena. Aiheet kiinnostivat. Vertailtaessa hankkeessa käsiteltyjen aiheiden metsätilujärjestelyjen ja yhteismetsien kiinnostavuutta, yksittäisenä asiana yhteismetsät kiinnostivat enemmän. Mutta kun yhtenä vastausvaihtoehtona oli molemmat yhtä paljon, tämän vaihtoehdon ilmoitti kiinnostavimmaksi 52 prosenttia vastaajista. Vertailtaessa kiinnostavuutta tilastollisesti aikaisemmin esiteltyjen kuuden eri ryhmän perusteella, ei ryhmien välillä ollut merkittäviä eroja. Naisia kiinnostivat yhteismetsät jonkin verran miehiä enemmän.

Vastaajia pyydettiin arvioimaan arvosanoilla tilaisuuksien tiedottamisen onnistumista. Arvosanoja pyydettiin tilaisuuksien esitelmien, tilaisuuden järjestelyjen, tilaisuuden hyödyllisyyden, ennakkotiedottamisen, tiedotuksen onnistumisen ja tilaisuuksissa jaetun materiaalien osalta sekä lisäksi vastaajia pyydettiin antamaan tilaisuudelle kokonaisarvosana. Vastaajat pitivät tiedottamista arvosanojen perusteella hyvänä tai erittäin hyvänä. Vertailtaessa tiedottamisen onnistumista sukupuolen, iän, ”ammatin”, asumismuodon, omistusalun ja omistusmuodon mukaisten ryhmien välillä, ei tilastollisessa tarkastelussa ollut merkittäviä eroja. Materiaaleja miehet pitivät vähän huonompina kuin naiset ja ennakkotiedottamista pitivät paremmin onnistuneena yli 60-vuotiaat, mutta suurta eroa ei näissäkään arvioinneissa ollut.

Voidaan sanoa, että hankkeessa käytetty tiedottamisen malli on onnistunut, tilaisuuksiin osallistuneille on viesti mennyt hyvin perille ja tilaisuuksista on pidetty. Osallistujat ovat kokeneet, että tilaisuuksista on ollut heille hyötyä. Materiaalien osalta on hankkeessa jo tullut parannusta, vuoden 2011 aikana hankkeelle on valmistunut oma metsätilusjärjestelyesite, joka tulee jatkossa olemaan myös maanmittauslaitoksen virallinen esite aiheesta. Lisäksi on valmistumassa esite ”tilan liittymisestä olemassa olevaan yhteismetsään osuuksia vastaan”. Ennakkotiedottamisen osalta voisi parannusta tuoda hankeartikkelien saaminen paremmin maakuntalehtiin. Maakuntalehdillä on suurempi näkyvyys paikallislehtiin nähden, jolloin yksikin artikkeli hankkeesta saavuttaisi suuremman joukon kuin vastaava artikkeli paikallislehdessä.

Tiedottamisen onnistumisen yhtenä syynä voisi olla tilaisuuksissa esiintyvien alustajien pitkä kokemus hankeaiheisiin liittyvistä töistä. Esiintyjät tietävät asiat seikkaperäisesti käytännön tasolla ja ovat hyvin valmistautuneet vaikeisiin kysymyksiin. Asian hallitsemisen tuomalla varmuudella he myös viestivät sanattomasti ulkoisella olemuksellaan eivätkä omalla epävarmuudellaan heikennä viestin perillemenoa. (Lohtaja & Kaihovirta-Rapo 2007.)

Yleisenä huomiona sanallisesta kommentoinnista voidaan todeta, että vaikka vastaus-ten perusteella tiedottamista oli pidetty hyvänä, sitä ei kommentoitu juurikaan enää sanallisesti. Mutta jos vastaajalla oli negatiivista sanallista palautetta tiedottamisen aiheisiin liittyen, se myös vaikutti negatiivisesti muuhunkin palautteeseen tiedottamisesta.

Selvitettäessä miksi tilaisuuksiin ei osallistuttu, tuloksesta voidaan sanoa, että asian suhteen ei ole juurikaan parannusta saatavissa. Selvät syyt, kuten sairaus, matkoilla olo, työeste ja muu ajankohdan sopimattomuus ovat sellaisia seikkoja, joihin ei paljon pysty vaikuttamaan. Tilaisuudet pidetään pääosin arki-iltoina, millä pyritään minimoimaan ajankohdan sopimattomuus ja tilaisuuden pitopaikkana on aina kunkin paikkakunnan keskeisellä paikalla oleva yleisötila. Myöskään selvityksessä esille tulleelle ryhmälle, jotka eivät käy yleensä missään yleisessä yleisötilaisuudessa, on vaikea keksiä ”porkkanaa”, millä heidät saisi osallistumaan tilaisuuksiin. He kaipaisivat henkilökohtaista informointia, mutta jo hankkeen ohjeistus kieltää henkilökohtaisen neuvonnan.

7.3 Työn hyödyntäminen

Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää metsänomistajien neuvonnassa, kun tiedotetaan metsätilusjärjestelyistä ja yhteismetsistä. Tuloksia voidaan hyödyntää, kun ollaan suunnittelemassa tilusjärjestelytoimituksia, perustamassa uusia yhteismetsiä tai liittämässä uusia alueita olemassa olevaan yhteismetsään.

Tämä Mikkelin ammattikorkeakoulun opinnäytetyö julkaistaan nettijulkaisuna hankkeen yhteistyöorganisaatioiden nettisivuilla. Sitä voidaan hyödyntää neuvonnan materiaalina. Lisäksi tuloksista raportoidaan metsä- ja maanmittausalan uutiskirjeissä sekä asiakas- ja ammattilehdissä.

Tuloksia ja niistä jalostettua neuvontamateriaalia hyödynnetään myös metsäammattilaisten koulutus- ja neuvottelupäivillä, erikseen yhteismetsille ja metsäneuvonnan ammattilaisille järjestetyissä tapahtumissa sekä Maanmittauslaitoksen tilusjärjestelyistä vastaavien toimihenkilöiden koulutus- ja neuvottelupäivillä.

Opinnäytetyötä käytetään myös oleellisena osana Toimiva metsä -hankkeesta laadittavassa loppuraportissa. Hankkeelle on asetettu tavoitteeksi valmistaa viisi julkaisua tai esitettä hankkeesta ja sen aiheista hankkeen toiminta-aikana, tämä työ tulee olemaan näistä yksi.

LÄHTEET

- Airaksinen, Markku, Läätö, Maija & Mikkola, Aaro 2006. Metsien kiinteistörakenteen pirstoutuneisuus. Maanmittauslaitoksen julkaisuja n:o 104.
- Airaksinen, Markku, Honkanen, Mikko, Läätö, Maija & Mikkola, Aaro 2007. Metsätilusjärjestelyjen tarpeen selvittämien. Maanmittauslaitoksen julkaisuja n:o 107.
- Airaksinen, Markku, Hannelius, Simo, Honkanen, Mikko, Läätö, Maija & Väänänen Juhani 2011. Metsän hinta Suomessa v. 2006 - 2007. Maanmittauslaitoksen julkaisuja n:o 111.
- Holopainen, Martti & Pulkkinen, Pekka 2008. Tilastolliset menetelmät. Helsinki. WSOY.
- Honkanen, Mikko 2008. Metsätilusjärjestelyn vaikuttavuus ja kannattavuus. Opinnäytetyö. Mikkelin ammattikorkeakoulu.
- Heikkinen, Eljas 2007. Yhteismetsähanke, Pohjois-Pohjanmaa 2007. Hankkeen loppuraportti.
- Hänninen, Harri 2010. Metsänomistaja 2010, Metsäntutkimuslaitos, ennakkoraportti vielä julkaisemattomasta Suomalainen metsänomistaja 2010 -raportista.
- Hänninen, Harri & Sevola, Yrjö 2010. Metsämaan omistus 2009, Metsätilastotiedote, Metsäntutkimuslaitos.
- Immonen, Anu 2009. Sosiaalinen pääoma peltotilusjärjestelyissä. Aluetieteen pro gradu -tutkielma. Vaasan yliopisto. Vaasa.
- Isolahti Maria (toim.) 2006. Pohjois-Pohjanmaan alueellinen maaseutuohjelma 2007 - 2013. Pohjois-Pohjanmaan TE-keskuksen julkaisuja n:o 24.
- Juholin, Elisa. 2009. Communicare: viestintä strategiasta käytäntöön.
- Laki kestävän metsätalouden rahoituksesta 1094/1996. WWW-dokumentti. <http://www.finlex.fi>. Ei päivitystietoa. Luettu 11.9.2010.
- Lohtaja, Sirke & Kaihovirta-Rapo, Minna 2007. Tehoa työelämän viestintään. Helsinki. WSOY.
- Maa- ja metsätalousministeriö 2007. Maa- ja metsätalousministeriön tilusjärjestelystrategia 2007–2013. Helsinki.
- Maa- ja metsätalousministeriö 2008. Kansallinen metsäohjelma 2015. Helsinki.
- Maanmittauslaitos 2007. Maanmittauslaitoksen tilusjärjestelystrategia 2007 - 2013. Helsinki.
- Maanmittauslaitos 2011. Copyright: Pohjakartta (C) Maanmittauslaitos lupanro 51/MML/11.

Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio 2011. Yhteismetsän laajentuminen. Yhteismetsät - verkkosivusto. <http://www.tapio.fi/yhteismetsnlaaje>. Ei päivitystietoa. Luettu 1.8.2011.

Metsätilojen koon ja rakenteen kehittämishanke 2009. WWW- dokumentti. <http://www.metla.fi/hanke/7362>. Ei päivitystietoa. Luettu 12.12.2010.

Metsäntutkimuslaitos 2009. Metsätilastollinen vuosikirja 2009. Vammala. 452 s.

Mustonen, Olli 1987. Selvitys metsien kiinteistö rakenteesta. Diplomityö. Teknillinen korkeakoulu. Espoo.

Pohjois-Pohjanmaan TE-keskus Maaseutuosasto 2006. Pohjois-Pohjanmaan maaseudun kehittämissuunnitelma 2007 - 2013.

Pyykkönen, Juha, Repo, Eeva-Liisa & Ruokanen, Irmeli (toim.) 2006. Pohjois-Pohjanmaan alueellinen metsäohjelma 2006 - 2010. Metsäkeskus Pohjois-Pohjanmaa.

Repo, Eeva-Liisa 2010. Haastattelu 15.12.2010. Kehittämispäällikkö. Metsäkeskus Pohjois-Pohjanmaa.

Rämö, Anna-Kaisa & Tilli, Tapio 2007. Metsänomistajien käsitykset metsien yhteisomistuksesta: metsänomistajakysely. Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen raportteja n:o 204. 101 s.

Tilusjärjestelyn tarveselvityksen toteuttamiskelpoisuusselvitys Haukiputaan kunnan ns. Ulkometsän alueelle 2011. Pohjois-Pohjanmaan maanmittaustoimisto. Tarveselvitysraportti.

Vehkalahti, Kimmo 2008. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki:Tammi.

Wallius, Kristiina 2007. Tilusjärjestelyn asiakaslähtöisyys. Aluetieteen pro gradu -tutkielma. Vaasan yliopisto. Vaasa.

Wiio, Osmo A. 2009. Viestintä yleensä epäonnistuu – paitsi sattumalta. Helsinki: Delttakirja.

Åberg, Leif 1996. Viestintä tuloksen tekijänä. Helsinki: Infoviestintä.

LIITTEET

LIITE 1. Pohjois-Pohjanmaan kuntien metsäpalstojen tunnuslukuja.

Kunta	Yksiköitä kpl	Palstoja kpl	Keskimääräinen pinta-ala, ha	Palstan keskimääräinen leveys, m	Palstan keskimääräinen pituus, m	Keskimääräinen pinta- alalla painotettu käytettävyy- spalstoilla	Muiden palstojen yhteensä ala, joiden pinta- alasta yli 20 % jää ojien, ajourien ja rajojen alle, ha	Muiden palstojen osuus laskentapinta-alasta, joiden kasvullisesta pinta-alasta yli 20 % jää ojen, ajourien ja rajojen alle %
1 Alavieska	1565	2286	8	115	513	2,8	625	4
2 Haapajärvi	2785	4056	13	161	642	3,3	982	2
3 Haapavesi	3620	5283	17	171	833	3,4	3509	2
4 Hailuoto	1222	2535	7	80	640	2,2	3611	11
5 Haukipudas	1825	3294	9	107	756	2,7	3002	8
6 Himanka	1450	1876	10	141	548	3,2	348	2
7 Ii	3846	6810	13	143	730	3,3	4087	5
8 Kalajoki	3125	4758	11	110	847	3	2920	6
9 Kemppele	550	672	10	111	861	2,9	562	8
10 Kiiminki	1254	1998	12	139	737	3,1	973	4
11 Kuusamo	8453	13185	29	219	839	3,8	2236	~0
12 Kärsämäki	1974	2892	19	194	742	3,6	512	1
13 Liminka	1885	3420	15	115	910	3,2	3194	6
14 Lumijoki	730	1300	11	119	820	3	824	5
15 Merijärvi	781	1149	16	183	686	3,4	175	1
16 Muhos	2521	3680	18	151	751	3,5	1050	2
17 Mivala	3240	4500	6	110	466	2,8	1811	6
18 Oulainen	946	4192	11	140	586	3,2	947	2
19 Oulu	1372	1903	13	132	833	3,3	851	3
20 Oulunsalo	464	618	8	106	699	2,8	346	7
21 Pudasjärvi	6309	11002	21	180	898	3,7	3337	1
22 Pyhäjoki	1997	2834	15	172	658	3,5	375	1
23 Pyhäjärvi	3286	4458	21	198	705	3,7	712	1
24 Pyhäntä	883	1511	31	223	1009	3,7	365	1
25 Raahе	3264	11035	8	94	583	2,9	5933	7
26 Reisjärvi	1437	2120	16	172	650	3,5	457	1
27 Sievi	2378	3706	12	145	618	3,3	1728	4
28 Siikajoki	8585	12402	14	136	693	3,4	3928	2
29 Siikalatva	5391	16020	22	179	917	3,6	6406	1
30 Taivalkoski	2267	3787	21	196	821	3,6	1282	1
31 Tyrnävä	1430	2350	17	137	900	3,4	1430	4
32 Utajärvi	2290	3800	28	201	924	3,7	1344	1
33 Vihanti	1633	2427	16	163	707	3,5	619	2
34 Yli-Ii	1382	2430	20	176	887	3,5	1233	3
35 Ylivieska	2120	3565	8	120	526	2,9	2121	6
Yhteensä	88270	153854	15	150	741	3	63835	3,6

LIITE 2. Pohjois-Pohjanmaan kuntien metsäpalstojen käytettävyys

Kunta / Alue	Pinta-alat käytettävyysluokittain ha				Käytettävyysluokan osuus pinta-alasta %			
	1	2	3	4	1	2	3	4
Haapajärvi	1 578	6 599	14 202	29 242	3	13	28	57
Haapavesi	4 364	19 819	36 409	106 563	3	12	22	64
Kärsämäki	910	3 619	10 782	38 435	2	7	20	72
Nivala	3 086	6 635	8 442	7 991	12	25	32	31
Pyhäjärvi	1 431	4 248	15 912	70 862	2	5	17	77
Reisjärvi	744	2 748	7 264	20 849	2	9	23	66
Himanka	651	2 357	6 810	7 991	4	13	38	45
Ii	5 021	13 899	16 952	47 384	6	17	20	57
Kiiminki	1 175	5 143	6 031	11 994	5	21	25	49
Yli-Ii	1 233	5 140	8 152	30 803	3	11	18	68
Pudasjärvi	4 196	17 659	35 433	215 474	2	6	13	79
Utajärvi	1 560	6 400	13 222	82 678	2	6	13	80
Oulu	3 411	8 955	15 734	84 584	3	8	14	75
Alavieska	1 244	3 987	5 589	4 407	8	26	37	29
Ylivieska	3 217	8 668	11 641	12 661	9	24	32	35
Kalajoki	3 045	11 834	13 705	19 886	6	24	28	41
Sievi	2 074	5 951	10 015	23 764	5	14	24	57
Merijärvi	324	1 471	5 142	10 012	2	9	30	59
Oulainen	1 848	6 934	12 709	20 185	4	17	30	48
Vihanti	868	3 689	7 691	24 234	2	10	21	66
Raahe	7 780	21 691	16 920	30 836	10	28	22	40
Pyhäjoki	774	3 350	11 585	26 150	2	8	28	62
Siikajoki	5 647	19 148	34 228	106 182	3	12	21	64
Liminka	2 987	8 284	8 421	28 600	6	17	17	59
Siikalatva	9 468	44 970	87 698	397 111	2	8	16	74
Pyhäntä	589	1 945	5 121	39 614	1	4	11	84
Hailuoto	4 148	6 091	3 147	2 370	26	39	20	15
Haukipudas	4 946	11 036	7 605	11 728	14	31	22	33
Kempele	703	1 552	1 812	2 144	11	25	29	35
Oulunsalo	664	1 260	1 407	1 586	14	26	29	32
Lumijoki	851	3 262	3 979	5 918	6	23	28	42
Tyrnävä	1 087	4 818	7 849	20 239	3	14	23	60
Muhos	1 381	6 025	10 329	45 677	2	10	16	72
Kuusamo	4 696	17 027	46 551	301 140	1	5	13	82
Taivalkoski	1 560	6 737	12 942	56 583	2	9	17	73
Koko alue	89 260	302 951	521 428	1 945 877	3	11	18	68

Käytettävyysluokat: 1 = vaikea 2 = heikko 3 = kohtalainen 4 = hyvä

Toimiva metsä -hanke

Metsätilojen tilusjärjestely- ja yhteismetsähanke

Tiedotustilaisuuden palautekysely, aika..., paikka.....

Tällä palautelomakkeella voit vaikuttaa tämän hankkeen tulevaisuuteen - esitä mielipiteesi! Vastaukset käsitellään anonymisti.

Palautekyselyä tehdään Toimiva metsä -hankkeen kaikissa tilaisuuksissa v. 2010 aikana.

Koostetta palautteesta tullaan käyttämään osana koko hankkeen pohjalta tehtävässä Mikkelin ammattikorkeakoulun ylemmän AMK-tutkinnon opinnäytetyössä.

Merkitse rastilla vastauksesi, yksi vaihtoehto kysymystä kohti, ellei muuta mainita.

Taustatiedot

1. Mies Nainen
2. Ikä ____ v.
3. Olen metsänomistaja , metsäammattilainen
4. Omistan metsää yksin tai puolison kanssa , olen perikunnan tai yhtymän osakas , olen yhteismetsän osakas , en omista metsää
5. Omistan metsää alle 10 ha , 10 – 29 ha , 30 – 59 ha , 60 – 100 ha , yli 100 ha .
6. Asun tilalla , samassa kunnassa , toisella paikkakunnalla , jossa metsäni sijaitsee. Etäisyys metsätilasta ____ km.

Tilaisuuden aihe, mikä kiinnosti eniten

- Metsätilusjärjestelyt
- Yhteismetsät
- Molemmat yhtä paljon

LIITE 3(2). Kyselylomake.**Hanketilaisuudesta tiedottaminen**

1. Sain tiedon tilaisuudesta. Tässä **voi merkitä kaikki tavat**, jolla tietoa tilaisuudesta on saanut.

- Kutsukirjeellä
 Sähköpostilla
 Hankkeen nettisivulta
 Metsänhoitoyhdistyksen nettisivulta
 Lehti-ilmoituksesta
 Kuulin asiasta toiselta henkilöltä

2. Mielestäni paras tapa tiedottaa tämänkaltaisista tilaisuuksista on

- Kutsukirje
 Sähköposti
 Hankkeen nettisivu
 Lehti-ilmoitus
 Joku muu tapa, mikä _____

3. Arvio tilaisuuden tiedottamisesta

	täysin eri mieltä	jokseenkin eri mieltä	jokseenkin samaa mieltä	aivan samaa mieltä
Sain tietoa tilaisuuden järjestelyistä, kun sitä tarvitsin.				
Tilaisuudesta tiedottamien oli riittävän laajaa.				
Tilaisuuden tiedottamista koskeva materiaali oli riittävän selkeää ja kattavaa.				

4. Lisäksi haluaisin sanoa seuraavaa tilaisuuden tiedottamisesta:

LIITE 3(3). Kyselylomake.**Esitelmät**

1. Mielenpiteeni tilaisuuden esitelmiin liittyvistä väitteistä on:

	täysin eri mieltä	jokseenkin eri mieltä	jokseenkin samaa mieltä	aivan samaa mieltä
Luennoitsijat esittivät asiat ymmärrettävästi.				
Esitelmät herättivät kiinnostuksen asiasta.				
Luennoitsijat toivat esiin, mitkä asiat olivat keskeisiä.				
Luennoitsijat vaikuttivat asiantuntijoilta.				
Esitelmissä käytetty materiaali oli hyvää.				
Esitelmät olisivat saaneet olla yksityiskohtaisempia.				
Esitelmäaiheita oli liikaa.				

2. Lisäksi haluaisin sanoa tilaisuuden esitelmistä, että:

LIITE 3(4). Kyselylomake.**Esitelmien hyödyntämien**

1. Arvioi omaa hyötyäsi tilaisuudesta asteikolla 1 (täysin eri mieltä) - 4 (täysin samaa mieltä)

	1	2	3	4
Sain tilaisuudesta itselleni paljon tarpeellista uutta tietoa.				
Tilaisuus motivoi viemään asioita eteenpäin.				
Tilaisuus antoi tukea tehdä metsätilaa koskevia päätöksiä.				
Esitelmien toteutustapa tuki hyvin asioiden omaksumista.				
Tiedän nyt tilaisuuden loputtua mistä saan lisää tietoa.				
Tilaisuuteen liittyvä materiaali tuki asioiden ymmärtämistä.				

2. Tarvittaessa perustele edellisen taulukon vastauksiasi

Tilaisuuden sisältö

Mielipiteeni seuraavista väitteistä on:

	täysin eri mieltä	jokseenkin eri mieltä	jokseenkin samaa mieltä	aivan samaa mieltä
Tilaisuuden tavoitteet olivat ilmoitettu selkeästi.				
Toimiva metsä - hankkeen tavoitteet ilmoitettiin selkeästi.				
Tilaisuuden järjestelyt pysyivät sovitusssa aikataulussa.				
En koskaan tule tarvitsemaan tilaisuudessa kerrottuja asioita.				

LIITE 3(5). Kyselylomake.**Tilaisuuden arvosana**

Anna tilaisuudesta seuraavat arvosanat asteikolla 1-5:

(1 = erittäin huono, 5 = erittäin hyvä)

	1	2	3	4	5
ennakkotiedottaminen					
esitelmät					
materiaali					
tilaisuuden järjestelyt					
tiedotus					
tilaisuuden hyödyllisyys					

Kokonaisarvosana

Annan tilaisuuden kokonaisarvosanaksi (asteikolla 1-5): _____

Lopuksi

Tämän haluan vielä sanoa:

Kiitokset vastauksista!

Voit kirjoittaa lomakkeeseen puhelinnumerosi, jos haluat olla mukana arvonnassa. Arvomme vuoden 2010 aikana hanketilaisuuksiin osallistuneiden ja kyselyyn vastanneiden kesken kolme palkintoa.

Puhelinnumeroni _____

LIITE 4(1). Kyselyaineiston koodit SPSS-ohjelmalle.**SPSS-kyselyaineiston koodit**

k00tilnro = Tilaisuuden numero

Oulu = 1, Kiiminki = 2, Haukipudas = 3, Liminka = 4, Ii = 5, Lumijoki = 6, Raahen = 7, Muhos = 8, Haapavesi = 9, Kuivaniemi = 10

k00vastnro = Vastajan numero

Vastauslomakkeet numeroidaan juoksevasti

Taustatiedot

k01sukup = Sukupuoli

Mies = 1, Nainen = 2

k02ika = Ikä

Ikä merkitään numeroina

k03amma = ”Ammatti”

Metsänomistaja = 1, Metsäammattilainen = 2

k04omim = Omistus

Omistan metsän yksin tai puolison kanssa = 1, Olen perikunnan tai yhtymän osakas = 2, Olen yhteismetsän osakas = 3, En omista metsää = 4

k05omala = Omistusala

Omistan metsää alle 10 ha = 1, 10 – 29 ha = 2, 30 – 59 ha = 3, 60 – 100 ha = 4, yli 100 ha = 5

k06asum = Asuminen

Asun tilalla = 1, Samassa kunnassa = 2, Toisella paikkakunnalla = 3, jossa metsäni sijaitsee

k07etais = Asunpaikan etäisyys metsätilasta

Etäisyys merkitään kilometreinä

Tilaisuuden aihe

k08aihe = Tilaisuuden aihe mikä kiinnosti eniten

Metsätilusjärjestelyt = 1, Yhteismetsät = 2, Molemmat yhtä paljon = 3

LIITE 4(2). Kyselyaineiston koodit SPSS-ohjelmalle.

Hanketilaisuudesta tiedottaminen

k090kutki = Sain tiedon tilaisuudesta kutsukirjeellä

Kyllä = 1, Ei = 2

k091spos = Sain tiedon tilaisuudesta sähköpostilla

Kyllä = 1, Ei = 2

k092hane = Sain tiedon tilaisuudesta hankkeen nettisivulta

Kyllä = 1, Ei = 2

k093mhyne = Sain tiedon tilaisuudesta metsänhoitoyhdistyksen nettisivulta

Kyllä = 1, Ei = 2

k094leilm = Sain tiedon tilaisuudesta lehti-ilmoituksesta

Kyllä = 1, Ei = 2

k095kuulin = Sain tiedon tilaisuudesta toiselta henkilöltä

Kyllä = 1, Ei = 2

k10parata = Paras tapa tiedottaa tilaisuuksista

Kutsukirje = 1, Sähköposti = 2, Hankkeen nettisivu = 3, Lehti-ilmoitus = 4, Jokin muu tapa = 5

k110tiljar = Sain tietoa tilaisuuden järjestelyistä, kun sitä tarvitsin

Täysin eri mieltä = 1, Jokseenkin eri mieltä = 2, Jokseenkin samaa mieltä = 3, Aivan samaa mieltä = 4

k111tiltie = Tilaisuudesta tiedottaminen oli riittävän laajaa

Täysin eri mieltä = 1, Jokseenkin eri mieltä = 2, Jokseenkin samaa mieltä = 3, Aivan samaa mieltä = 4

k112tilmat = Tilaisuuden tiedottamista koskeva materiaali oli riittävän selkeää ja kattavaa

Täysin eri mieltä = 1, Jokseenkin eri mieltä = 2, Jokseenkin samaa mieltä = 3, Aivan samaa mieltä = 4

Esitelmät

k120lues = Luennoitsijat esittivät asiat ymmärrettävästi

Täysin eri mieltä = 1, Jokseenkin eri mieltä = 2, Jokseenkin samaa mieltä = 3, Aivan samaa mieltä = 4

k121eskii = Esitelmät herättivät kiinnostuksen asiasta

Täysin eri mieltä = 1, Jokseenkin eri mieltä = 2, Jokseenkin samaa mieltä = 3, Aivan samaa mieltä = 4

LIITE 4(3). Kyselyaineiston koodit SPSS-ohjelmalle.

k122askes = Luennoitsijat toivat esiin, mitkä asiat olivat keskeisiä

Täysin eri mieltä = 1, Jokseenkin eri mieltä = 2, Jokseenkin samaa mieltä = 3, Aivan samaa mieltä = 4

k123luas = Luennoitsijat vaikuttivat asiantuntijoilta

Täysin eri mieltä = 1, Jokseenkin eri mieltä = 2, Jokseenkin samaa mieltä = 3, Aivan samaa mieltä = 4

k124esmat = Esitelmissä käytetty materiaali oli hyvää

Täysin eri mieltä = 1, Jokseenkin eri mieltä = 2, Jokseenkin samaa mieltä = 3, Aivan samaa mieltä = 4

k125esyks = Esitelmät olisivat saaneet olla yksityiskohtaisempia

Täysin eri mieltä = 1, Jokseenkin eri mieltä = 2, Jokseenkin samaa mieltä = 3, Aivan samaa mieltä = 4

k126eslii = Esitelmäaiheita oli liikaa

Täysin eri mieltä = 1, Jokseenkin eri mieltä = 2, Jokseenkin samaa mieltä = 3, Aivan samaa mieltä = 4

Esitelmien hyödyntäminen

k130taruu = Sain tilaisuudesta itselleni paljon tarpeellista uutta tietoa

Täysin eri mieltä = 1, Jokseenkin eri mieltä = 2, Jokseenkin samaa mieltä = 3, Aivan samaa mieltä = 4

k131timot = Tilaisuus motivoi viemään asioita eteenpäin

Täysin eri mieltä = 1, Jokseenkin eri mieltä = 2, Jokseenkin samaa mieltä = 3, Aivan samaa mieltä = 4

k132tiltuk = Tilaisuus antoi tukea tehdä metsätilaa koskevia päätöksiä

Täysin eri mieltä = 1, Jokseenkin eri mieltä = 2, Jokseenkin samaa mieltä = 3, Aivan samaa mieltä = 4

k133estot = Esitelmien toteutustapa tuki hyvin asioiden omaksumista

Täysin eri mieltä = 1, Jokseenkin eri mieltä = 2, Jokseenkin samaa mieltä = 3, Aivan samaa mieltä = 4

k134tilop = Tiedän nyt tilaisuuden loputtua mistä saan lisää tietoa

Täysin eri mieltä = 1, Jokseenkin eri mieltä = 2, Jokseenkin samaa mieltä = 3, Aivan samaa mieltä = 4

k135matuk = Tilaisuuteen liittyvä materiaali tuki asioiden ymmärtämistä

Täysin eri mieltä = 1, Jokseenkin eri mieltä = 2, Jokseenkin samaa mieltä = 3, Aivan samaa mieltä = 4

LIITE 4(4). Kyselyaineiston koodit SPSS-ohjelmalle.

Tilaisuuden sisältö

k140tasel = Tilaisuuden tavoitteet olivat ilmoitettu selkeästi

Täysin eri mieltä = 1, Jokseenkin eri mieltä = 2, Jokseenkin samaa mieltä = 3, Aivan samaa mieltä = 4

k141hanta = Toimiva metsä -hankkeen tavoitteet ilmoitettiin selkeästi

Täysin eri mieltä = 1, Jokseenkin eri mieltä = 2, Jokseenkin samaa mieltä = 3, Aivan samaa mieltä = 4

k142sovai = Tilaisuuden järjestelyt pysyivät sovitusssa aikataulussa

Täysin eri mieltä = 1, Jokseenkin eri mieltä = 2, Jokseenkin samaa mieltä = 3, Aivan samaa mieltä = 4

k143enkos = En koskaan tule tarvitsemaan tilaisuudessa kerrottuja asioita

Täysin eri mieltä = 1, Jokseenkin eri mieltä = 2, Jokseenkin samaa mieltä = 3, Aivan samaa mieltä = 4

Tilaisuuden arvosana

k150ennti = Arvosana ennakkotiedottamisesta

Erittäin huono = 1, Huono = 2, Tyydyttävä = 3, Hyvä = 4, Erittäin hyvä = 5

k151esit = Arvosana esitelmistä

Erittäin huono = 1, Huono = 2, Tyydyttävä = 3, Hyvä = 4, Erittäin hyvä = 5

k152mate = Arvosana materiaaleista

Erittäin huono = 1, Huono = 2, Tyydyttävä = 3, Hyvä = 4, Erittäin hyvä = 5

k153tija = Arvosana tilaisuuden järjestelyistä

Erittäin huono = 1, Huono = 2, Tyydyttävä = 3, Hyvä = 4, Erittäin hyvä = 5

k154tied = Arvosana tiedotuksesta

Erittäin huono = 1, Huono = 2, Tyydyttävä = 3, Hyvä = 4, Erittäin hyvä = 5

k155tihy = Arvosana tilaisuuden hyödyllisyydestä

Erittäin huono = 1, Huono = 2, Tyydyttävä = 3, Hyvä = 4, Erittäin hyvä = 5

Kokonaisarvosana

k16kokarv = Kokonaisarvosana

Annetaan numero asteikolla 1 – 5, puolikkaat ja +/- hyväksytään

LIITE 5(1). Kiimingin yhteismetsäkyselyn saatekirje

Kiimingin yhteismetsäselvitys

Arvoisa metsänomistaja

Tämä kirje on lähetetty kaikille Kiimingissä vähintään kaksi hehtaaria metsää omistaville. Osoitteet on saatu Pohjois-Pohjanmaan metsäkeskuksesta ja maanmittaustoimistosta.

Kiimingin kunta, seurakunta ja metsänhoitoyhdistys ovat päättäneet yhteistyössä EU-rahoitteisen ”Toimiva metsä” -hankkeen kanssa selvittää, mitä mahdollisuuksia on perustaa yhteismetsä kunnan, seurakunnan ja yksityisten henkilöiden metsäpalstoista. Liittymismahdollisuutta tarjotaan kaikille metsänomistajille, mutta erityisesti pienten metsälöiden omistajien ja kuolinpesien kannattaa huomioida asia.

Metsätalouden kannattavuus on suuresti kiinni siitä, että metsänhoito- ja hakkuutyöt tehdään oikeaan aikaan ja parhain mahdollisin menetelmin. Kannattavuuteen vaikuttaa paljon myös metsänomistajan osaaminen puukaupan suunnittelussa ja toteutuksessa sekä kyky hyödyntää metsätalouden tukia ja veroetuja. Lisäksi tulevat verokirjanpito, alv-tilitykset ja metsäveroilmoituksen täyttö. Liittämällä metsäpalsta yhteismetsään metsäasioiden hoito järjestyy helposti. Yhteismetsään liittyvä tila saa yhteismetsäosuuksia liitettävän palstan arvon mukaisesti. Metsänhoitoon, puukauppaan, hallintoon, tie- ja ojahankkeisiin yms. kuuluvat asiat siirtyvät osakkaiden valitsemien luottamushenkilöiden valvomille ja ohjaamille metsäammattilaisille. Vastineeksi osakas saa metsäomaisuudelleen säännöllisesti kertyvän hyvän tuoton ja vakaan tulovirran.

Kiimingin kunta ja seurakunta ovat periaatteessa valmiita toimimaan uuden yhteismetsän perustajina ja liittämään siihen vähintään 500 hehtaaria metsiään. Edellytyksenä kunnan ja seurakunnan osallistumiselle on, että yksityismetsiä liittyy enemmän kuin kunnan ja seurakunnan metsää yhteensä. Tavoitteena on siis perustaa yli 1000 hehtaarin yhteismetsä. Yhteismetsän perustamiseen ja siihen liittymiseen kuuluvat kiinteistötoimitukset maksaa valtio.

Pyydämme kaikkia Kiimingin yhteismetsään liittymisestä kiinnostuneita palauttamaan oheisen palautelomakkeen marraskuun loppuun mennessä. Lomakkeen palauttaminen ei sido metsänomistajaa mihinkään. Tämän jälkeen käynnistyy varsinainen selvitystyö, jossa henkilökohdaisin haastatteluin selvitetään kunkin metsäomistajan metsätaloudelliset toiveet ja tavoitteet. Selvityksessä käydään läpi tiluksiin liittyvät tilusjärjestelytarpeet, erityisarvot, kuten soranotto, puuston kotitarvekäyttö, vesistö, mökki ja muu vapaa-ajan virkistyskäyttö sekä muut metsänomistajalle tärkeät asiat, näkökulmat ja toiveet.

Yhteisin metsäterveisin

Jukka Weisell
Kiimingin kunnanjohtaja
hallituksen

Pauli Niemelä
Kiimingin kirkkoherra

Juhani Paakkola
Kiimingin MHY:n

puheenjohtaja

Lisätietoja: ”Toimiva metsä”projektin projektipäällikkö Mikko Honkanen, PP:n metsäkeskus p. 040 173 7005, sähköpostilla: mikko.honkanen@metsakeskus.fi tai hankkeen nettisivuilta: <http://www.metsakeskus.fi/web/fin/metsakeskukset/Pohjois-Pohjanmaa/projektit/Toimiva+metsä/etusivu.htm>

LIITE 5(2). Kiimingin yhteismetsäkyselyn palautelomake

PALAUTELOMAKE

Olen / olemme kiinnostuneet liittymisestä Kiiminkiin mahdollisesti perustettavaan yhteismetsään

1. Yhteystiedot

Metsän omistajan nimi: _____

Yhteyshenkilö: _____ Osoite: _____

Puhelin: _____ Sähköposti: _____

2. Metsän omistus:

- Yksin
 Yhdessä aviopuolison kanssa
 Yhteisö, yhtiö
 Perikunta, yhtymä tai muu yhteisomistus

Jos kysymyksessä on perikunta, yhtymä tai muu vastaava, montako muuta omistajaa kiinteistöllä on Teidän lisäksenne: _____ kpl

3. Metsän tiedot

Tilan nimi: _____ Rekisterinumero: _____

Kylä: _____ Pinta-ala n. _____ ha

Pelto tai muu alue voidaan tarvittaessa lohkoa eri kiinteistöksi, jos sitä ei haluta liittää yhteismetsään. Valtio maksaa tällaisessa tapauksessa erottamisesta aiheutuvat maanmittauskustannukset.

Kiinteistö tai kiinteistöt jotka voisimme mahdollisesti liittää yhteismetsään sisältävät:

pelkkää metsää metsää ja peltoa

metsää ja esim. tontin tai muuta aluetta.

Onko tilalla voimassa oleva metsäsuunnitelma ?

Kyllä Ei Ei tietoa

Palauttakaa vastauksenne postitse osoitteella:

Metsäkeskus Pohjois-Pohjanmaa / Honkanen, PL 4, 90401 Oulu

tai vastaavat tiedot sähköpostilla osoitteella mikko.honkanen@metsakeskus.fi

LIITE 6. Esimerkki kutsukirjeestä

TOIMIVA METSÄ -hanke järjestää

METSÄTILAT TUOTTOKUNTOON
tiedotuspäivä metsätilusjärjestelyistä ja yhteismetsistä

KESKIVIIKKO 27.4.2011
Ravintola Sapuska, Pajatie 5, Nivala

<p>Hankeaika: 1.9.2009 – 31.8.2012</p> <p>Hankealue: Pohjois-Pohjanmaan maakunta</p> <p>Rahoitus: Manner-Suomen kehittämissuohjelma 2007-2013</p> <p>Hankehallinnointi: Metsäkeskus Pohjois-Pohjanmaa</p> <p>Päyhteistyökumppani: Pohjois-Pohjanmaan maanmittaustoimisto</p> <p>Lisätietoa: Projektipäällikkö Mikko Honkanen p. 040 173 7005 mikko.honkanen@ metsakeskus.fi</p> <p>Menneet ja tulevat tapahtumat: www.metsakeskus.fi/pp</p> <p>MAANMITTAUSLAITOS</p>	<p>18.00 Kahvit</p> <p>18.15 Tilaisuuden avaus, <i>projektipäällikkö Mikko Honkanen, Metsäkeskus Pohjois-Pohjanmaa</i></p> <p>18.20 Metsänhoitoyhdistyksen tervehdys, <i>Kalajokilaakson metsänhoitoyhdistys, toiminnanjohtaja Juha Rautakoski</i></p> <p>18.30 Toimiva Metsä hanke, <i>projektipäällikkö Mikko Honkanen, Metsäkeskus Pohjois-Pohjanmaa</i></p> <p>18.50 Metsätilusjärjestelyt, <i>tilusjärjestelypäällikkö Visa Korhonen, Pohjois-Pohjanmaan maanmittaustoimisto</i></p> <p>19.20 Yhteismetsät <i>projektipäällikkö Mikko Honkanen, Metsäkeskus Pohjois-Pohjanmaa</i></p> <p>20.00 Keskustelua ja loppuyhteenveto</p>
--	--

ENNAKKOILMOITTAUTUMISET 26.4.2011 mennessä:
mikko.honkanen@metsakeskus.fi tai p. 040 173 7005.
Tilaisuus on maksuton.

Tervetuloa!

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa Investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

metsänhoitoyhdistys
KALAJOKILAAKSO

LIITE 7. Tilaisuuksiin osallistumattomien kyselylomake**Toimiva metsä -hanke****Hanketilaisuuksiin kutsutut, mutta ei osallistuneet.****Kysely syistä miksi tilaisuus ei kiinnostanut.**

Hanketilaisuus:

Muistaako kutsun:

Miten tieto tuli:

Miksi ei osallistunut

Ei tarvetta tilusjärjestelylle:

Ei tarvetta yhteismetsälle:

Asia ei kiinnostanut:

Tilaisuuden aikataulu ei sopinut:

Kutsusta ei selvinnyt mitä tilaisuudessa käsitellään:

Ei yleensä osallistu yhteisiin tilaisuuksiin:

Metsäasiat eivät kiinnosta:

Muu syy:

Haastattelun päivämäärä:

